

Kommunestruktur i Molde-regionen

Sluttrapport

ANJA HJELSETH, BENT ASLAK BRANDTZÆG, AUDUN THORSTENSEN, BENTE WIDENOJA
SUDBØ OG MARIT OWREN NYGAARD

TF-rapport nr. 360

2015

Tittel:	Kommunestruktur i Molde-regionen
Undertittel:	Sluttrapport
TF-rapport nr:	360
Forfatter(e):	Anja Hjelseth, Bent Aslak Brandtzæg, Audun Thorstensen, Bente Widenoja Sudbø og Marit Owren Nygaard
Dato:	18.05.15
ISBN:	978-82-7401-806-8
ISSN:	1501-9918
Pris:	200,- (Kan lastes ned gratis fra www.telemarksforsking.no)
Framsidedfoto:	Telemarksforsking
Prosjekt:	Molderegionen – konsekvenser ved endret kommunestruktur
Prosjektnr.:	20140990
Prosjektleder:	Anja Hjelseth
Oppdragsgiver(e):	Romsdal regionråd

Spørsmål om denne rapporten kan rettes til:

Telemarksforsking
 Postboks 4
 3833 Bø i Telemark
 Tlf: +47 35 06 15 00
www.telemarksforsking.no

Resymé:

Denne sluttrapporten belyser fordeler og ulemper ved de 12 strukturalternativene i Molde-regionen knyttet til samfunnsutvikling, økonomi, tjenesteproduksjon og lokaldemokrati. Rapporten angir også mulige retningsvalg for hver av kommunene, og en samlet vurdering for regionen.

Anja Hjelseth er utdannet siviløkonom, og har vært ansatte ved Telemarksforsking siden 2013. Hun jobber med kommunalforsking, og har blant annet vært involvert i en rekke utredninger knyttet til kommunestruktur. Anja har vært prosjektleder for arbeidet mot Molde-regionen, og blant annet hatt hovedansvaret for spørreundersøkelsen, rapporten om tjenesteyting og sluttrapporten.

Audun Thorstensen er utdannet statsviter, og har vært ansatt ved Telemarksforsking siden 2007. Han jobber spesielt med kommunaløkonomi og KOSTRA-analyser, og har vært ansvarlig for de økonomiske beregningene og økonomirapporten i denne utredningen.

Bente Widenoja Sudbø er utdannet cand.polit. med hovedfag i pedagogikk fra Universitet i Oslo og har vært ansatt som forsker ved Telemarksforsking siden høsten 2014. Hun har vært involvert i flere utredninger om kommunestruktur, og i denne utredningen har hun spesielt jobbet med rapportene om samfunnsutvikling og lokaldemokrati.

Marit Owren Nygaard er utdannet samfunnsøkonom, og har vært ansatt ved Telemarksforsking siden 2013. Marit jobber med regional utvikling, og har blant annet gjennomført befolknings- og næringsanalysene i denne utredningen.

Bent Aslak Brandtzæg er utdannet geograf (Cand.polit.) fra Universitet i Bergen. Brandtzæg har vært ansatt som forsker ved Telemarksforskning siden 1995, og er temaansvarlig for instituttets forskning knyttet til interkommunalt samarbeid og kommunestruktur. I prosjektet i Molde-regionen har han blant annet bidratt med datainnsamling og kvalitetssikring.

Forord

Telemarksforskning, i samarbeid med NIVI analyse, har fått i oppdrag fra Romsdal regionråd å utrede samfunnskONSEKVENSER ved endret kommunestruktur i Molde-regionen. 12 alternative konstellasjoner har blitt utredet. Utredningsarbeidet knyttet til delrapportene og denne er slutt-rapporten er gjennomført i perioden oktober 2014 til mai 2015.

Arbeidet har vært organisert med 5 delleveranser, hvor denne sluttrapporten er den siste. De fire foregående har vært delrapporter knyttet til helhetlig og samordnet samfunnsutvikling, gode og likeverdige tjenester, bærekraftige og økonomisk robuste kommuner og styrket lokaldemokrati.

Ved Telemarksforskning har Anja Hjelseth vært prosjektleder, mens Bent A. Brandtzæg, Bente W. Sudbø, Audun Thorstensen og Marit O. Nygaard har bidratt i arbeidet. Fra NIVI Analyse har Geir Vinsand og Magne Langset bidratt i delrapporten om lokaldemokrati.

Vår kontaktperson i Romsdal regionråd har vært daglig leder Britt Rakvåg Roald. Vi vil takke henne, og alle som har bidratt med informasjon fra kommunene, for samarbeidet i utredningspe-rioden.

Bø, 18. mai 2015

Anja Hjelseth

Prosjektleder

Innhold

Sammendrag	8
1. Innledning.....	11
1.1 Bakgrunn for utredningen.....	11
1.2 Om kommunereformen	11
1.2.1 Formål.....	11
1.2.2 Kriterier for god kommunestruktur.....	12
1.2.3 Tidsløp	13
1.3 Nye oppgaver til større kommuner	13
1.4 Kort om kommunene.....	17
1.5 Utredningsalternativer	18
1.6 Metode og gjennomføring	19
2. Fordeler og ulemper ved de ulike sammenslåingsalternativene.....	22
2.1 Alternativ 1 – ROR - Molde + Vestnes + Rauma + Nesset + Midsund + Aukra + Fræna + Eide	22
2.2 Alternativ 2 – Romsdalshalvøya - Molde + Nesset + Midsund + Aukra + Fræna + Eide + Gjemnes	25
2.3 Alternativ 3 - Midsund + Aukra + Fræna + Eide	28
2.4 Alternativ 4 - Vestnes + Midsund + Aukra	30
2.5 Alternativ 5 - Molde + Fræna + Eide	34
2.6 Alternativ 6 - Nesset + Sunndal	36
2.7 Alternativ 7 - Vestnes + Rauma	39
2.8 Alternativ 8 – Molde + Fræna.....	42
2.9 Alternativ 9 – Fræna + Eide.....	45
2.10 Alternativ 10 - Molde + Aukra	48
2.11 Alternativ 11 - Midsund + Aukra	51
2.12 Alternativ 12 – Midsund + Aukra + Fræna.....	53
2.13 Samlet oppsummering av alternativene.....	56

3. Retningsvalg for hver kommune	59
3.1 Aukra	59
3.1.1 Resultater fra spørreundersøkelsen.....	59
3.1.2 Vurdering av retningsvalg for Aukra kommune	61
3.2 Eide	62
3.2.1 Resultater fra spørreundersøkelsen.....	62
3.2.2 Vurdering av retningsvalg for Eide kommune	64
3.3 Fræna	65
3.3.1 Resultater fra spørreundersøkelsen.....	65
3.3.2 Vurdering av retningsvalg for Fræna kommune	67
3.4 Gjemnes.....	68
3.4.1 Resultater fra spørreundersøkelsen.....	68
3.4.2 Vurdering av retningsvalg for Gjemnes kommune.....	70
3.5 Midsund	71
3.5.1 Resultater fra spørreundersøkelsen.....	71
3.5.2 Vurdering av retningsvalg for Midsund kommune	72
3.6 Molde	73
3.6.1 Resultater fra spørreundersøkelsen.....	73
3.6.2 Vurdering av retningsvalg for Molde kommune.....	75
3.7 Nesset	75
3.7.1 Resultater fra spørreundersøkelsen.....	75
3.7.2 Vurdering av retningsvalg for Nesset kommune.....	77
3.8 Rauma	78
3.8.1 Resultat fra spørreundersøkelsen.....	78
3.8.2 Vurdering av retningsvalg for Rauma kommune.....	80
3.9 Sunndal.....	80
3.9.1 Resultater fra spørreundersøkelsen.....	80
3.9.2 Innbyggerundersøkelse om tilhørighet og veivalg for Sunndal kommune	82
3.9.3 Vurdering av retningsvalg for Sunndal kommune	82

3.10	Vestnes	83
3.10.1	Resultater fra spørreundersøkelsen.....	83
3.10.2	Vurdering av retningsvalg for Vestnes kommune	84
4.	Samlet vurdering	86
5.	Veien videre	89
5.1	Sonderingsfase	89
5.2	Utredningsfase	89
5.3	Debattfasen	90
5.4	Gjennomføringsfasen og driftsfasen.....	91
5.5	Tidsplan.....	92
5.6	Politisk lederskap.....	93
	Spørreskjema	95

Sammendrag

Romsdal regionråd har ønsket å få utredet samfunnskONSEKVENSER ved endret kommunestruktur i Molde-regionen. Det er gjort gjennom fire delrapporter om samfunnsutvikling, økonomi, tjenesteyting og lokaldemokrati, samt denne sluttrapporten. Sluttrapporten oppsummerer fordeler og ulemper knyttet til de ulike alternativene, redegjør for retningsvalg for hver av kommunene, gir en samlet vurdering for regionen og et forslag til videre prosess for kommunereformarbeidet i Molde-regionen.

Kommunene som har inngått i utredningen er Aukra, Eide, Fræna, Gjemnes, Midsund, Molde, Nesset, Rauma, Sunndal og Vestnes. Til sammen har det blitt utredet 12 ulike strukturalternativer:

1. Hele ROR - Molde + Vestnes + Rauma + Nesset + Midsund + Aukra + Fræna + Eide
2. Romsdalshalvøya – Molde + Nesset + Midsund + Aukra + Fræna + Eide + Gjemnes
3. Midsund + Aukra + Fræna + Eide
4. Vestnes + Midsund + Aukra
5. Molde + Fræna + Eide
6. Nesset + Sunndal
7. Vestnes + Rauma
8. Molde + Fræna
9. Fræna + Eide
10. Molde + Aukra
11. Midsund + Aukra
12. Midsund + Aukra + Fræna

Vi anbefaler at en framtidig kommunestruktur i Molde-regionen tar utgangspunkt i alternativ 2, som omfatter kommunene på Romsdalshalvøya. Dette er Molde, Nesset, Eide, Midsund, Aukra, Fræna, Eide og Gjemnes. En slik kommune vil utgjøre et funksjonelt samfunnsutviklingsområde, noe som er et viktig mål i kommunereformen. Et av fordelene ved dette alternativet er at både Fræna, Aukra og Gjemnes er med, alle disse kommunene har over 25 prosent innpendling til Molde. Dette alternativet får også positiv støtte i spørreundersøkelsen, og gjør det best av alle alternativene i vurderingene knyttet til samfunnsutvikling, tjenester (sammen med alternativ 10) og lokaldemokrati.

Noen av kommunene som inngår i alternativ 2 vil også ha alternativer i andre retninger. Gjemnes og Eide er Nordmørskommuner og Nesset er en «grensekommune» til Nordmøre. Nordmøre næringsråd/ORKidé (Ordfører- og rådmannskollegiet for Nordmøre) har satt i gang en lignede utredning for Nordmøre som denne som er gjennomført i Molde-regionen.

En kommende utredning på Nordmøre, vil blant annet kunne gi Gjemnes mer kunnskap om aktuelle sammenslåingsalternativer den veien. Men det at 26,2 prosent av innbyggerne i Gjemnes pendler til Molde, mens kun 8 prosent pendler til Kristiansund, tilsier at Gjemnes går mot Molde-regionen dersom det skal bygges en ny kommune som utgjør et funksjonelt samfunnsutviklingsområde.

Eide er også en Nordmørskommune, og vil inngå i flere av utredningsalternativene på Nordmøre. Eide skiller seg dermed noe fra Gjemnes, siden Eide i større grad har tjenestesamarbeid mot Romsdal enn det Eide har. Spesielt har Eide mange tjenestesamarbeid mot Fræna, og vi mener det er naturlig at disse to kommunene inngår i en ny kommune sammen. Eide har også pendling på over 20 prosent mot Molde og 10 prosent mot Fræna, mens den tilsvarende pendlingen mot Kristiansund er på 2,8 prosent.

Neset har også et valg, om de ønsker å gå mot Romsdalshalvøya eller til Sunndal. Begge disse alternativene får positiv oppslutning fra Neset-respondentene i spørreundersøkelsen. Valget vil blant annet påvirkes av hva Sunndal kommune ønsker. Sunndal vil også inngå i utredningen på Nordmøre. Sunndal-respondentene er positive til en sammenslåing med Neset, mens innbyggerundersøkelsen som er gjennomført av NIVI i Sunndal viser at innbyggerne foretrekker Sunndal som egen kommune.

Ut fra dette bør i hvert fall Midsund, Aukra, Fræna, Molde og Eide utgjøre én kommune på Romsdalshalvøya.

Rauma og Vestnes er ikke inkludert alternativet på Romsdalshalvøya. Alternativet med sammenslåing av de Rauma og Vestnes vil, ifølge våre vurderinger, ikke nå målene ved kommunereformen.

Parallelt med denne utredningen, har vi også vurdert «Rauma som egen kommune». Utredningen viser at det er fordeler og ulemper knyttet til «Rauma som egen kommune», men i lys av de overordnede målene i kommunereformen så er fordelene større enn ulempene. Vi mener det er et reelt alternativ for Rauma å bestå som egen kommune, men en må være oppmerksom på at kommunen sannsynligvis vil ha behov for ytterligere interkommunalt samarbeid for å løse fremtidige oppgaver, og framtidige endringer i inntektssystemet kan gjøre det mer krevende å være en kommune på Raumas størrelse.

Vestnes er i en prosess med utredning av «Vestnes som egen kommune» og «landkommune Sunnmøre». Resultatet av disse utredningene vil være klart primo juni, og vil gi Vestnes mer kunnskap om mulige retningsvalg. Vi mener det er et alternativ for Vestnes å inngå i alternativet på Romsdalshalvøya. Planlagte samferdselsinvesteringer over Romsdalsfjorden vil gjøre dette til en funksjonell kommune, og allerede i dag har Vestnes noe utpendling til Molde. Vestnes har også en større andel av sine interkommunale samarbeid mot Romsdal, enn mot Sunnmøre.

Kapittel 1 redegjør for bakgrunnen for utredningen, kommunereformen, Regjeringens oppgavemelding og litt informasjon om hver kommune som inngår i utredningen. Kapitlet redegjør også kort for metode og gjennomføring, men vi henviser til den enkelte delrapport for mer inngående informasjon om metode knyttet til hvert utredningstema.

Kapittel 2 oppsummerer fordeler og ulemper for hvert av utredningsalternativene knyttet til samfunnsutvikling, økonomi, tjenester og lokaldemokrati. Disse sammenstillingene er basert på vurderingene i delrapportene.

I kapittel 3 ser vi nærmere på retningsvalg for den enkelte kommune, og hvordan de selv gjennom spørreundersøkelsen har vurdert fordeler og ulemper knyttet til hvert strukturalternativ som kommune inngår i. Vi har også sett på hvilke mål den enkelte kommune mener vil være viktige ved en sammenslåing. I kapittel 4 gjør vi en samlet vurdering for regionen, den er redegjort for tidligere i dette sammendraget.

Rapporten avsluttes med kapittel 5, der vi kommer med et forslag til videre prosess. Vi har redegjort for de ulike fasene i en kommunesammenslåingsprosess. De fleste kommunene i Molde-regionen befinner seg nå i en utredningsfase, mens noen befinner seg i overgangen mellom en sonderingsfase og en utredningsfase siden flere av kommunene vil inngå i en lignende utredning på Nordmøre. I den videre prosessen foreslår vi at kommunene tar et retningsvalg for videre arbeid i juni 2015. For flere av kommunene vil derimot dette skje på senere tidspunkt siden en er involvert i utredning av andre alternativer på Sunnmøre eller på Nordmøre. I etterkant av et retningsvalg kan det settes ned forhandlingsutvalg, og man kan starte og forhandle om hvordan en ny kommune skal bygges. Forhandlingene bør munne ut i en intensjonsavtale tidlig vinter 2016. Deretter bør innbyggerne få si sin mening om intensjonsavtalen, før kommunene gjør endelig vedtak i mai 2016.

Vi viser for øvrig til de fire delrapportene for mer informasjon om hvert utredningstema. Disse kan lastes ned fra Telemarksforskings hjemmeside (www.telemarksforsking.no), og har følgende navn og nummer:

1. Kommunestruktur i Molde-regionen – delrapport 1 om helhetlig og samordnet samfunnsutvikling. TF-notat 49/2014.
2. Kommunestruktur i Molde-regionen – delrapport 2 om bærekraftige og økonomisk robuste kommuner. TF-notat 3/2015.
3. Kommunestruktur i Molde-regionen – delrapport 3 om gode og likeverdige tjenester. TF-notat 13/2015.
4. Kommunestruktur i Molde-regionen – delrapport 4 om endret lokaldemokrati. TF-notat 19/2015.

1. Innledning

1.1 Bakgrunn for utredningen

Romsdal regionråd gjennomførte høsten 2013 et forprosjekt om interkommunalt samarbeid og alternativer for videre samarbeid i regionen. Et av tre delprosjekter var å videre analysere og vurdere samfunnskONSEKVENSER av ulike kommunestrukturendringer i Molde-regionen. Telemarksforskning, i samarbeid med NIVI, fikk i oppdrag å gjennomføre en slik utredning. Denne utredningen består av 5 hoveddeler:

1. Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling. Levert desember 2014.
2. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner. Levert februar 2015.
3. Gode og likeverdige tjenester. Levert mars 2015.
4. Styrket lokaldemokrati. Levert april 2015.
5. Sluttrapport. Levert mai 2015.

Kommunene som inngår i utredningen er medlemmene i Romsdal regionråd, samt Gjemnes og Sunndal kommuner. Romsdal regionråd består av Aukra, Eide, Fræna, Nesset, Midsund, Molde, Rauma og Vestnes kommuner. Til sammen har 10 kommuner inngått i utredningen.

Oppdragsgiver la som premiss for utredningen at den skulle være egnet som fakta- og prosessdokument for lokale beslutninger i de enkelte kommuner, utredningen skulle i størst mulig grad bruke de statistikkgrunnlaget som lages sentralt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) og Møre og Romsdal fylkeskommune, og utredningen skulle ta opp i seg premissene som gir sentralt fra Regjerings ekspertutvalg for kommunereformen og KMD.

Vi viser til delrapportene for bakgrunn og formål, samt problemstillinger for hver av temaene som er utredet. I denne sluttrapporten vil vi gå igjennom fordeler og ulemper knyttet til hver av strukturalternativene basert på funnene i delrapportene. Vi vil redegjøre for mulige retningsvalg for hver av de involverte kommunene, samt gi en samlet vurdering for regionen og et forslag til hvordan arbeidet med kommunereformen kan legges opp videre.

1.2 Om kommunereformen

1.2.1 Formål

Kommunereformen skal legge til rette for at flere kommuner slår seg sammen. Færre og større kommuner skal gi bedre kapasitet til å ivareta og videreutvikle lovpålagte oppgaver, gi bedre muligheter til å utvikle bærekraftige og gode lokalsamfunn, samt ivareta viktige frivillige oppgaver. Som et generelt prinsipp skal reformen legge grunnlaget for at alle kommuner kan løse sine lovpålagte oppgaver selv.

Regjeringen la i kommuneproposisjonen 2015 (Prop. 95S) fram en egen meldingsdel om kommunereformen. Her redegjør regjeringen for bakgrunn, formål, prosess og virkemidler for kommunereformen. Kommunene har fått et utredningsansvar når det gjelder framtidig kommunestruktur.

Alle landets kommuner er invitert til å delta i prosesser med sikte på å vurdere og avklare om det er aktuelt å slå seg sammen med nabokommuner.

Regjeringen framhever følgende overordnede mål med kommunereformen:

- Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne
- Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling
- Bærekraftig og robuste kommuner
- Styrket lokaldemokrati

Disse målene sammenfaller med delrapportene som er levert i denne utredningen.

1.2.2 Kriterier for god kommunestruktur

KMD satte 3. januar 2014 ned et ekspertutvalg som skulle se på oppgaveløsning i kommunene. Utvalget fikk et todelt oppdrag og skulle først gjennomgå og foreslå prinsipper og kriterier for en ny kommuneinndeling. Kriteriene skal i sum ivareta kommunens fire roller som demokratisk arena, tjenesteyter, samfunnsutvikler og myndighetsutøver¹. Utvalgets neste oppgave var å analysere og vurdere eksempler på enkelte oppgaver som det kan være aktuelt å overføre til større og mer robuste kommuner. Utvalget vurderte eksempler på oppgaver innen tjenesteproduksjon, myndighetsutøvelse og samfunnsutvikling. Sluttrapporten ble levert i desember 2014.²

Tabell 1 Ekspertutvalgets kriterier for god kommunestruktur

Samfunnsmessige hensyn	Kriterier	Samfunnsmessige hensyn	Kriterier
TJENESTEYTING		SAMFUNNSUTVIKLING	
Kvalitet i tjenestene Effektiv bruk av samfunnets ressurser Likeverdighet	Tilstrekkelig kapasitet Relevant kompetanse Effektiv tjenesteproduksjon Økonomisk soliditet Valgfrihet Statlig rammestyring	Helhetlig ivaretagelse av areal- og transportinteresser tilpasset klima- og miljøhensyn Tilrettelegging for positiv utvikling i lokalsamfunnet og storsamfunnet	Funksjonelle samfunnsutviklingsområder Tilstrekkelig kapasitet Relevant kompetanse
MYNDIGHETSUTØVELSE		DEMOKRATISK ARENA	
Rettssikkerhet	Tilstrekkelig kapasitet Relevant kompetanse Tilstrekkelig distanse	Betydningsfulle oppgaver og rammestyring Lokal politisk styring Levende lokalt folkestyre Aktiv lokal politisk arena	Høy politisk deltakelse Lokal politisk styring Lokal identitet Bred oppgaveportefølje Statlig rammestyring

¹ <https://www.regjeringen.no/nb/tema/kommuner-og-regioner/kommunereform/ekspertutvalg/delrapport-1/id751493/>

² <https://www.regjeringen.no/nb/tema/kommuner-og-regioner/kommunereform/ekspertutvalg/sluttrapport/id751494/>

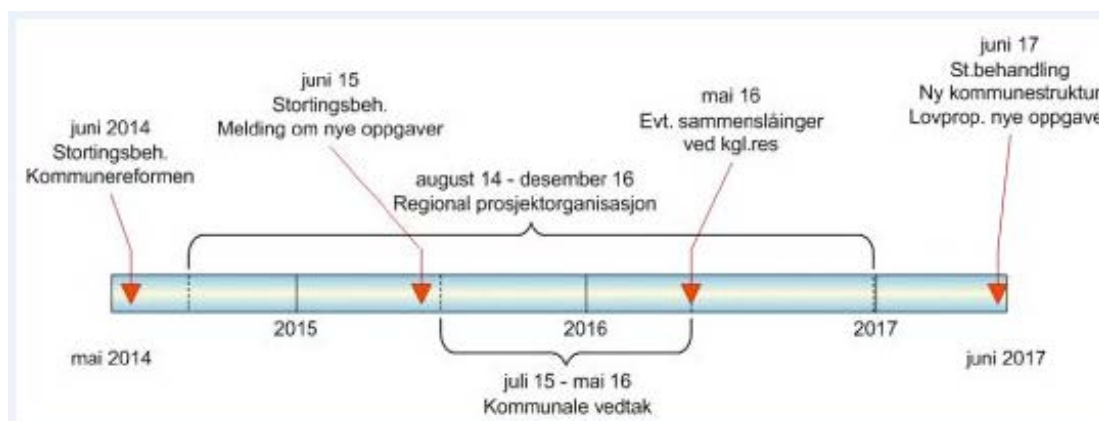
Ekspertutvalget har gitt følgende tre anbefalinger for en god kommuneinndeling:

1. Kommunene bør ha minst 15 000 til 20 000 innbyggere for å sikre god oppgaveløsning, det vil si dersom kommunene i størst mulig grad ikke skal være avhengig av interkommunalt samarbeid. Regjeringen har ikke gitt absolutte krav om innbyggertall i forbindelse med reformen.
2. Kommunestrukturen bør i større grad nærme seg funksjonelle samfunnsutviklingsområder.
3. Staten bør redusere detaljstyringen, og ordninger for politisk deltagelse bør videreutvikles for å sikre gode og slagkraftige demokratiske arenaer.

1.2.3 Tidsløp

Reformperioden er antatt å vare fram til 1. januar 2018, da det er forventet at nasjonale vedtak er fattet. Høsten 2014 startet de regionale prosesser, og lokale og regionale prosesser må ta utgangspunkt i målene for reformen (som vist over). Målene og ekspertutvalgets kriterier for god kommunestruktur skal gi et grunnlag for gode og grundige diskusjoner, vurderinger og vedtak lokalt.³ Innen utgangen av 2016 avsluttes de regionale prosessene. Kommunene må ha fattet vedtak i løpet av våren 2016.

Figuren under viser tidslinjen fra i år og fram til stortingsmeldingen legges fram for Stortinget våren 2017.

Figur 1 Tidslinje kommunereform fra mai 2014 til juni 2017 (Kommunal- og moderniseringsdepartementet)

1.3 Nye oppgaver til større kommuner

Fredag 20. mars la regjeringen fram stortingsmeldingen om nye oppgaver til større kommuner. Stortingsmeldingen inneholder en redegjørelse for prosesser som er satt i gang, og som berører ansvarsdelingen mellom forvaltningsnivåene. Disse følger ikke nødvendigvis kommunereformens tidsløp. Videre inneholder meldingen forslag til overføring av oppgaver til kommunene i forbin-

³ <http://www.regjeringen.no/nb/dep/kmd/kampanjer/kommunereform/rammebetingelser.html?id=751062>

delse med kommunereformen, samt tiltak for å redusere statlig styring. Stortingsmeldingen skal endelig behandles i Stortinget i juni 2015.

Det er lagt noen førende prinsipper til grunn for oppgavefordelingen. Ved overføring av nye oppgaver til større kommuner vil rammestyring, både økonomisk og juridisk, ligge til grunn. Generallistkommunen skal være hovedmodellen for kommunesektoren. Det legges ikke opp til et system med oppgavedifferensiering avhengig av flere ulike innbyggerstørrelser, men det åpnes for at de største kommunene kan overta noen flere oppgaver. Kommuner som er for små til å løse oppgaver på egen hånd kan bli pålagt interkommunalt samarbeid. Regjeringen varslet allerede i kommune-proposisjonen 2015 at de vil utrede en generell hjemmel som gir adgang til å pålegge interkommunalt samarbeid som en løsning hvor geografiske avstander gjør at kommuner ikke kan slå seg sammen. Utredningen vil også vurdere om det på forhånd kan angis særskilte tjenesteområder som vil kunne være aktuelle for pålagt samarbeid. Forslag kommer til behandling på Stortinget våren 2017. Videre skal individuelle rettigheter ligge fast og pengene skal følge oppgaven.

Som nevnt er det flere pågående prosesser som kan føre til overføring av oppgaver til kommunene, og som ikke nødvendigvis følger samme løp som kommunereformen. Disse er:

- Oppgave- og finansieringsansvaret i barnevernet
- Utredning av familieverntjenesten med sikte på overføring av ansvaret til kommune
- Oppgaver på politiområdet
- Ansvarsfordelingen mellom forvaltningsnivåene for det offentlige veinettet
- Stortingsmelding om primærhelsetjenesten
- Opptrappingsplaner for henholdsvis rusfeltet og rehabiliteringsfeltet
- Finansieringsansvaret for pasienttransport
- Reformarbeidet knyttet til pleiepenger, hjelpestønad og omsorgslønn
- Forenkling av utmarksforvaltningen
- Utviklingsavtaler på planområdet
- Forenkling av plandelen i plan- og bygningsloven
- Konesjonsbehandling av mikro-, mini- og småkraftverk
- Endringer i lov om motorferdsel i utmark og vassdrag
- Vannscooterregelverket

Nye oppgaver som foreslås overført til kommunene dreier seg om tjenester og oppgaver knyttet til kommunes rolle som samfunns- og næringsutvikler. Tabell 2 til 4 gir en oversikt over aktuelle oppgaver. I stortingsmeldingen legges det til grunn at større og mer robuste kommuner er en forutsetning for overføring av oppgavene. Dette er: tannhelsetjenesten, rehabiliteringstjenester, arbeids- og utdanningsreiser, basishjelpemidler, idrettsfunksjonell godkjenning av svømmeanlegg, tilskudd til frivilligsentraler, tilskudd til etablering i egen bolig og den personrettede delen av tilskudd til tilpasning av bolig, Notarius Publicus' vigsler, kompetanse til å utføre notarialforretninger, forvaltningsansvar for deler av regelverket for jakt og fiske og enkelte oppgaver etter forurensningsloven, tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket, utvalgte kulturlandskap i jordbruket, verdensarvområdene og til tiltak i beiteområder.

Det vises til at endelig beslutning om overføring av de tre sistnevnte tilskuddene må avvete jordbruksoppkjøret 2015. Videre skal varig tilrettelagt arbeid i skjermet sektor og ordinær bedrift utredes med sikte på overføring. I tillegg kan det iverksettes en forsøksordning der driftsansvaret for distriktpsikiatriske sentre overføres til noen forsøkskommuner som har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse. Det er igangsatt et arbeid for å se på hvilken rolle større kommuner kan ha i lokal

nærings- og samfunnsutvikling. Dette vil bli sett i sammenheng med videreutviklingen av fylkeskommunenes rolle som samfunnsutvikler.

Tabell 2 Nye oppgaver. Tjenester og velferd

Oppgave	Nærmere om oppgaven
Tannhelse	Allmenntannhelsetjenesten, spesialisthelsetjenesten og fylkeskommunens ansvar etter tannhelsetjenesteloven overføres til kommunene.
Rehabilitering	Større kommuner kan få større ansvar for rehabiliteringstjenester som i dag ivaretas av spesialisthelsetjenesten. Hvilke oppgaver skal utredes nærmere, samt i hvilken form en slik ansvarsendring skal skje.
Basishjelpemidler	Basishjelpemidler utredes overført til kommunene. Det må defineres nærmere hvor grensen skal gå, samt utfordringer med lager og logistikk. Mer avanserte hjelpemidler vil fortsatt være et statlig ansvar.
Forsøk DPS (distriktpsikiatrisk senter)	Opprette en forsøksordning med overføring av driftsansvar for DPS til kommuner som har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse. Formålet med forsøksordningen vil være å undersøke om et kommunalt ansvar for tjenesten kan bidra til et bedre og mer helhetlig tilbud til brukerne.
Boligtilskudd	Tilskudd til etablering og den personrettede delen av tilskudd til tilpasning innlemmes i rammetilskuddet til kommunene. I dag ligger denne oppgaven til Husbanken, og kommunene må søke midler her.
Varig tilrettelagt arbeid	Varig tilrettelagt arbeid (VTA) og enkeltplasseringer i ordinære virksomheter (VTO) kan overføres til kommunene – dette er tilbud om sysselsetting til personer som har små utsikter til ordinært arbeid.
Arbeids- og utdanningsreiser	Skal sikre at personer med nedsatt arbeidsevne kan ta utdanning og jobb (får finansiert reise). Ble gjort permanent fra 2013. Ansvaret som ligger hos NAV i dag, kan overføres til kommunene.

Tabell 3 Nye oppgaver. Samfunnsutvikling

Oppgave	Nærmere om oppgaven
Tilskudd frivillighets-sentraler	Ansvar for å gi tilskudd til frivillighetsentraler overføres til kommunene. Det er en forutsetning at kommunene overtar tilskuddsansvaret for de sentralene som ikke er kommunalt drevne også.
Lokal nærings- og samfunnsutvikling	I denne omgang foreslås det ikke noen konkrete oppgaver som skal overføres. KMD viser til en rekke utredninger og evalueringer som er satt i gang av lokalt nærings- og samfunnsutviklingsarbeid. Når disse utredningene og et sammenstilt kunnskapsgrunnlag foreligger, vil det utgjøre et grunnlag for å vurdere om det er behov for å klargjøre og styrke kommunens rolle knyttet til lokal nærings- og samfunnsutvikling. Regjeringen vil følge opp dette spørsmålet i proposisjonen om nye oppgaver til større kommuner, som planlegges fremmet for Stortinget vårsesjonen 2017.
Tilskudd nærings- og miljøtiltak i skogbruk	Forvaltningen av tilskudd til veibygging og til drift med taubane kan overføres fra fylkesmannen til kommunen. Forutsetter større kommuner, kan bidra til et fagmiljø på skog i kommunene.

Tilskudd beite, jordbruk, verdensarv	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Forvaltningen av utvalgte kulturlandskap i jordbruket kan overføres fra fylkesmannen til kommunene. Må avvete gjennomgang av miljøvirkemidlene, som skal behandles i forbindelse med jordbruksoppgjøret i 2015. ◆ Forvaltningen av tilskudd til verdensarvområdene kan overføres fra fylkesmannen til kommunene. Må avvete gjennomgang av miljøvirkemidlene, som skal behandles i forbindelse med jordbruksoppgjøret i 2015. ◆ Tilskudd til tiltak i beiteområder kan overføres til kommunene. Det kan være behov for samarbeid over kommunegrenser og fylkesgrenser for å sikre rasjonelle driftsopplegg. Må avvete gjennomgang av miljøvirkemidlene, som skal behandles i forbindelse med jordbruksoppgjøret i 2015.
Enkeltutslippstillatelser, forurensningslov	Kommunene får myndighet til å gi utslippstillatelse etter forurensningsloven § 11 når det gjelder grønnsaksvaskerier og til å behandle saker vedrørende støy fra motorsportbaner, skytebaner og vindmøller.
Naturforvaltning	<ul style="list-style-type: none"> ◆ For mindre verneområder som ligger i naturlig tilknytning til verneområder som i dag forvaltes av nasjonalpark-/verneområdestyrene, har styrene fått tilbud om å overta ansvaret også for disse områdene. Dersom kommunen eller styrene ikke ønsker denne myndigheten, kan myndigheten fortsatt ligge hos fylkesmannen. ◆ Fylkeskommunens myndighet etter innlandsfiskeforskriften § 2 tredje ledd kan overføres til større kommuner. ◆ Fylkeskommunens myndighet til å fastsette utvidet jakttid for enkelte fremmede/introduserte arter etter § 2 i forskrift om jakt- og fangsttider og hvor det i liten grad er nødvendig å ta hensyn til regional utbredelse, kan overføres til større kommuner.

Tabell 4 Andre oppgaver

Oppgave	Nærmere om oppgaven
Vigselsrett for borgerlige vielser	Prøvingen av ekteskapsvilkår gjøres av skatteetaten. Derfor er det ikke noe i veien for at kommunene kan overta domstolens vigselsmyndighet, betinger trolig heller ikke større kommuner enn det vi har i dag.
Notarialforretninger	Bekreftede underskrifter på dokumenter og bekrefte rett kopi
Godkjenning svømmeanlegg	Idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av svømmehaller overføres til kommunene. De fleste anleggstyper kan da godkjennes i kommunene, med unntak av kunstianlegg utendørs og innendørs og anlegg som har fått status som nasjonalanlegg.

I forhold til de største kommunene åpnes det for at de kan overta videregående opplæring og kollektivtrafikk, inkludert TT-transport og skoleskys. Det er ikke satt noen innbyggergrense for hva som defineres som de største kommunene, men to sentrale forutsetninger må være på plass:

- ◆ Kommunene må være i stand til å løse oppgavene på en god måte, herunder inneha tilstrekkelig kapasitet og kompetanse og utgjøre et geografisk funksjonelt område.
- ◆ Oppgaveløsningen i områdene utenfor storkommunene må kunne håndteres på en måte som sikrer likeverdig løsning av oppgavene. Befolningsgrunnlag og geografiske avstander vil være sentrale faktorer i den sammenheng.

Departementet anbefaler ikke at det åpnes for at de største kommunene, som får en bredere oppgaveportefølje enn øvrige kommuner, kan utgjøre egne fylker/regioner.

1.4 Kort om kommunene

De 10 kommunene som inngår i utredningen ligger i den midtre delen av Møre og Romsdal og består av Aukra, Fræna, Midsund, Molde, Nesset, Rauma, Vestnes, Eide, Sunndal og Gjemnes. Samlet sett bor det 72 039 innbyggere i regionen per 01.01.2015. Landskapet, som består av fjell, fjorder og øyer, skaper en del utfordringer når det gjelder samferdsel. Møre og Romsdal har likevel et relativt tett veinett, som bindes sammen av et utstrakt fergenett. E39 binder fylket sammen fra sørvest til nordøst og gir tilknytning til Bergen i sør og Trondheim i nordøst, og E136 knytter den sørlige delen av fylket videre mot Lesja. Eksempelvis tar det 1 time og 15 minutter å kjøre strekningen Molde – Åndalsnes (Rauma) langs Fv64, og strekningen inkluderer ett ferjesamband. Molde lufthavn Årø har direkteruter innenlands til Bergen, Kristiansund, Oslo, Stord og Trondheim.⁴

Figur 2 Oversiktskart over Romsdal-regionen (Norge i bilder)

⁴ <https://avinor.no/flyplass/molde/>

Aukra kommune har 3 466 innbyggere per 01.01.2015 og et samlet areal på 58,88 km². Aukra er øykommune, men har også en fastlandsdel. Aukra på øya Gossa er administrasjonssenter.

Midsund kommune har per 01.01.2015 2 068 innbyggere og et samlet areal på 94,75 km². Midsund er en øykommune. Midsund er administrasjonssenter.

Fræna kommune har 9 787 innbyggere per 01.01.2015, og et samlet areal på 369,6 km². Fræna er en kyst og fjordkommune på Romsdalshalvøya, som ligger mot Atlanterhavet og Hustadvika. Elnesvågen er administrasjonssenter.

Molde kommune har 26 392 innbyggere per 01.01.2015 og et samlet areal på 363 km². Kommunen ligger på Romsdalshalvøya på nordsiden av ytre del av Romsdalsfjorden, og omfatter større og mindre øyer. Molde er administrasjonssenter i kommunen, og også fylkeshovedstad i Møre og Romsdal.

Neset kommune har 2 975 innbyggere per 01.01.2015 og et samlet areal på 1 048 km². Kommunen grenser i vest til Rauma og øst til Sunndal. Eidsvåg er administrasjonssenter.

Rauma kommune har 7 445 innbyggere per 01.01.2015 og et samlet areal på 1500 km². Kommunen grenser mot Neset i øst, og mot Vestnes i vest. Åndalsnes er administrasjonssenter. Åndalsnes og Molde er det to eneste byene i regionen.

Vestnes kommune har 6 708 innbyggere per 01.01.2015 og et samlet areal på 352 km². Kommunen ligger sør for Romsdalsfjorden. Vestnes er kommunesenter.

Eide kommune har 3 463 innbyggere per 01.01.2015 og et samlet areal på 152 km². Eide ligger nord på Romsdalshalvøya, og er definert som en del av Nordmøre. Eide er administrasjonssenter.

Sunndal kommune har 7 155 innbyggere per 01.01.2015, et samlet areal på 1713 km² og er dermed den største kommunen i Møre og Romsdal i areal. Kommunen grenser mot Neset i vest. Sunndalsøra er administrasjonssenter.

Gjemnes kommune har 2 580 innbyggere per 01.01.2015, et samlet areal på 382 km². Kommunen ligger nordøst for Molde og er en del av Nordmøre. Batnfjordsøra er administrasjonssenter.

1.5 Utredningsalternativer

Utredningen omfatter totalt 10 kommuner. I starten av utredningen gjorde hver av kommunene vedtak om hvilke alternativer de ønsket utredet. I medlemsmøte i Romsdal regionråd 17. oktober ble det fastsatt 12 alternativer som skulle utredes.

Tabell 5 Oversikt over de 12 utredningsalternativene

Alternativ	Kommuner	Samlet innbyggertall (01.01.2015)
1	Hele ROR – Molde + Vestnes + Rauma + Nesset + Midsund + Aukra + Fræna + Eide	62 304
2	Romsdalshalvøya – Molde + Nesset + Midsund + Aukra + Fræna + Eide + Gjemnes	50 731
3	Midsund + Aukra + Fræna + Eide	18 784
4	Vestnes + Midsund + Aukra	12 242
5	Molde + Fræna + Eide	39 642
6	Nesset + Sunndal	10 130
7	Vestnes + Rauma	14 153
8	Molde + Fræna	36 179
9	Fræna + Eide	13 250
10	Molde + Aukra	29 858
11	Midsund + Aukra	5 534
12	Midsund + Aukra + Fræna	15 321

1.6 Metode og gjennomføring

Utredningen er gjennomført ved at det er utarbeidet 5 delrapporter. I hver av delrapportene er det utarbeidet et vurderingssystem med poenggivning for skille de ulike sammenslåingsalternativene fra hverandre. Disse kriteriene er basert på nasjonale føringer og ekspertutvalgets kriterier for god oppgaveløsning som er lagt til grunn for kommunenes rolle som demokratisk arena, tjenesteyter, myndighetsutøver og samfunnsutvikling. Tabellen under oppsummerer vurderingssystemet. For å visualisere de ulike kriteriene er det i delrapportene brukt smileys i rød, gul og grønn. Rød smiley betyr dårlig score på kriteriet, mens grønn betyr positiv score. Gul smiley er middels score.

Tabell 6 Samlet oversikt over kriteriene som er brukt i vurderingen av de ulike temaene for utredning

Utredningstema	Vurderingskriterium	Høyest poengscore
Samfunnsutvikling	Befolkningsgrunnlag	20
	Tilstrekkelig kapasitet og kompetanse	10
	Funksjonelle samfunnsutviklingsområder	20
	Kommunesenter	10
	Avstand til kommunesenter	10
	Næringsstruktur	10
Økonomi	Økonomiske virkemidler	20
	Netto driftsresultat	10
	Frie inntekter, 1 – 15 år	20
	Frie inntekter, etter 20 år	10
	Effektiviseringsgevinster adm.	20
	Effektiviseringsgevinster tjenester	10
	Endring i konsesjonskraftsinntekter	5
	Endring i demografikostnader	5
Tjenesteyting	Befolkningsgrunnlag	20
	Interkommunalt samarbeid	20
	Kapasitet og kompetanse	10
	Modeller for tjenesteyting	10
	Valgfrihet, distanse og framtidig tjenesteproduksjon	20
	Effektiv tjenesteproduksjon	10
	Økonomisk soliditet	10
Lokaldemokrati	Valgdeltagelse	10
	Størrelse på kommunestyret	10
	Politisk representasjon	10
	Innbyggermedvirkning	10
	Kompetanse, kapasitet og politisk handlingsrom	10
	Interkommunalt samarbeid	10
	Lokal identitet	10
	Oppgavepotensial ved større kommuner	20
	Behov for tiltak for styrket lokaldemokrati	10
Samlet score		380

Utredningen omfatter ulike problemstillinger som krever ulike typer data og ulike metodiske innfallsvinkler. Som grunnlag for å beskrive en del sentrale utviklingstrekk i kommunen knyttet til befolkningsutvikling, næringsutvikling, pendling og tjenesteproduksjon, er det tatt utgangspunkt i eksisterende statistikk fra SSB, Møre og Romsdal fylkeskommune og nykommune.no.

For å danne oss et godt bilde av situasjonen i kommunen, har vi gjennomført intervju med rådmann, administrative ledere og politikere (ordfører, varaordfører, leder for opposisjonen) i de 10 kommunene. Intervjuene berørte tema som tjenestetilbud, økonomi, samfunnsutvikling, lokaldemokrati, samt synspunkt på ulike sammenslåingsalternativ.

Ved hjelp av det internettbaserte spørre- og rapporteringssystemet SurveyXact har vi gjennomført en spørreundersøkelse for å innhente synspunkter fra politikere (kommunestyret, eldreråd og ungdomsråd), administrativ ledelse og tillitsvalgte i de 10 kommunene. Spørsmålene berørte synspunkt på blant annet organisering/bemanning, fagmiljø, rekruttering, tjenestekvalitet, økonomi og lokaldemokrati, og sammenslåingsalternativ.

Spørreundersøkelsen ble sendt til 697 respondenter. Den ble gjennomført i perioden 22.01.15 – 20.02.15, og det ble sendt to påminnelser (29.01 og 10.02). 76 respondenter i Sunndal fikk ved en feiltagelse ikke tilsendt undersøkelsen 22.01.15, men den ble sendt til disse 03.02.15. Av de 697 respondentene som fikk tilsendt spørreskjemaet, var det 26 som kom i retur grunnet feil e-post, e-postfilter eller lignende. Det reelle utvalget utgjør dermed 671 respondenter. Blant disse er det 410 som (helt eller delvis) har gjennomført undersøkelsen, og 261 som ikke har gjennomført. 355 respondenter har status som gjennomført, dvs. en svarprosent på 53 prosent.

Antall respondenter fra ungdomsråd og eldreråd er såpass få at vi ikke har skilt ut resultater fra disse i analysene. Resultatene er oppsummert ved hjelp av gjennomsnitt. Respondentene er bedt om å vurdere ulike påstander fra en skala 1-6, det vil si at et gjennomsnitt under 3,5 ikke gir støtte til påstanden. Et gjennomsnitt over 3,5 gir støtte til påstanden.

Vi viser for øvrig til hver delrapport for mer utfyllende informasjon om hvilke metoder og bakgrunnsinformasjon som er benyttet i utredningen.

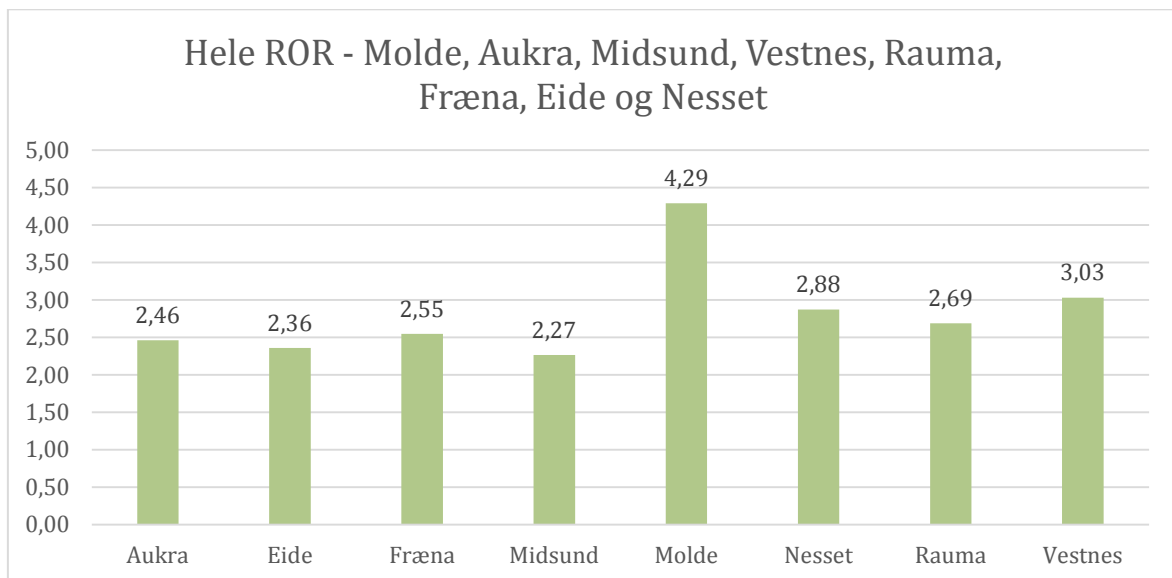
2. Fordeler og ulemper ved de ulike sammenslåingsalternativene

Som beskrevet har Telemarksforskning levert fire delrapporter tidligere i prosjektet. I dette kapitlet har vi oppsummert fordelene og ulempene ved de ulike utredningstemaene for hver av alternativene. Vurderingene i delrapportene er gjort med utgangspunkt i nasjonale føringer og ekspertutvalgets kriterier for god oppgaveløsning som ekspertutvalget har lagt til grunn for kommunenes rolle som demokratisk arena, tjenesteyter, myndighetsutøver og samfunnsutvikling. Vi har også sammenstilt resultatet fra spørreundersøkelsen slik at en kan sammenligne hvordan de ulike kommunene vurderer strukturalternativet.

I hver av delrapportene er det laget et vurderingssystem, som har gitt alternativene score for hvert av vurderingskriteriene. Under hvert alternativ har vi oppsummert poengscore for hver av temaene samfunnsutvikling, økonomi, tjenesteyting og lokaldemokrati. Mot slutten av kapitlet har vi gitt en oversikt over hvordan hvert alternativ kommer ut i forhold til hverandre.

2.1 Alternativ 1 – ROR - Molde + Vestnes + Rauma + Nesset + Midsund + Aukra + Fræna + Eide

Figur 3 viser hvilke oppfatninger alle respondentene i hver av kommunene har av alternativ 1. Søylene viser gjennomsnitt, det betyr at ved et snitt på under 3,5 er respondentene negative til alternativet, mens ved et snitt over 3,5 er respondentene positive til alternativet.

Figur 3 Kommunens vurdering av alternativ 1 – hele ROR, på en skala fra 1-6, hvor 1 er svært negativ og 6 er svært positiv. Gjennomsnitt.

Figuren viser at det kun er respondentene fra Molde som er positive til alternativet med en ROR-kommune, hvor alle kommunene i Romsdal regionråd inngår. Kommunene som er mest negative

er Midsund, Eide og Aukra, mens kommunene som er «minst» negative er Vestnes og Nesset. Samlet sett fra alle respondentene i spørreundersøkelsen, så får alternativet et snitt på 3,02. Det betyr at det ikke er støtte til sammenslåingsalternativet.

Videre har vi sett på fordeler og ulemper ved alternativ 1 knyttet til økonomi, tjenestetilbud, samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Disse vurderingene er basert på de fire foregående delrapportene og er oppsummert i tabell 7. Kolonnen lengst til høyre viser samlet score for hvert hovedtema.

Tabell 7 Vurdering av hovedtema alternativ 1

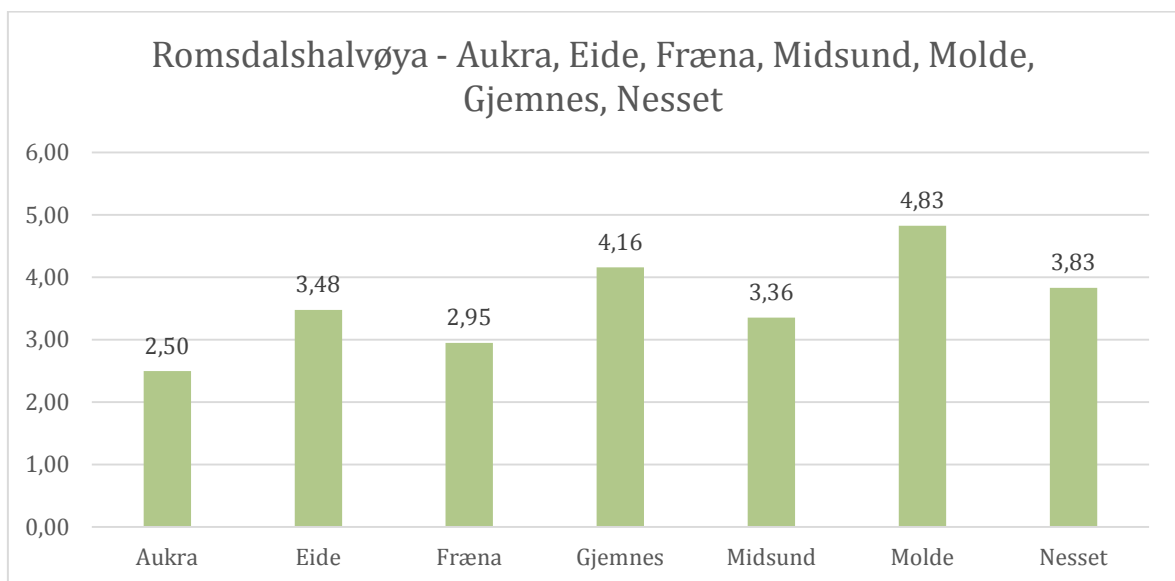
Hovedtema	Fordeler	Ulemper	Samlet score
Økonomi	<p>De økonomiske virkemidlene i kommunereformen vil utgjøre til sammen 90 millioner i engangsstøtte og reformstøtte.</p> <p>Inndelingstilskuddet fører til at man fra sammenslåingstidspunktet vil få et rammetilskudd som er 3,3 mill. kroner høyere per år de første 15 årene.</p> <p>Med dagens kraftpriser vil en sammenslåing hvor Nesset kommune inngår kunne gi 6 mill. kroner i økte inntekter årlig for en ny kommune.</p> <p>Det vil være mulig å hente ut effektiviseringsgevinster knyttet til administrasjon og tjenester på til sammen 105 mill. kroner.</p>	<p>Netto driftsresultat samlet for kommunene i 2013 var 2,7 prosent av brutto driftsinntekter. Dette er noe lavere enn nivået på 3 % som var anbefalt i 2013.</p> <p>Inndelingstilskuddet som sammenslåtte kommuner får trappes ned i perioden 15-20 år etter sammenslåingen. Innen 20 år må det være realisert et effektiviseringspotensial tilsvarende størrelse på inndelingstilskuddet. Nedgangen etter 20 år vil være 105,1 mill. kroner.</p>	67,5/100
Tjenestetilbud	<p>En større kommune kan gi et samlet og større fagmiljø med bedre kapasitet og kompetanse, spesielt på spesialiserte tjenester. Basistjenester som skole, barnehage, hjemmetjenester og sykehjemstjenester vil kunne videreutvikles der folk bor.</p> <p>Sammenslåing vil føre til at kommunen kan håndtere de fleste oppgaver innad i egen organisasjon, og dermed tilnærmet ingen behov for interkommunalt tjenestesamarbeid. En sammenslåing vil i stor grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon og øke valgfrihe-</p>	<p>Det vil være en geografisk avstand innad i kommunen som gjør at dersom enkelte tjenester blir samlokalisert, kan det også bli lengre avstand og redusert tilgjengelighet for innbyggerne til de aktuelle tjenestene. Behov for sammenslåtte tjenester vil være avhengig av hva som kreves av fagmiljøer for å levere gode og effektive tjenester.</p>	75/100

	ten. Samtidig kan økte avstander og større fagmiljø redusere eventuelle habilitetsutfordringer.		
Samfunnsutvikling	<p>Den nye kommunen vil ha et befolkningsgrunnlag på 61 721 innbyggere per 1. januar 2014. Innbyggertallet er forventet å vokse fram mot 2040. Det vil gi en kommune med tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse til å drive samfunnsutviklingsarbeid.</p> <p>Molde vil være et naturlig kommunesenter i en ny kommune, både geografisk og befolkningsmessig.</p>	<p>Avstandene innad i en ny kommune vil være store. Noe av dette vil bedre seg med utbygging av E39 over Romsdalsfjorden, og eventuell realisering av Kjerring-sundforbindelsen mellom Aukra og Midsund. Men avstanden til Åndalsnes er ca. 1 time 15 min. inkludert en ferge, og her er det ingen umiddelbare planer om forbedring.</p> <p>Flere av kommunene tilhører bo- og arbeidsmarkedsregion Molde, og har stor innpendling til Molde. Men Rauma utgjør en egen BA-region, og Gjemnes kommune som har stor innpendling til Molde er ikke med i alternativet.</p> <p>Det vil være variasjon i næringsstrukturen i en ny kommune, men mange arbeidsplasser i bransjer som har hatt nedgang i antall arbeidsplasser siden 2000.</p>	45/80
Lokaldemokrati	<p>En sammenslåing vil sannsynligvis føre til liten endring i valgdeltagelsen.</p> <p>En sammenslåing vil føre til tilnærmest ingen behov for interkommunalt samarbeid i regionen, noe som vil styrke den direkte politiske styringen.</p> <p>Sammenslåing vil i stor grad føre til at den nye kommunen har potensial for å ta på seg nye oppgaver uten behov for å inngå interkommunalt samarbeid. En større kommune kan også gi økt tyngde og slagkraft ovenfor regionale og statlige myndigheter.</p> <p>Kvalitet i prosesser og vedtak kan bli bedre i en større enhet, med</p>	<p>En kommunesammenslåing vil gi færre folkevalgte, noe som kan føre til større avstand mellom innbyggere og politikere. En sammenslåing vil derimot kunne øke mulighetene for innbyggermedvirkning på andre måter.</p> <p>Ved gitte forutsetninger (valgresultat, antall parti som stiller til valg og størrelse på kommunestyret) vil sammenslåing føre til færre partier å velge mellom. Det vil være de lokale listene i Aukra og Nettet som faller ut.</p> <p>På grunn av avstander, færre folkevalgte m.m., vil det i stor grad være behov for tiltak for å styrke lokaldemokratiet.</p>	55/100

	bedre kapasitet og kompetanse hos administrasjonen og dermed bedre kvalitet på beslutningsgrunnlag som blir forelagt de folkevalgte.		
--	--	--	--

2.2 Alternativ 2 – Romsdalshalvøya - Molde + Nettet + Midsund + Aukra + Fræna + Eide + Gjemnes

Figur 4 viser hvilke oppfatninger alle respondentene i hver av kommunene har av alternativ 2. Søylene viser gjennomsnitt, det betyr at ved et snitt på under 3,5 er respondentene negative til alternativet, mens ved et snitt over 3,5 er respondentene positive til alternativet.

Figur 4 Kommunens vurdering av alternativ 2 – Romsdalshalvøya, på en skala fra 1-6, hvor 1 er svært negativ og 6 er svært positiv. Gjennomsnitt.

Figuren viser at respondenter fra Molde er mest positive til alternativet med Romsdalshalvøya, og respondentene fra Molde er mer positive til dette alternativet enn alternativet med hele ROR. Respondentene fra Gjemnes og Nettet er også positive til alternativet. Kommunene som er mest negative er Aukra og Fræna, mens Eide og Midsund er mindre negative. Samlet sett for alternativet er et gjennomsnitt på 3,74, noe som gir en gjennomsnittlig positiv holdning til alternativet.

Videre har vi sett på fordeler og ulemper ved alternativ 2 knyttet til økonomi, tjenestetilbud, samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Disse vurderingene er basert på de fire foregående delrapportene og er oppsummert i tabell 8. Kolonnen lengst til høyre viser samlet score for hvert hovedtema.

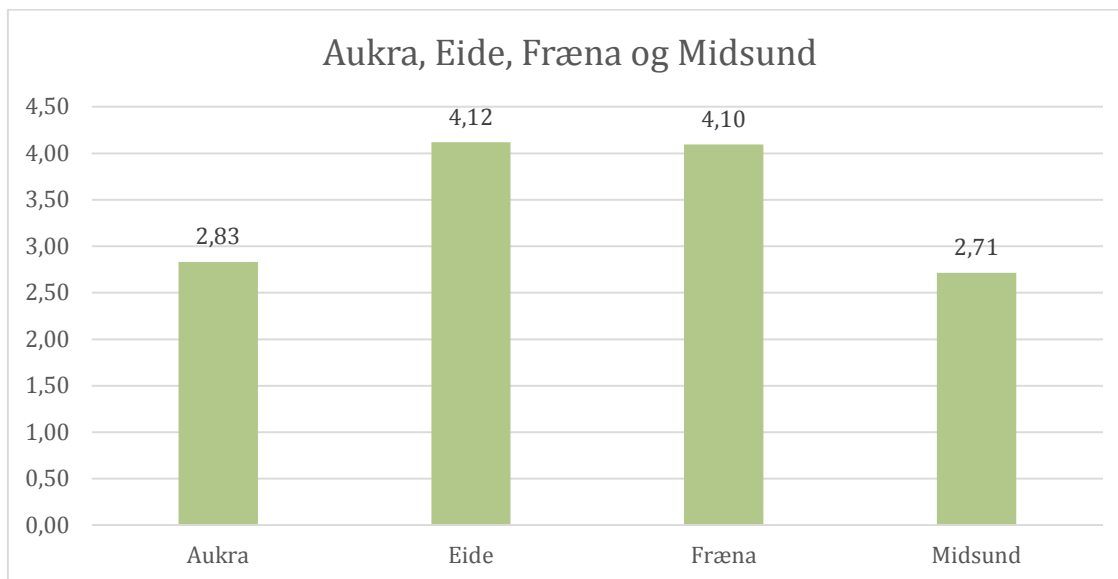
Tabell 8 Vurdering av hovedtema alternativ 2

Hovedtema	Fordeler	Ulemper	Samlet score
Økonomi	<p>De økonomiske virkemidlene i kommunereformen vil utgjøre til sammen 90 millioner i engangsstøtte og reformstøtte.</p> <p>Netto driftsresultat samlet for kommunene i 2013 var 3,6 prosent av brutto driftsinntekter. Dette er noe høyere enn nivået på 3 % som var anbefalt i 2013.</p> <p>Med dagens kraftpriser vil en sammenslåing hvor Nesset kommune inngår kunne gi 6 mill. kroner i økte inntekter årlig for en ny kommune.</p> <p>Det vil være mulig å hente ut effektiviseringsgevinster knyttet til administrasjon og tjenester på til sammen 110 mill. kroner.</p>	<p>Våre beregninger viser at man fra sammenslåingstidspunktet vil få et rammetilskudd som er 1,0 mill. kroner lavere per år de første 15 årene.</p> <p>Inndelingstilskuddet som sammenslåtte kommuner får trappes ned i perioden 15-20 år etter sammenslåingen. Innen 20 år må det være realisert et effektiviseringspotensial tilsvarende størrelse på inndelingstilskuddet. Nedgangen etter 20 år vil være 94,4 mill. kroner.</p>	57,5/100
Tjenestetilbud	<p>En større kommune kan gi et samlet og større fagmiljø med bedre kapasitet og kompetanse, spesielt på spesialiserte tjenester. Basistjenester som skole, barnehage, hjemmetjenester og sykehjemstjenester vil kunne videreutvikles der folk bor.</p> <p>Sammenslåing vil føre til at kommunen kan håndtere de fleste oppgaver innad i egen organisasjon, og en får dermed tilnærmet ingen behov for interkommunalt tjenestesamarbeid.</p> <p>En sammenslåing vil i stor grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon og øke valgfriheten. Samtidig kan økte avstander og større fagmiljø redusere eventuelle habilitetsutfordringer.</p>	<p>Det vil være en geografisk avstand innad i kommunen som gjør at dersom enkelte tjenester blir samlokalisert, kan det også bli lengre avstand og redusert tilgjengelighet for innbyggerne til de aktuelle tjenestene. Behov for sammenslåtte tjenester vil være avhengig av hva som kreves av fagmiljøer for å levere gode og effektive tjenester.</p>	85/100
Samfunnsutvikling	<p>Den nye kommunen vil ha et befolkningsgrunnlag på 47 217 innbyggere per 1. januar 2014. Innbyg-</p>	<p>Avstandene innad i en ny kommune vil være overkommelige. Avstanden til de «gamle»</p>	70/80

	<p>gertallet er forventet å vokse fram mot 2040. Det vil gi en kommune med tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse til å håndtere oppgaver innenfor tjenesteyting, samfunnsutvikling og lokaldemokrati.</p> <p>Molde vil være et naturlig kommunesenter i en ny kommune, både geografisk og befolkningsmessig.</p> <p>Flere av kommunene tilhører bo- og arbeidsmarkedsregion Molde, og har stor innpendling til Molde. Aukra, Fræna og Gjemnes har over 25 prosent innpendling til Molde. En ny kommune vil utgjøre et funksjonelt samfunnsutviklingsområde</p>	<p>kommunesentrene vil være innenfor pendlingsavstand på 45 minutter, mens noen tettsteder vil ha ca. 1 time reisevei til Molde.</p> <p>Det vil være variasjon i næringsstrukturen i en ny kommune, men mange arbeidsplasser i bransjer som har hatt nedgang i antall arbeidsplasser siden 2000.</p>	
<p>Lokaldemokrati</p>	<p>En sammenslåing vil sannsynligvis føre til liten endring i valgdeltagelsen.</p> <p>En sammenslåing vil føre til tilnærmet ingen behov for interkommunalt samarbeid i regionen, noe som vil styrke den direkte politiske styringen.</p> <p>Sammenslåing vil i stor grad føre til at den nye kommunen har potensial for å ta på seg nye oppgaver uten behov for å inngå interkommunalt samarbeid. En større kommune kan også gi økt tyngde og slagkraft ovenfor regionale og statlige myndigheter.</p> <p>Kvalitet i prosesser og vedtak kan bli bedre i en større enhet, med bedre kapasitet og kompetanse hos administrasjonen og dermed bedre kvalitet på beslutningsgrunnlag som blir forelagt de folkevalgte.</p>	<p>En kommunesammenslåing vil gi færre folkevalgte, noe som kan føre til større avstand mellom innbyggere og politikere. En sammenslåing vil derimot kunne øke mulighetene for innbyggermedvirkning på andre måter.</p> <p>Ved gitte forutsetninger (valgresultat, antall parti som stiller til valg og størrelse på kommunestyret) vil sammenslåing føre til færre partier å velge mellom. Det vil være de lokale listene i Aukra og Nesset som faller ut.</p> <p>På grunn av avstander, færre folkevalgte m.m., vil det i noe grad være behov for tiltak for å styrke lokaldemokratiet.</p>	<p>65/100</p>

2.3 Alternativ 3 - Midsund + Aukra + Fræna + Eide

Figur 5 viser hvilke oppfatninger alle respondentene i hver av kommunene har av alternativ 3. Søylen viser gjennomsnitt, det betyr at ved et snitt på under 3,5 er respondentene negative til alternativet, mens ved et snitt over 3,5 er respondentene positive til alternativet.

Figur 5 Kommunens vurdering av alternativ 3 – Midsund + Aukra + Fræna + Eide, på en skala fra 1-6, hvor 1 er svært negativ og 6 er svært positiv. Gjennomsnitt.

Figuren over viser at respondenter fra Eide og Fræna er positive til alternativ 3, mens respondenter fra Aukra og Midsund er negative til dette alternativet. Samlet sett får alternativ 3 et snitt på 3,63 fra alle respondentene, noe som gir alternativet en svak støtte.

Videre har vi sett på fordeler og ulemper ved alternativ 3 knyttet til økonomi, tjenestetilbud, samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Disse vurderingene er basert på de fire foregående delrapportene, og er oppsummert i tabell 9. Kolonnen lengst til høyre viser samlet score for hvert hovedtema.

Tabell 9 Vurdering av hovedtema alternativ 3

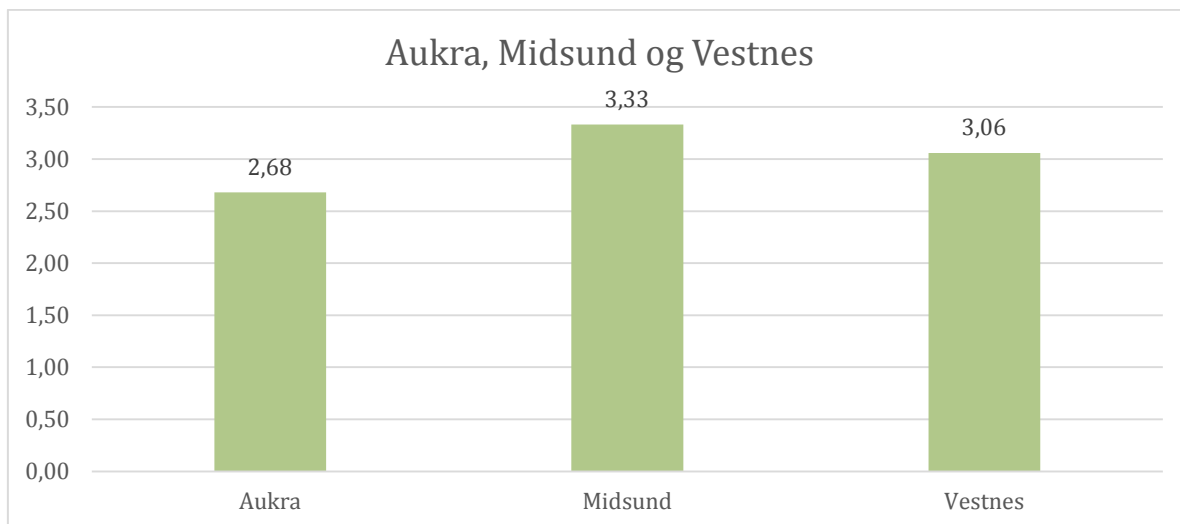
Hovedtema	Fordeler	Ulemper	Samlet score
Økonomi	De økonomiske virkemidlene i kommunereformen vil utgjøre til sammen 60 millioner i engangsstøtte og reformstøtte. Netto driftsresultat samlet for kommunene i 2013 var 8,4 prosent av brutto driftsinntekter. Dette er betydelig høyere enn nivået på 3 % som var anbefalt i 2013.	Inndelingstilskuddet som sammenslåtte kommuner får trappes ned i perioden 15-20 år etter sammenslåingen. Innen 20 år må det være realisert et effektiviseringspotensial tilsvarende størrelse på inndelingstilskuddet. Nedgangen etter 20 år vil være 42,7 mill. kroner.	80/100

	<p>Inndelingstilskuddet fører til at man fra sammenslåingstidspunktet vil få et rammetilskudd som er 1,3 mill. kroner høyere per år de første 15 årene.</p> <p>Det vil være mulig å hente ut effektiviseringsgevinster knyttet til administrasjon og tjenester på til sammen 44 mill. kroner.</p>		
Tjenestetilbud	<p>En større kommune kan gi et samlet og større fagmiljø med bedre kapasitet og kompetanse, spesielt på spesialiserte tjenester. Basistjenester som skole, barnehage, hjemmetjenester og sykehjemstjenester vil kunne videreutvikles der folk bor.</p> <p>Sammenslåing vil føre til at kommunen kan håndtere de fleste oppgaver innad i egen organisasjon, og dermed tilnærmet ingen behov for interkommunalt tjenestesamarbeid.</p> <p>En sammenslåing vil i noen grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon og øke valgfriheten. Samtidig kan økte avstander og større fagmiljø redusere eventuelle habilitetsutfordringer.</p>	<p>Det vil være en geografisk avstand innad i kommunen som gjør at dersom enkelte tjenester blir samlokalisert, kan det også bli lengre avstand og redusert tilgjengelighet for innbyggerne til de aktuelle tjenestene. Behov for sammenslåtte tjenester vil være avhengig av hva som kreves av fagmiljøer for å levere gode og effektive tjenester.</p>	75/100
Samfunnsutvikling	<p>Den nye kommunen vil ha et befolkningsgrunnlag på 18 605 innbyggere per 1. januar 2014. Innbyggertallet er forventet å vokse fram mot 2040. Ekspertutvalget anbefaler en kommune-størrelse på 15 – 20 000 innbyggere, blant annet for å sikre tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse til å drive samfunnsutviklingsarbeid og tjenesteyting. En kommune bestående av Aukra, Midsund, Fræna og Eide vil være innenfor denne grensen.</p>	<p>Flere av kommunene tilhører bo- og arbeidsmarkedsregion Molde, og har stor innpendling til Molde. Aukra og Fræna har over 25 prosent innpendling. Det er lite interaksjon på tvers av kommunene i alternativet i dag, men unntak fra Eide til Fræna.</p> <p>Det kan bli diskusjoner rundt hvor kommunesenteret skal ligge. Elnesvågen er i dag største tettsted, men kommunesenteret kan plasseres et annet sted</p>	35/80

		<p>av geografiske årsaker.</p> <p>Dersom Elnesvågen legges til grunn, så vil avstandene innad i en ny kommune være over 45 minutter til de gamle kommunesentrene.</p> <p>Variasjonen i næringsstrukturen i den nye kommunen er innenfor basisnæringene, og det er relativt flere arbeidsplasser i bransjer som har hatt nedgang siden 2000.</p>	
Lokaldemokrati	<p>En sammenslåing vil sannsynligvis føre til liten endring i valgdeltagelsen.</p> <p>Sammenslåing vil i noe grad føre til at den nye kommunen har potensial for å ta på seg nye oppgaver uten behov for å inngå interkommunalt samarbeid.</p> <p>Kvalitet i prosesser og vedtak kan bli bedre i en større enhet, med bedre kapasitet og kompetanse hos administrasjonen og dermed bedre kvalitet på beslutningsgrunnlag som blir forelagt de folkevalgte.</p>	<p>En kommunesammenslåing vil gi færre folkevalgte, noe som kan føre til større avstand mellom innbyggere og politikere. En sammenslåing vil derimot kunne øke mulighetene for innbyggermedvirkning på andre måter.</p> <p>Ved gitte forutsetninger (valgresultat, antall parti som stiller til valg og størrelse på kommunestyret) vil sammenslåing føre til færre partier å velge mellom. Det vil være den lokale lista på Aukra og SV som faller ut.</p> <p>På grunn av avstander, færre folkevalgte mm, vil det i noe grad være behov for tiltak for å styrke lokaldemokratiet.</p> <p>Det vil fortsatt være behov for interkommunalt samarbeid i regionen etter en sammenslåing, noe som er negativt for lokaldemokratiet.</p>	37,5/100

2.4 Alternativ 4 - Vestnes + Midsund + Aukra

Figur 6 viser hvilke oppfatninger alle respondentene i hver av kommunene har av alternativ 4. Søylene viser gjennomsnitt, det betyr at ved et snitt på under 3,5 er respondentene negative til alternativet, mens ved et snitt over 3,5 er respondentene positive til alternativet.

Figur 6 Kommunens vurdering av alternativ 4 – Vestnes + Midsund + Aukra, på en skala fra 1-6, hvor 1 er svært negativ og 6 er svært positiv. Gjennomsnitt.

Figuren over viser respondentene fra de tre kommunene gjennomgående har en negativ oppfatning av alternativ 4, der respondentene fra Aukra er mest negativ og respondentene fra Midsund er minst negativ. Samlet sett får alternativet en gjennomsnittlig oppslutning på 2,99, noe som betyr at respondentene er negative til alternativet. Alternativ 4 er, sammen med Aukra + Molde, de alternativene som får lavest score i spørreundersøkelsen.

Videre har vi sett på fordeler og ulemper ved alternativ 4 knyttet til økonomi, tjenestetilbud, samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Disse vurderingene er basert på de fire foregående delrapportene, og er oppsummert i tabell 10. Kolonnen lengst til høyre viser samlet score for hvert hovedtema.

Tabell 10 Vurdering av hovedtema alternativ 4

Hovedtema	Fordeler	Ulemper	Samlet score
Økonomi	<p>De økonomiske virkemidlene i kommunereformen vil utgjøre til sammen 35 millioner i engangsstøtte og reformstøtte.</p> <p>Netto driftsresultat samlet for kommunene i 2013 var 10,6 prosent av brutto driftsinntekter. Dette er betydelig høyere enn nivået på 3 % som var anbefalt i 2013.</p> <p>Inndelingstilskuddet fører til at man fra sammenslåingstidspunktet vil få et rammetilskudd som er 0,1 mill. kroner høyere per år</p>	<p>Inndelingstilskuddet som sammenslåtte kommuner får trappes ned i perioden 15-20 år etter sammenslåingen. Innen 20 år må det være realisert et effektiviseringspotensial tilsvarende størrelse på inndelingstilskuddet. Nedgangen etter 20 år vil være 35,4 mill. kroner.</p>	57,5/100

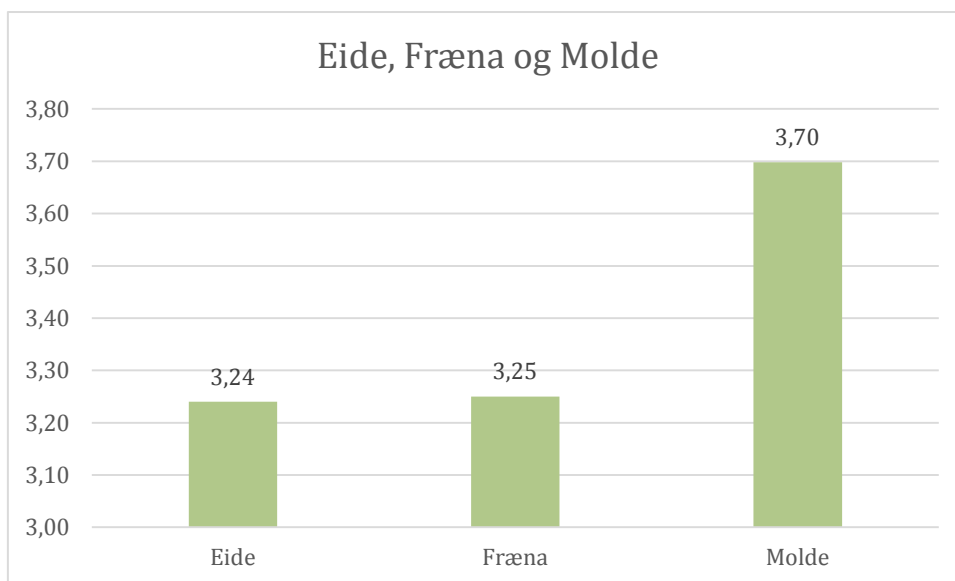
	<p>de første 15 årene.</p> <p>Det vil være mulig å hente ut effektiviseringsgevinster knyttet til administrasjon og tjenester på til sammen 44 mill. kroner.</p>		
Tjenestetilbud	<p>En større kommune kan gi et samlet og større fagmiljø med bedre kapasitet og kompetanse, spesielt på spesialiserte tjenester. Basistjenester som skole, barnehage, hjemmetjenester og sykehjemstjenester vil kunne videreutvikles der folk bor.</p> <p>Sammenslåing vil føre til at kommunen kan håndtere flere oppgaver enn i dag innad i egen organisasjoner, og dermed vil behovet for interkommunalt tjenestesamarbeid reduseres.</p> <p>Geografisk avstand innad i kommunen er liten nok til at det vil være mulig å samlokalisere enkelte tjenester uten at det betyr mye dårligere tilgjengelighet for innbyggerne. Behov for sammenslåtte tjenester vil være avhengig av hva som kreves av fagmiljøer for å levere gode og effektive tjenester.</p> <p>En sammenslåing vil i noen grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon og øke valgfriheten. Samtidig kan økte avstander og større fagmiljø redusere eventuelle habilitetsutfordringer.</p>		60/100
Samfunnsutvikling	<p>En sammenslåing vil kunne føre til større fagmiljø og mindre sårbarhet knyttet til kommunens rolle som samfunnsutvikler.</p> <p>Realiseringen av en slik kommune vil kun være aktuelt dersom prosjektet E39 Romsdalsfjorden,</p>	<p>Den nye kommunen vil ha et befolkningsgrunnlag på 12 028 innbyggere per 1. januar 2014. Det er forventet en vekst fram mot 2040. Ekspertutvalget anbefaler en kommunestørrelse på 15 – 20 000 innbygger, blant annet for å sikre tilstrekkelig kapasitet</p>	35/80

	<p>samt Kjerringsundforbindelsen, realiseres. Det vil gjøre avstandene innad i en ny kommune overkommelige.</p>	<p>og relevant kompetanse til å drive samfunnsutviklingsarbeid og tjenesteyting. En kommune bestående av Aukra, Midsund og Vestnes vil være mindre enn dette i dag, og er også forventet å være mindre enn dette i 2040.</p> <p>Det er lite interaksjon i form av pendling mellom kommunene i dag. Det vil kunne endre seg med nye samferdselsinvesteringer, men fortsatt tror vi kommunene vil ha stor interaksjon med Molde. Fastlandsdelen av Aukra vil ikke henge sammen med resten av kommunen.</p> <p>Vestnes er det største tettstedet i dag, men det kan være aktuelt å legge kommunesenteret til et annet sted på grunn av geografiske hensyn.</p> <p>Variasjonen i næringsstrukturen i den nye kommunen er innenfor basisnæringene, og det er relativt flere arbeidsplasser i bransjer som har hatt nedgang siden 2000.</p>	
<p>Lokaldemokrati</p>	<p>En sammenslåing vil sannsynligvis føre til liten endring i valgdeltagelsen.</p> <p>Ved gitte forutsetninger (valgresultat, antall parti som stiller til valg og størrelse på kommunestyret) vil sammenslåing føre til flere partier å velge mellom for Midsund og Vestnes. Aukra vil ha det samme antallet lister.</p> <p>Kvalitet i prosesser og vedtak kan bli bedre i en større enhet, med bedre kapasitet og kompetanse hos administrasjonen og dermed bedre kvalitet på beslutningsgrunnlag som blir forelagt de folkevalgte.</p>	<p>En kommunesammenslåing vil gi færre folkevalgte, noe som kan føre til større avstand mellom innbyggere og politikere. En sammenslåing vil derimot kunne øke mulighetene for innbyggermedvirkning på andre måter.</p> <p>Det vil fortsatt være behov for interkommunalt samarbeid i regionen etter en sammenslåing, noe som er negativt for lokaldemokratiet.</p> <p>Sammenslåing vil i liten grad føre til at den nye kommunen har potensial for å ta på seg nye oppgaver uten behov for å inngå interkommunalt samarbeid.</p>	<p>35/100</p>

	Overkommelige avstander vil gjøre at det i liten grad vil være behov for tiltak for å styrke lokaldemokratiet.		
--	--	--	--

2.5 Alternativ 5 - Molde + Fræna + Eide

Figur 7 viser hvilke oppfatninger alle respondentene i hver av kommunene har av alternativ 5. Søylene viser gjennomsnitt, det betyr at ved et snitt på under 3,5 er respondentene negative til alternativet, mens ved et snitt over 3,5 er respondentene positive til alternativet.

Figur 7 Kommunens vurdering av alternativ 5 – Molde + Fræna + Eide, på en skala fra 1-6, hvor 1 er svært negativ og 6 er svært positiv. Gjennomsnitt.

Figuren viser at Molde kommune er positiv til alternativ 5, mens både Eide og Fræna er negative. Samlet sett får alternativ 5 en oppslutning på 3,45, det betyr at respondentene i snitt er svakt negative til alternativet.

Videre har vi sett på fordeler og ulemper ved alternativ 5 knyttet til økonomi, tjenestetilbud, samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Disse vurderingene er basert på de fire foregående delrapportene, og er oppsummert i tabell 11. Kolonnen lengst til høyre viser samlet score for hvert hovedtema.

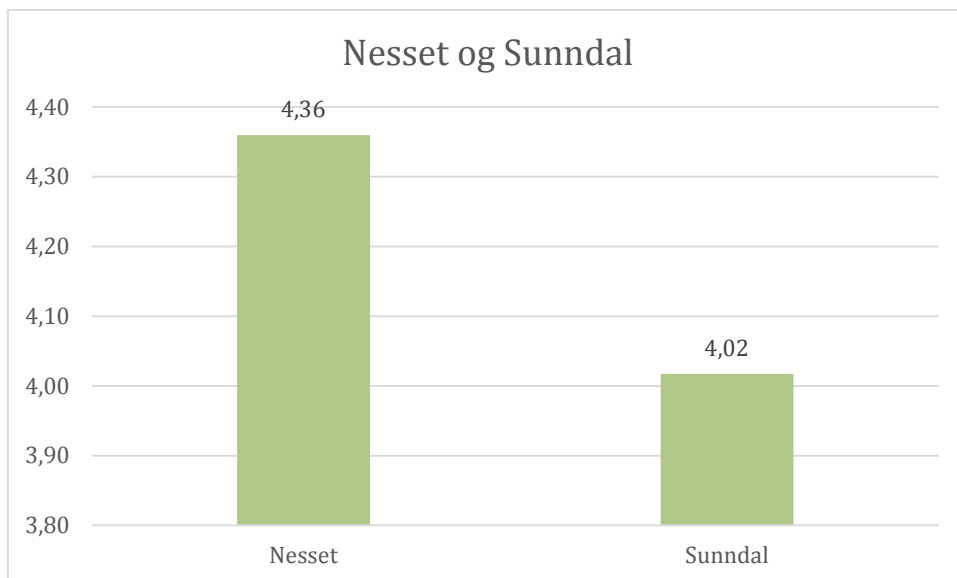
Tabell 11 Vurdering av hovedtema alternativ 5

Hovedtema	Fordeler	Ulemper	Samlet score
Økonomi	<p>De økonomiske virkemidlene i kommunereformen vil utgjøre til sammen 60 millioner i engangsstøtte og reformstøtte.</p> <p>Det vil være mulig å hente ut effektiviseringsgevinster knyttet til administrasjon på til sammen 13 mill. kroner.</p>	<p>Netto driftsresultat samlet for kommunene i 2013 var 0,1 prosent av brutto driftsinntekter. Dette er betydelig lavere enn nivået på 3 % som var anbefalt i 2013.</p> <p>Våre beregninger viser at man fra sammenslåingstidspunktet vil få et rammetilskudd som er 4,2 mill. kroner lavere per år de første 15 årene.</p> <p>Inndelingstilskuddet som sammenslåtte kommuner får trappes ned i perioden 15-20 år etter sammenslåingen. Innen 20 år må det være realisert et effektiviseringspotensial tilsvarende størrelse på inndelingstilskuddet. Nedgangen etter 20 år vil være 29,9 mill. kroner.</p>	20/100
Tjenestetilbud	<p>En større kommune kan gi et samlet og større fagmiljø med bedre kapasitet og kompetanse, spesielt på spesialiserte tjenester. Basistjenester som skole, barnehage, hjemmetjenester og sykehjemstjenester vil kunne videreutvikles der folk bor.</p> <p>Sammenslåing vil føre til at kommunen kan håndtere de fleste oppgaver innad i egen organisasjon, og dermed tilnærmet ingen behov for interkommunalt tjenestesamarbeid.</p> <p>En sammenslåing vil i noen grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon og øke valgfriheten. Samtidig kan økte avstander og større fagmiljø redusere eventuelle habilitetsutfordringer.</p>	<p>Det vil være en geografisk avstand innad i kommunen som gjør at dersom enkelte tjenester blir samlokalisert, kan det også bli lengre avstand og redusert tilgjengelighet for innbyggerne til de aktuelle tjenestene. Behov for sammenslåtte tjenester vil være avhengig av hva som kreves av fagmiljøer for å levere gode og effektive tjenester.</p>	60/100
Samfunnsutvikling	<p>Den nye kommunen vil ha et befolkningsgrunnlag på 39 239 innbyggere per 1. januar 2014. Innbyggertallet er forventet å vokse fram</p>	<p>Både Fræna og Eide tilhører bo- og arbeidsmarkedsregion Molde, og spesielt Fræna har stor innpendling til Molde. Men det vil også være</p>	55/80

	<p>mot 2040. Det vil gi en kommune med tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse til å håndtere oppgaver innenfor tjenesteyting, samfunnsutvikling og lokaldemokrati.</p> <p>Molde vil befolkningsmessig være et naturlig kommunesenter i en ny kommune.</p> <p>Det vil være variasjon i næringsstrukturen i en ny kommune, og en del arbeidsplasser i næringer som har hatt oppgang siden 2000.</p>	<p>flere andre kommuner rundt som har stor interaksjon med Molde, som Aukra og Gjemnes. En ny kommune vil dermed ikke være et funksjonelt samfunnsutviklingsområde.</p> <p>Avstandene innad i en ny kommune vil være overkommelige. Avstanden til de «gamle» kommunesentrene vil være innenfor pendlingsavstand på 45 minutter, mens noen tettsteder vil ha ca. 1 time reisevei til Molde.</p>	
Lokaldemokrati	<p>En sammenslåing vil sannsynligvis føre til liten endring i valgdeltagelsen.</p> <p>Ved gitte forutsetninger (valgresultat, antall parti som stiller til valg og størrelse på kommunestyret) vil sammenslåing føre til flere partier å velge mellom for Fræna og Eide. Molde vil ha det samme antallet lister.</p> <p>Kvalitet i prosesser og vedtak kan bli bedre i en større enhet, med bedre kapasitet og kompetanse hos administrasjonen og dermed bedre kvalitet på beslutningsgrunnlag som blir forelagt de folkevalgte.</p> <p>Sammenslåing vil i noe grad føre til at den nye kommunen har potensial for å ta på seg nye oppgaver uten behov for å inngå interkommunalt samarbeid.</p>	<p>En kommunesammenslåing vil gi færre folkevalgte, noe som kan føre til større avstand mellom innbyggere og politikere. En sammenslåing vil derimot kunne øke mulighetene for innbyggermedvirkning på andre måter.</p> <p>Det vil fortsatt være behov for interkommunalt samarbeid i regionen etter en sammenslåing, noe som er negativt for lokaldemokratiet.</p> <p>På grunn av avstander, færre folkevalgte m.m., vil det i noe grad være behov for tiltak for å styrke lokaldemokratiet.</p>	55/100

2.6 Alternativ 6 - Nesset + Sunndal

Figur 8 viser hvilke oppfatninger alle respondentene i hver av kommunene har av alternativ 6. Søylene viser gjennomsnitt, det betyr at ved et snitt på under 3,5 er respondentene negative til alternativet, mens ved et snitt over 3,5 er respondentene positive til alternativet.

Figur 8 Kommunens vurdering av alternativ 6 – Nesset + Sunndal, på en skala fra 1-6, hvor 1 er svært negativ og 6 er svært positiv. Gjennomsnitt.

Figuren over viser at både Nesset og Sunndal kommune er positive til dette alternativet, og respondentene fra Nesset er mest positive. Samlet sett gir respondentene i gjennomsnitt dette alternativet en score på 4,12. Dette er dermed det alternativet i spørreundersøkelsen som får høyest positiv score.

Videre har vi sett på fordeler og ulemper ved alternativ 6 knyttet til økonomi, tjenestetilbud, samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Disse vurderingene er basert på de fire foregående delrapportene, og er oppsummert i tabell 12. Kolonnen lengst til høyre viser samlet score for hvert hovedtema.

Tabell 12 Vurdering av hovedtema alternativ 6

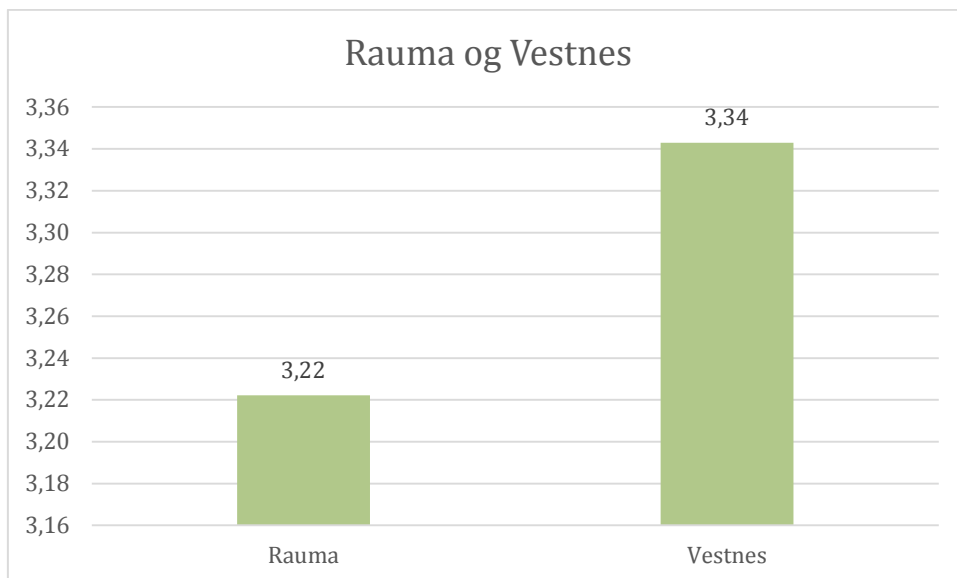
Hovedtema	Fordeler	Ulemper	Samlet score
Økonomi	<p>De økonomiske virkemidlene i kommunereformen vil utgjøre til sammen 25 millioner i engangsstøtte og reformstøtte.</p> <p>Inndelingstilskuddet fører til at man fra sammenslåingstidspunktet vil få et rammetilskudd som er 0,6 mill. kroner høyere per år de første 15 årene.</p> <p>Med dagens kraftpriser vil en sammenslåing hvor Nesset kommune inngår, kunne gi 6 mill. kroner i økte inntekter årlig for en ny kommune.</p>	<p>Netto driftsresultat samlet for kommunene i 2013 var 2,9 prosent av brutto driftsinntekter. Dette er rett i underkant av nivået på 3 % som var anbefalt i 2013.</p> <p>Inndelingstilskuddet som sammenslåtte kommuner får trappes ned i perioden 15-20 år etter sammenslåingen. Innen 20 år må det være realisert et effektiviseringspotensial tilsvarende størrelse på inndelingstilskuddet. Nedgangen etter 20 år vil være 15,7 mill. kroner.</p>	67,5/100

<p>Tjenestetilbud</p>	<p>En større kommune kan gi et samlet og større fagmiljø med bedre kapasitet og kompetanse, spesielt på spesialiserte tjenester. Basistjenester som skole, barnehage, hjemmetjenester og sykehjemstjenester vil kunne videreutvikles der folk bor.</p> <p>Sammenslåing vil føre til at kommunen kan håndtere flere oppgaver enn i dag innad i egen organisasjon, og dermed vil behovet for interkommunalt tjenestesamarbeid reduseres.</p> <p>Geografisk avstand innad i kommunen er liten nok til at det vil være mulig å samlokalisere enkelte tjenester, uten at det betyr mye dårligere tilgjengelighet for innbyggerne. Behov for sammenslåtte tjenester vil være avhengig av hva som kreves av fagmiljøer for å levere gode og effektive tjenester.</p> <p>En sammenslåing vil i noen grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon og øke valgfriheten. Samtidig kan økte avstander og større fagmiljø redusere eventuelle habilitetsutfordringer.</p>		<p>75/100</p>
<p>Samfunnsutvikling</p>	<p>En sammenslåing vil kunne føre til større fagmiljø og mindre sårbarhet knyttet til kommunens rolle som samfunnsutvikler.</p> <p>Det er noe pendling mellom kommunene i dag, først og fremst fra Nesset til Sunndal. Men Nesset har større pendling andre veien mot Molde.</p> <p>Sunnalsøra er det største tettstedet i dag, og har samtidig en del</p>	<p>Den nye kommunen vil ha et befolkningsgrunnlag på 10 172 innbyggere per 1. januar 2014. Det er forventet noe nedgang fram mot 2040. Ekspertutvalget anbefaler en kommunestørrelse på 15 – 20 000 innbygger, blant annet for å sikre tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse til å drive samfunnsutviklingsarbeid og tjenesteyting. En kommune bestående av Sunndal og Nesset vil være mindre enn dette i dag, og i 2040. Avstandene innad i en ny kommune vil være overkommelige. Av-</p>	<p>45/80</p>

	<p>innpendling fra Nesset. Det vil dermed være naturlig som kommunesenter.</p>	<p>standen til de «gamle» kommunesentrene vil være innenfor pendlingsavstand på 45 minutter, mens noen tettsteder vil ha over 1 time reisevei til Sunndalsøra.</p> <p>Det er noe variasjon i næringsstrukturen, men prosessindustri er veldig dominerende og dermed er arbeidsmarkedet konjunkturutsatt. Det er også relativt flere arbeidsplasser i næringer som har hatt nedgang siden 2000.</p>	
Lokaldemokrati	<p>En sammenslåing vil sannsynligvis føre til liten endring i valgdeltagelsen.</p> <p>Ved gitte forutsetninger (valgresultat, antall parti som stiller til valg og størrelse på kommunestyret) vil sammenslåing føre til flere partier å velge mellom for Nesset, mens Sunndal vil ha det samme antallet. Den lokale lista i Nesset vil falle ut.</p> <p>Kvalitet i prosesser og vedtak kan bli bedre i en større enhet, med bedre kapasitet og kompetanse hos administrasjonen og dermed bedre kvalitet på beslutningsgrunnlag som blir forelagt de folkevalgte.</p> <p>Overkommelige avstander vil gjøre at det i liten grad vil være behov for tiltak for å styrke lokaldemokratiet.</p>	<p>En kommunesammenslåing vil gi færre folkevalgte, noe som kan føre til større avstand mellom innbyggere og politikere. En sammenslåing vil derimot kunne øke mulighetene for innbyggermedvirkning på andre måter.</p> <p>Det vil fortsatt være behov for interkommunalt samarbeid i regionen etter en sammenslåing, noe som er negativt for lokaldemokratiet.</p> <p>Sammenslåing vil i liten grad føre til at den nye kommunen har potensial for å ta på seg nye oppgaver uten behov for å inngå interkommunalt samarbeid.</p>	47,5/100

2.7 Alternativ 7 - Vestnes + Rauma

Figur 9 viser hvilke oppfatninger alle respondentene i hver av kommunene har av alternativ 7. Søylene viser gjennomsnitt, det betyr at ved et snitt på under 3,5 er respondentene negative til alternativet, mens ved et snitt over 3,5 er respondentene positive til alternativet.

Figur 9 Kommunens vurdering av alternativ 7 – Vestnes + Rauma, på en skala fra 1-6, hvor 1 er svært negativ og 6 er svært positiv. Gjennomsnitt.

Figuren over viser at både Rauma og Vestnes kommune er negativt til dette alternativet, men respondenten fra Vestnes er litt mindre negativ enn respondentene fra Rauma. Samlet sett får dette alternativet et gjennomsnitt på 3,29.

Videre har vi sett på fordeler og ulemper ved alternativ 7 knyttet til økonomi, tjenestetilbud, samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Disse vurderingene er basert på de fire foregående delrapportene, og er oppsummert i tabell 12. Kolonnen lengst til høyre viser samlet score for hvert hovedtema.

Tabell 13 Vurdering av hovedtema alternativ 7

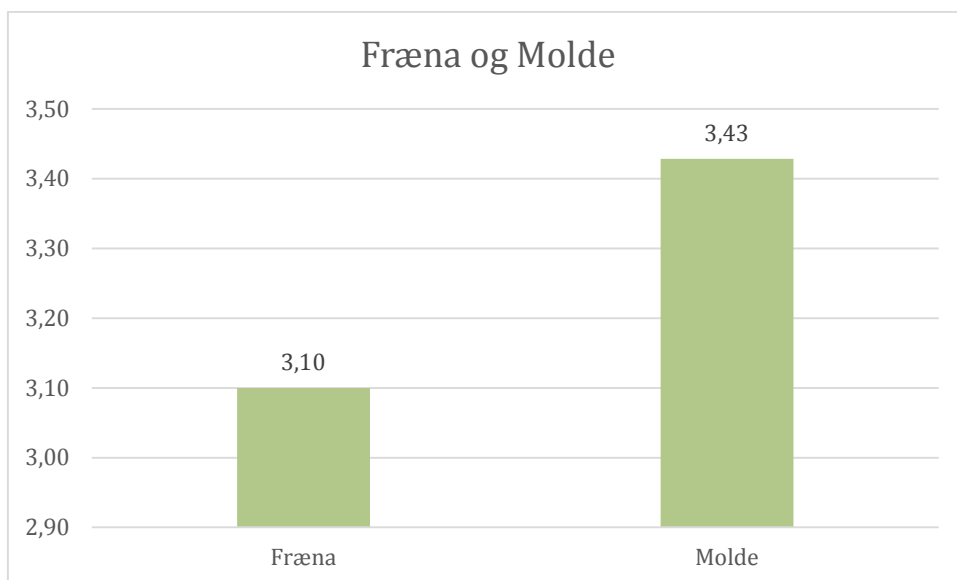
Hovedtema	Fordeler	Ulemper	Samlet score
Økonomi	<p>De økonomiske virkemidlene i kommunereformen vil utgjøre til sammen 25 millioner i engangsstøtte og reformstøtte.</p> <p>Inndelingstilskuddet fører til at man fra sammenslåingstidspunktet vil få et rammetilskudd som er 1,0 mill. kroner høyere per år de første 15 årene.</p> <p>Det vil være mulig å hente ut effektiviseringsgevinster knyttet til administrasjon på til sammen 6 mill. kroner.</p>	<p>Netto driftsresultat samlet for kommunene i 2013 var 0,1 prosent av brutto driftsinntekter. Dette er betydelig lavere enn nivået på 3 % som var anbefalt i 2013.</p> <p>Inndelingstilskuddet som sammenslåtte kommuner får trappes ned i perioden 15-20 år etter sammenslåingen. Innen 20 år må det være realisert et effektiviseringspotensial tilsvarende størrelse på inndelingstilskuddet. Nedgangen etter 20 år vil være 14,5 mill. kroner.</p>	47,5/100
Tjenestetilbud	En større kommune kan gi et samlet og større fagmiljø med bedre	Det vil være en geografisk avstand innad i kommunen som gjør at	50/100

	<p>kapasitet og kompetanse, spesielt på spesialiserte tjenester. Basistjenester som skole, barnehage, hjemmetjenester og sykehjemstjenester vil kunne videreutvikles der folk bor.</p> <p>Sammenslåing vil føre til at kommunen kan håndtere flere oppgaver enn i dag innad i egen organisasjon, og dermed vil behovet for interkommunalt tjenestesamarbeid reduseres.</p> <p>En sammenslåing vil i noen grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon og øke valgfriheten. Samtidig kan økte avstander og større fagmiljø redusere eventuelle habilitetsutfordringer.</p>	<p>dersom enkelte tjenester blir samlokalisert, kan det også bli lengre avstand og redusert tilgjengelighet for innbyggerne til de aktuelle tjenestene. Behov for sammenslåtte tjenester vil være avhengig av hva som kreves av fagmiljøer for å levere gode og effektive tjenester.</p>	
<p>Samfunnsutvikling</p>	<p>En sammenslåing vil kunne føre til større fagmiljø og mindre sårbarhet knyttet til kommunens rolle som samfunnsutvikler. Spesielt gjelder dette for Vestnes kommunene.</p> <p>Bygging av Tresfjordbrua, som åpner høsten 2015, vil redusere reiseavstanden mellom Vestnes og Rauma med 14 km, slik at reisetida mellom Vestnes og Åndalsnes er rundt 45 minutter. Men avhengig av hvor kommunesenteret blir, vil andre tettsteder ha opp mot 55-70 minutter reisetid.</p>	<p>Den nye kommunen vil ha et befolkningsgrunnlag på 14 068 innbyggere per 1. januar 2014. Det er forventet noe vekst fram mot 2040. Ekspertutvalget anbefaler en kommunestørrelse på 15 – 20 000 innbygger, blant annet for å sikre tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse til å drive samfunnsutviklingsarbeid og tjenesteyting. En kommune bestående av Rauma og Vestnes vil være marginalt mindre enn dette i dag.</p> <p>Rauma og Vestnes er ikke en del av den samme bo- og arbeidsmarkedsregionen, og det er lite interaksjon gjennom pendling mellom kommunene. Det vil kunne endre seg etter bygging av Tresfjordbrua.</p> <p>Vestnes og Åndalsnes er omtrent like store i innbyggertall. Det vil kunne være en utfordring å bli enig om kommunesenter.</p> <p>Variasjonen i næringsstrukturen i</p>	<p>25/80</p>

		den nye kommunen er innenfor basisnæringene, og det er relativt flere arbeidsplasser i bransjer som har hatt nedgang siden 2000.	
Lokaldemokrati	<p>En sammenslåing vil sannsynligvis føre til liten endring i valgdeltagelsen.</p> <p>Ved gitte forutsetninger (valgresultat, antall parti som stiller til valg og størrelse på kommunestyret) vil sammenslåing føre til flere partier å velge mellom for Vestnes, mens Rauma vil ha det samme antallet.</p> <p>Kvalitet i prosesser og vedtak kan bli bedre i en større enhet, med bedre kapasitet og kompetanse hos administrasjonen og dermed bedre kvalitet på beslutningsgrunnlag som blir forelagt de folkevalgte.</p> <p>Sammenslåing vil i noen grad føre til at den nye kommunen har potensial for å ta på seg nye oppgaver uten behov for å inngå interkommunalt samarbeid.</p>	<p>En kommunesammenslåing vil gi færre folkevalgte, noe som kan føre til større avstand mellom innbyggere og politikere. En sammenslåing vil derimot kunne øke mulighetene for innbyggermedvirkning på andre måter.</p> <p>Det vil fortsatt være behov for interkommunalt samarbeid i regionen etter en sammenslåing, noe som er negativt for lokaldemokratiet.</p> <p>På grunn av avstander, færre folkevalgte m.m., vil det i noe grad være behov for tiltak for å styrke lokaldemokratiet.</p>	47,5/100

2.8 Alternativ 8 – Molde + Fræna

Figur 10 viser hvilke oppfatninger alle respondentene i hver av kommunene har av alternativ 8. Søylene viser gjennomsnitt, det betyr at ved et snitt på under 3,5 er respondentene negative til alternativet, mens ved et snitt over 3,5 er respondentene positive til alternativet.

Figur 10 Kommunens vurdering av alternativ 8 – Molde + Fræna, på en skala fra 1-6, hvor 1 er svært negativ og 6 er svært positiv. Gjennomsnitt.

Figuren viser at både Molde kommune og Fræna kommune er negative til dette alternativet, men Molde er litt mindre negativ enn Fræna. Samlet sett får dette alternativet et gjennomsnitt på 3,29.

Videre har vi sett på fordeler og ulemper ved alternativ 8 knyttet til økonomi, tjenestetilbud, samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Disse vurderingene er basert på de fire foregående delrapportene, og er oppsummert i tabell 14. Kolonnen lengst til høyre viser samlet score for hvert hovedtema.

Tabell 14 Vurdering av hovedtema alternativ 8

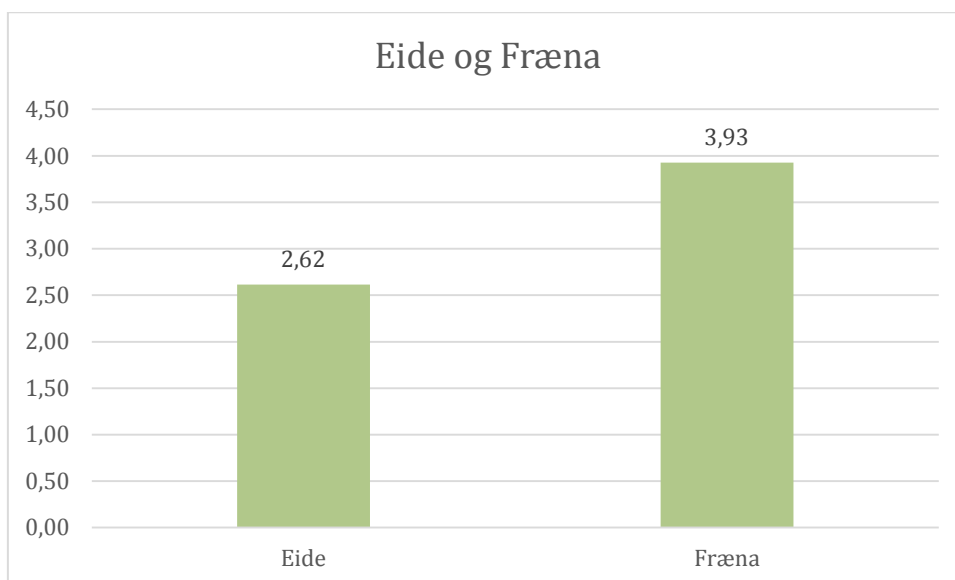
Hovedtema	Fordeler	Ulemper	Samlet score
Økonomi	<p>De økonomiske virkemidlene i kommunereformen vil utgjøre til sammen 50 millioner i engangsstøtte og reformstøtte.</p> <p>Det vil være mulig å hente ut effektiviseringsgevinster knyttet til administrasjon på til sammen 8 mill. kroner.</p>	<p>Netto driftsresultat samlet for kommunene i 2013 var 0,2 prosent av brutto driftsinntekter. Dette er betydelig lavere enn nivået på 3 % som var anbefalt i 2013.</p> <p>Våre beregninger viser at man fra sammenslåingstidspunktet vil få et rammetilskudd som er 2,4 mill. kroner lavere per år de første 15 årene.</p> <p>Inndelingstilskuddet som sammenslåtte kommuner får, trappes ned i perioden 15-20 år etter sammenslåingen. Innen 20 år må det være realisert et effektiviseringspotensial tilsvarende størrelse på inndelings-</p>	25/100

		tilskuddet. Nedgangen etter 20 år vil være 15,2 mill. kroner.	
Tjenestetilbud	<p>Basistjenester som skole, barnehage, hjemmetjenester og sykehjemstjenester vil kunne videreutvikles der folk bor.</p> <p>Sammenslåing vil føre til at kommunen kan håndtere de fleste oppgaver innad i egen organisasjon, og dermed tilnærmet ingen behov for interkommunalt tjenestesamarbeid.</p> <p>En sammenslåing vil i noen grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon og øke valgfriheten. Samtidig kan økte avstander og større fagmiljø redusere eventuelle habilitetsutfordringer.</p>	<p>Fræna og Molde er de to største kommunene i utredningsarbeidet, og vår vurdering er at en sammenslåing i liten grad vil føre til endringer i tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse for kommunene.</p> <p>Det vil være en geografisk avstand innad i kommunen som gjør at dersom enkelte tjenester blir samlokalisert, kan det også bli lengre avstand og redusert tilgjengelighet for innbyggerne til de aktuelle tjenestene. Behov for sammenslåtte tjenester vil være avhengig av hva som kreves av fagmiljøer for å levere gode og effektive tjenester.</p>	60/100
Samfunnsutvikling	<p>Den nye kommunen vil ha et befolkningsgrunnlag på 35 768 innbyggere per 1. januar 2014. Innbyggertallet er forventet å vokse fram mot 2040. Det vil gi en kommune med tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse til å håndtere oppgaver innenfor tjenesteyting, samfunnsutvikling og lokaldemokrati.</p> <p>Molde vil befolkningsmessig være et naturlig kommunesenter i en ny kommune.</p> <p>Det vil være variasjon i næringsstrukturen i en ny kommune, og en del arbeidsplasser i næringer som har hatt oppgang siden 2000.</p>	<p>Fræna tilhører bo- og arbeidsmarkedsregion Molde, og Fræna har stor innpendling til Molde. Men det vil også være flere andre kommuner rundt som har stor interaksjon med Molde, som Aukra, Gjemnes, Eide og Nesset. En ny kommune vil dermed ikke være et funksjonelt samfunnsutviklingsområde.</p> <p>Avstandene innad i en ny kommune vil være overkommelige. Avstanden til de «gamle» kommunesentrene vil være innenfor pendlingsavstand på 45 minutter, mens noen tettsteder vil ha lenger reiseavstand enn dette fra Molde.</p>	55/80
Lokaldemokrati	<p>En sammenslåing vil sannsynligvis føre til liten endring i valgdeltagelsen.</p> <p>Ved gitte forutsetninger (valgresultat, antall parti som stiller</p>	<p>En kommunesammenslåing vil gi færre folkevalgte, noe som kan føre til større avstand mellom innbyggere og politikere. En sammenslåing vil derimot kunne øke mulighetene for innbyggermedvirkning på andre</p>	60/100

	<p>til valg og størrelse på kommunestyret) vil sammenslåing føre til flere partier å velge mellom for Fræna, mens Molde vil ha det samme antallet.</p> <p>Kvalitet i prosesser og vedtak kan bli bedre i en større enhet, med bedre kapasitet og kompetanse hos administrasjonen og dermed bedre kvalitet på beslutningsgrunnlag som blir forelagt de folkevalgte.</p> <p>Sammenslåing vil i noen grad føre til at den nye kommunen har potensial for å ta på seg nye oppgaver uten behov for å inngå interkommunalt samarbeid.</p>	<p>måter.</p> <p>Det vil fortsatt være behov for interkommunalt samarbeid i regionen etter en sammenslåing, noe som er negativt for lokaldemokratiet.</p> <p>På grunn av avstander, færre folkevalgte m.m., vil det i noe grad være behov for tiltak for å styrke lokaldemokratiet.</p>	
--	---	---	--

2.9 Alternativ 9 – Fræna + Eide

Figur 11 viser hvilke oppfatninger alle respondentene i hver av kommunene har av alternativ 9. Søylene viser gjennomsnitt, det betyr at ved et snitt på under 3,5 er respondentene negative til alternativet, mens ved et snitt over 3,5 er respondentene positive til alternativet.

Figur 11 Kommunens vurdering av alternativ 9 – Fræna + Eide, på en skala fra 1-6, hvor 1 er svært negativ og 6 er svært positiv. Gjennomsnitt.

Figuren viser her at respondentene fra Eide kommune er negative til alternativ 9, mens respondentene fra Fræna er positive til dette alternativet. Med unntak av alternativ 1 med hele ROR, er det

dette alternativene respondentene fra Eide er mest negative til. Dette alternativet får en gjennomsnittlig score på 3,42, noe som samlet sett gir en svak negativ holdning til alternativet.

Videre har vi sett på fordeler og ulemper ved alternativ 9 knyttet til økonomi, tjenestetilbud, samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Disse vurderingene er basert på de fire foregående delrapportene, og er oppsummert i tabell 15. Kolonnen lengst til høyre viser samlet score for hvert hovedtema.

Tabell 15 Vurdering av hovedtema alternativ 9

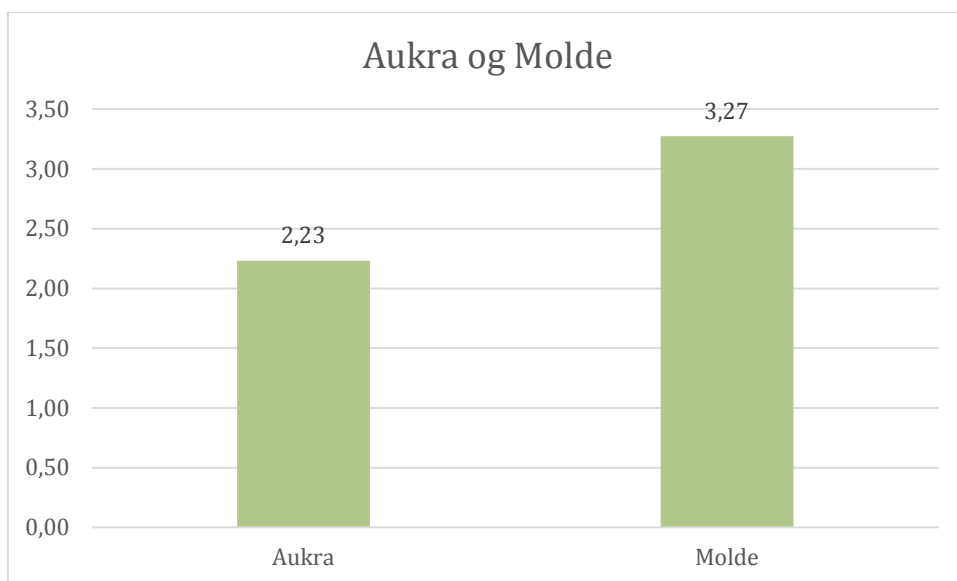
Hovedtema	Fordeler	Ulemper	Samlet score
Økonomi	<p>De økonomiske virkemidlene i kommunereformen vil utgjøre til sammen 25 millioner i engangsstøtte og reformstøtte.</p> <p>Inndelingstilskuddet fører til at man fra sammenslåingstidspunktet vil få et rammetilskudd som er 0,8 mill. kroner høyere per år de første 15 årene.</p> <p>Det vil være mulig å hente ut effektiviseringsgevinster knyttet til administrasjon på til sammen 3 mill. kroner.</p>	<p>Netto driftsresultat samlet for kommunene i 2013 var 0,3 prosent av brutto driftsinntekter. Dette er betydelig lavere enn nivået på 3 % som var anbefalt i 2013.</p> <p>Inndelingstilskuddet som sammenslåtte kommuner får trappes ned i perioden 15-20 år etter sammenslåingen. Innen 20 år må det være realisert et effektiviseringspotensial tilsvarende størrelse på inndelingstilskuddet. Nedgangen etter 20 år vil være 12,0 mill. kroner.</p>	40/100
Tjenestetilbud	<p>En større kommune kan gi et samlet og større fagmiljø med bedre kapasitet og kompetanse, spesielt på spesialiserte tjenester. Basistjenester som skole, barnehage, hjemmetjenester og sykehjemstjenester vil kunne videreutvikles der folk bor.</p> <p>Sammenslåing vil føre til at kommunen kan håndtere flere oppgaver enn i dag innad i egen organisasjoner, og dermed vil behovet for interkommunalt tjenestesamarbeid reduseres.</p> <p>Geografisk avstand innad i kommunen er liten nok til at det vil være mulig å samlokalisere enkelte tjenester, uten at det betyr mye dårligere tilgjengelighet for innbyggerne. Behov for sammenslåtte tjenester vil</p>		50/100

	<p>være avhengig av hva som kreves av fagmiljøer for å levere gode og effektive tjenester.</p> <p>En sammenslåing vil i noen grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon og øke valgfriheten. Samtidig kan økte avstander og større fagmiljø redusere eventuelle habilitetsutfordringer.</p>		
Samfunnsutvikling	<p>En sammenslåing vil kunne føre til større fagmiljø og mindre sårbarhet knyttet til kommunens rolle som samfunnsutvikler.</p> <p>Det er noe pendling mellom kommunene i dag, først og fremst fra Eide til Fræna. Men begge kommunene har stor innpendling til Molde.</p> <p>Elnesvågen er nesten dobbelt så stort tettsted som Eide i dag, og har samtidig en del innpendling fra Eide. Det vil dermed være naturlig som kommunesenter.</p> <p>Med utgangspunkt i Elnesvågen som kommunesenter, vil reisetida fra alle tettstedene i kommunen være under 30 minutter.</p>	<p>Den nye kommunen vil ha et befolkningsgrunnlag på 13 191 innbyggere per 1. januar 2014. Det er forventet vekst fram mot 2040. Ekspertutvalget anbefaler en kommunistørrelse på 15 – 20 000 innbygger, blant annet for å sikre tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse til å drive samfunnsutviklingsarbeid og tjenesteyting. En kommune bestående av Fræna og Eide vil være mindre enn dette i dag, men større i 2040.</p> <p>Variasjonen i næringsstrukturen i den nye kommunen er innenfor basisnæringene, og det er relativt flere arbeidsplasser i bransjer som har hatt nedgang siden 2000.</p>	40/80
Lokaldemokrati	<p>En sammenslåing vil sannsynligvis føre til liten endring i valgdeltagelsen.</p> <p>Ved gitte forutsetninger (valgresultat, antall parti som stiller til valg og størrelse på kommunestyret) vil sammenslåing føre til det samme antallet partier å velge mellom for Fræna og Eide.</p> <p>Kvalitet i prosesser og vedtak kan bli bedre i en større enhet, med bedre kapasitet og kompetanse hos administrasjonen og dermed bedre kvalitet på beslutningsgrunnlag som blir forelagt de folkevalgte.</p>	<p>En kommunesammenslåing vil gi færre folkevalgte, noe som kan føre til større avstand mellom innbyggere og politikere. En sammenslåing vil derimot kunne øke mulighetene for innbyggermedvirkning på andre måter.</p> <p>Det vil fortsatt være behov for interkommunalt samarbeid i regionen etter en sammenslåing, noe som er negativt for lokaldemokratiet.</p> <p>Sammenslåing vil i liten grad føre til at den nye kommunen har potensial for å ta på seg nye</p>	37,5/100

	Overkommelige avstander vil gjøre at det i liten grad vil være behov for tiltak for å styrke lokaldemokratiet.	oppgaver uten behov for å inngå interkommunalt samarbeid.	
--	--	---	--

2.10 Alternativ 10 - Molde + Aukra

Figur 12 viser hvilke oppfatninger alle respondentene i hver av kommunene har av alternativ 10. Søylene viser gjennomsnitt, det betyr at ved et snitt på under 3,5 er respondentene negative til alternativet, mens ved et snitt over 3,5 er respondentene positive til alternativet.

Figur 12 Kommunens vurdering av alternativ 10 – Molde + Aukra, på en skala fra 1-6, hvor 1 er svært negativ og 6 er svært positiv. Gjennomsnitt.

Figur 12 viser at både Aukra kommune og Molde kommune er negative til alternativ 10. Samlet får alternativet en gjennomsnittlig score på 2,94, det «dårligste» i spørreundersøkelsen.

Videre har vi sett på fordeler og ulemper ved alternativ 10 knyttet til økonomi, tjenestetilbud, samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Disse vurderingene er basert på de fire foregående delrapportene, og er oppsummert i tabell 16. Kolonnen lengst til høyre viser samlet score for hvert hovedtema.

Tabell 16 Vurdering av hovedtema alternativ 10

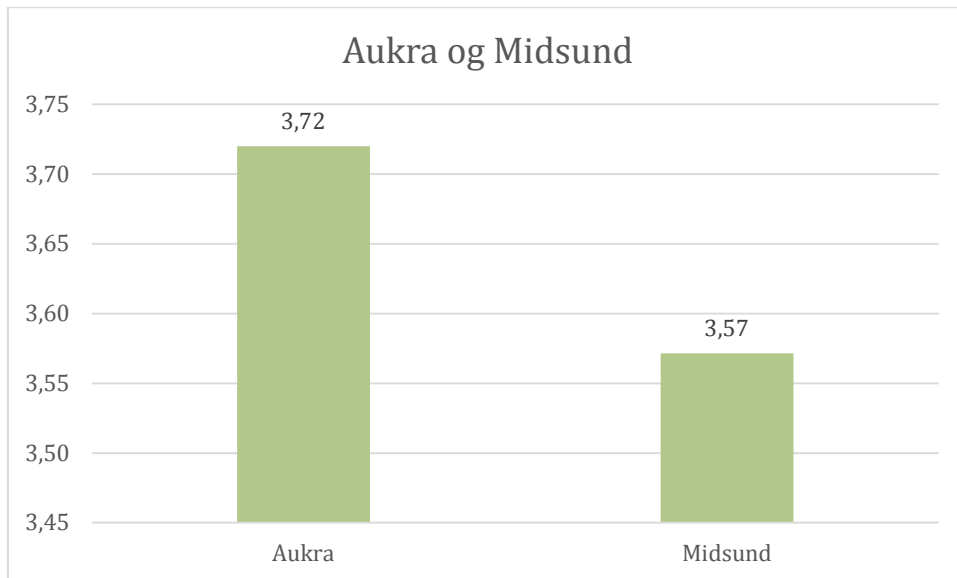
Hovedtema	Fordeler	Ulemper	Samlet score
Økonomi	De økonomiske virkemidlene i kommunereformen vil utgjøre til sammen 45 millioner i engangsstøtte og reformstøtte. Netto driftsresultat samlet for	Inndelingstilskuddet som sammenslåtte kommuner får trappes ned i perioden 15-20 år etter sammenslåingen. Innen 20 år må det være realisert et effektiviseringspotensial tilsvarende størrel-	70/100

	<p>kommunene i 2013 var 5,0 prosent av brutto driftsinntekter. Dette er høyere enn nivået på 3 % som var anbefalt i 2013.</p> <p>Inndelingstilskuddet fører til at man fra sammenslåingstidspunktet vil få et rammetilskudd som er 1,2 mill. kroner høyere per år de første 15 årene.</p> <p>Det vil være mulig å hente ut effektiviseringsgevinster knyttet til administrasjon og tjenester på til sammen 59 mill. kroner.</p>	se på inndelingstilskuddet. Nedgangen etter 20 år vil være 11,6 mill. kroner.	
Tjenestetilbud	<p>En større kommune kan gi et samlet og større fagmiljø med bedre kapasitet og kompetanse, spesielt på spesialiserte tjenester. Basistjenester som skole, barnehage, hjemmetjenester og sykehjemstjenester vil kunne videreutvikles der folk bor.</p> <p>Sammenslåing vil føre til at kommunen kan håndtere de fleste oppgaver innad i egen organisasjon, og dermed tilnærmet ingen behov for interkommunalt tjenestesamarbeid.</p> <p>Geografisk avstand innad i kommunen er liten nok til at det vil være mulig å samlokalisere enkelte tjenester, uten at det betyr mye dårligere tilgjengelighet for innbyggerne. Behov for sammenslåtte tjenester vil være avhengig av hva som kreves av fagmiljøer for å levere gode og effektive tjenester.</p> <p>En sammenslåing vil i noen grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon og øke valgfriheten. Samtidig kan økte avstander og større fagmiljø redusere eventuelle habilitetsutfordringer.</p>		85/100
Samfunnsutvikling	Den nye kommunen vil ha et befolkningsgrunnlag på 29 425 innbyggere per 1. januar 2014. Innbyg-	Aukra tilhører bo- og arbeidsmarkedsregion Molde og har stor innpendling til Molde. Men det	60/80

	<p>gertallet er forventet å vokse fram mot 2040. Det vil gi en kommune med tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse til å håndtere oppgaver innenfor tjenesteyting, samfunnsutvikling og lokaldemokrati.</p> <p>Molde vil befolkningsmessig være et naturlig kommunesenter i en ny kommune.</p> <p>Med utgangspunkt i Molde som kommunesenter, vil reisetida fra alle tettstedene i kommunen være under 40 minutter.</p> <p>Det vil være variasjon i næringsstrukturen i en ny kommune, og en del arbeidsplasser i næringer som har hatt oppgang siden 2000.</p>	<p>vil også være flere andre kommuner rundt som har stor interaksjon med Molde, som Fræna, Gjemnes, Eide og Nesset. En ny kommune vil dermed ikke være et funksjonelt samfunnsutviklingsområde.</p>	
<p>Lokaldemokrati</p>	<p>En sammenslåing vil sannsynligvis føre til liten endring i valgdeltagelsen.</p> <p>Ved gitte forutsetninger (valgresultat, antall parti som stiller til valg og størrelse på kommunestyret) vil sammenslåing føre til en økning i antall lister å velge mellom for Molde, mens antallet vil være det samme for Aukra. Moldes «utvidete» valg vil være Aukralista, så det vil nok ikke oppfattes som en reell bedring.</p> <p>Kvalitet i prosesser og vedtak kan bli bedre i en større enhet, med bedre kapasitet og kompetanse hos administrasjonen og dermed bedre kvalitet på beslutningsgrunnlag som blir forelagt de folkevalgte.</p> <p>Sammenslåing vil i noe grad føre til at den nye kommunen har potensial for å ta på seg nye oppgaver uten behov for å inngå interkommunalt samarbeid.</p> <p>Overkommelige avstander vil gjøre at det i liten grad vil være behov for</p>	<p>En kommunesammenslåing vil gi færre folkevalgte, noe som kan føre til større avstand mellom innbyggere og politikere. En sammenslåing vil derimot kunne øke mulighetene for innbyggermedvirkning på andre måter.</p> <p>Det vil fortsatt være behov for interkommunalt samarbeid i regionen etter en sammenslåing, noe som er negativt for lokaldemokratiet.</p>	<p>60/100</p>

2.11 Alternativ 11 - Midsund + Aukra

Figur 13 viser hvilke oppfatninger alle respondentene i hver av kommunene har av alternativ 11. Søylene viser gjennomsnitt, det betyr at ved et snitt på under 3,5 er respondentene negative til alternativet, mens ved et snitt over 3,5 er respondentene positive til alternativet.

Figur 13 Kommunens vurdering av alternativ 11 – Midsund + Aukra, på en skala fra 1-6, hvor 1 er svært negativ og 6 er svært positiv. Gjennomsnitt.

Figuren over viser at respondentene fra både Aukra og Midsund er noe positive til dette alternativet, men respondentene fra Midsund er mindre positive enn respondentene fra Aukra.

Videre har vi sett på fordeler og ulemper ved alternativ 11 knyttet til økonomi, tjenestetilbud, samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Disse vurderingene er basert på de fire foregående delrapportene, og er oppsummert i tabell 17. Kolonnen lengst til høyre viser samlet score for hvert hovedtema.

Tabell 17 Vurdering av hovedtema alternativ 11

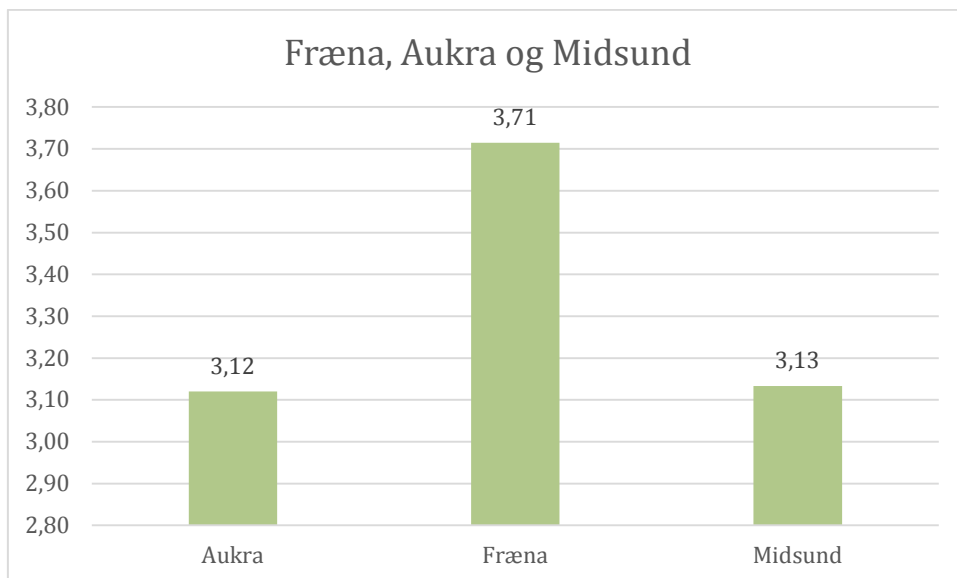
Hovedtema	Fordeler	Ulemper	Samlet score
Økonomi	De økonomiske virkemidlene i kommunereformen vil utgjøre til sammen 25 millioner i engangsstøtte og reformstøtte. Netto driftsresultat samlet for kommunene i 2013 var 20,3 prosent av brutto driftsinntekter.	Våre beregninger viser at man fra sammenslåingstidspunktet vil få et rammetilskudd som er 0,4 mill. kroner lavere per år de første 15 årene.	62,5/100

	<p>Dette er betydelig høyere enn nivået på 3 % som var anbefalt i 2013.</p> <p>Det vil være mulig å hente ut effektiviseringsgevinster knyttet til administrasjon og tjenester på til sammen 48 mill. kroner.</p>	<p>Inndelingstilskuddet som sammenslåtte kommuner får trappes ned i perioden 15-20 år etter sammenslåingen. Innen 20 år må det være realisert et effektiviseringspotensial tilsvarende størrelse på inndelingstilskuddet. Nedgangen etter 20 år vil være 18,7 mill. kroner.</p>	
Tjenestetilbud	<p>En større kommune kan gi et samlet og større fagmiljø med bedre kapasitet og kompetanse, spesielt på spesialiserte tjenester. Basistjenester som skole, barnehage, hjemmetjenester og sykehjemstjenester vil kunne videreutvikles der folk bor.</p> <p>Geografisk avstand innad i kommunen er liten nok til at det vil være mulig å samlokalisere enkelte tjenester, uten at det betyr mye dårligere tilgjengelighet for innbyggerne. Behov for sammenslåtte tjenester vil være avhengig av hva som kreves av fagmiljøer for å levere gode og effektive tjenester.</p>	<p>En sammenslåing vil i liten grad gjøre at kommunen kan håndtere flere oppgaver innad i egen organisasjon, og vil dermed i liten grad føre til endringer i behovet for interkommunalt tjenestesamarbeid.</p> <p>En sammenslåing vil i liten grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon og øke valgfriheten. Samtidig kan økte avstander og større fagmiljø redusere eventuelle habilitetsutfordringer.</p>	35/100
Samfunnsutvikling	<p>En sammenslåing vil kunne føre til større fagmiljø og mindre sårbarhet knyttet til kommunens rolle som samfunnsutvikler.</p> <p>Dette alternativet er kun aktuelt dersom Kjerringsundforbindelsen realiseres, noe som vil binde de to kommunene sammen. Avstandene i en ny kommune vil dermed være innenfor pendlingsavstand, mens fastlandsdelen av Aukra vil ikke «henge sammen» med resten av kommunen.</p> <p>Aukra har i dag det største kommunesenteret, og vil sannsynligvis være kommunesenter i en ny kommune.</p>	<p>Den nye kommunen vil ha et befolkningsgrunnlag på 5 413 innbyggere per 1. januar 2014. Det er forventet en liten vekst fram mot 2040. Ekspertutvalget anbefaler en kommunestørrelse på 15 – 20 000 innbygger, blant annet for å sikre tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse til å drive samfunnsutviklingsarbeid og tjenesteyting. En kommune bestående av Aukra og Midsund vil være betydelig mindre enn denne størrelsen.</p> <p>Det er i dag liten interaksjon mellom kommune. Dette skyldes blant annet at man må over to fergesamband for å reise fra kommunesenter til kommunesenter. Begge</p>	30/80

	<p>Det er variasjon i næringsstrukturen i en ny kommune, og en del arbeidsplasser i vekstbransjer. Næringsstrukturen er allikevel noe ensidig, og utsatt for konjunktursvingninger.</p>	<p>kommunene har høy innpendling til Molde, Aukra over 25 prosent og Midsund over 15 prosent.</p>	
Lokaldemokrati	<p>En sammenslåing vil sannsynligvis føre til liten endring i valgdeltagelsen.</p> <p>Kvalitet i prosesser og vedtak kan bli bedre i en større enhet, med bedre kapasitet og kompetanse hos administrasjonen og dermed bedre kvalitet på beslutningsgrunnlag som blir forelagt de folkevalgte.</p> <p>Overkommelige avstander vil gjøre at det i liten grad vil være behov for tiltak for å styrke lokaldemokratiet.</p>	<p>En kommunesammenslåing vil gi færre folkevalgte, noe som kan føre til større avstand mellom innbyggere og politikere. En sammenslåing vil derimot kunne øke mulighetene for innbyggermedvirkning på andre måter.</p> <p>Ved gitte forutsetninger (valgresultat, antall parti som stiller til valg og størrelse på kommunestyret) vil sammenslåing føre til færre partier å velge mellom. Det vil være SV som faller ut.</p> <p>Det vil fortsatt være behov for interkommunalt samarbeid i regionen etter en sammenslåing, noe som er negativt for lokaldemokratiet.</p> <p>Sammenslåing vil i liten grad føre til at den nye kommunen har potensial for å ta på seg nye oppgaver uten behov for å inngå interkommunalt samarbeid.</p>	30/100

2.12 Alternativ 12 – Midsund + Aukra + Fræna

Figur 14 viser hvilke oppfatninger alle respondentene i hver av kommunene har av alternativ 12. Søylene viser gjennomsnitt, det betyr at ved et snitt på under 3,5 er respondentene negative til alternativet, mens ved et snitt over 3,5 er respondentene positive til alternativet.

Figur 14 Kommunens vurdering av alternativ 12 – Midsund + Aukra + Fræna, på en skala fra 1-6, hvor 1 er svært negativ og 6 er svært positiv. Gjennomsnitt.

Figuren viser at respondentene fra Fræna er positive til alternativ 12, mens respondentene fra Aukra og Midsund er negative til alternativet. Samlet sett får et alternativ med Aukra, Midsund og Fræna en oppslutning på 3,43, det betyr at respondentene er svakt negative til alternativet.

Videre har vi sett på fordeler og ulemper ved alternativ 12 knyttet til økonomi, tjenestetilbud, samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Disse vurderingene er basert på de fire foregående delrapportene, og er oppsummert i tabell 18. Kolonnen lengst til høyre viser samlet score for hvert hovedtema.

Tabell 18 Vurdering av hovedtema alternativ 12

Hovedtema	Fordeler	Ulemper	Samlet score
Økonomi	<p>De økonomiske virkemidlene i kommunereformen vil utgjøre til sammen 50 millioner i engangsstøtte og reformstøtte.</p> <p>Netto driftsresultat samlet for kommunene i 2013 var 10,1 prosent av brutto driftsinntekter. Dette er betydelig høyere enn nivået på 3 % som var anbefalt i 2013.</p> <p>Inndelingstilskuddet fører til at man fra sammenslåingstidspunktet vil få et rammetilskudd som er 0,2 mill. kroner høyere per år de første 15 årene.</p>	<p>Inndelingstilskuddet som sammenslåtte kommuner får trappes ned i perioden 15-20 år etter sammenslåingen. Innen 20 år må det være realisert et effektiviseringspotensial tilsvarende størrelse på inndelingstilskuddet. Nedgangen etter 20 år vil være 30,9 mill. kroner.</p>	70/100

	<p>Det vil være mulig å hente ut effektiviseringsgevinster knyttet til administrasjon og tjenester på til sammen 44 mill. kroner.</p>		
Tjenestetilbud	<p>En større kommune kan gi et samlet og større fagmiljø med bedre kapasitet og kompetanse, spesielt på spesialiserte tjenester. Basistjenester som skole, barnehage, hjemmetjenester og sykehjemstjenester vil kunne videreutvikles der folk bor.</p> <p>Sammenslåing vil føre til at kommunen kan håndtere flere oppgaver enn i dag innad i egen organisasjon, og dermed vil behovet for interkommunalt tjenestesamarbeid reduseres.</p> <p>En sammenslåing vil i noen grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon og øke valgfriheten. Samtidig kan økte avstander og større fagmiljø redusere eventuelle habiliteringsutfordringer.</p>	<p>Det vil være en geografisk avstand innad i kommunen som gjør at dersom enkelte tjenester blir samlokalisert, kan det også bli lengre avstand og redusert tilgjengelighet for innbyggerne til de aktuelle tjenestene. Behov for sammenslåtte tjenester vil være avhengig av hva som kreves av fagmiljøer for å levere gode og effektive tjenester.</p>	65/100
Samfunnsutvikling	<p>Den nye kommunen vil ha et befolkningsgrunnlag på 15 133 innbyggere per 1. januar 2014. Innbyggertallet er forventet å vokse fram mot 2040. Ekspertutvalget anbefaler en kommunestørrelse på 15 – 20 000 innbygger, blant annet for å sikre tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse til å drive samfunnsutviklingsarbeid og tjenesteyting. En kommune bestående av Aukra, Midsund og Fræna vil være innenfor denne grensen.</p>	<p>Avstandene innad i en ny kommune vil være over 45 minutter fra de gamle kommunesentrene dersom man legger Elnesvågen til grunn som kommunesenter (største tettsted i dag). Men på grunn av geografi kan det være aktuelt å legge kommunesenteret et annet sted. Per i dag må man kjøre via Molde for å komme fra Fræna til Midsund.</p> <p>Alle kommunene tilhører bo- og arbeidsmarkedsregion Molde, og har stor innpendling til Molde, Aukra og Fræna med over 25 prosent. Det er lite interaksjon på tvers av de tre kommunene i dag.</p> <p>Variasjonen i næringsstrukturen i</p>	35/80

		den nye kommunen er innenfor basisnæringene, og det er relativt flere arbeidsplasser i bransjer som har hatt nedgang siden 2000.	
Lokaldemokrati	<p>En sammenslåing vil sannsynligvis føre til liten endring i valgdeltagelsen.</p> <p>Sammenslåing vil i noe grad føre til at den nye kommunen har potensial for å ta på seg nye oppgaver uten behov for å inngå interkommunalt samarbeid.</p> <p>Kvalitet i prosesser og vedtak kan bli bedre i en større enhet, med bedre kapasitet og kompetanse hos administrasjonen og dermed bedre kvalitet på beslutningsgrunnlag som blir forelagt de folkevalgte.</p>	<p>En kommunesammenslåing vil gi færre folkevalgte, noe som kan føre til større avstand mellom innbyggere og politikere. En sammenslåing vil derimot kunne øke mulighetene for innbyggermedvirkning på andre måter.</p> <p>Ved gitte forutsetninger (valgresultat, antall parti som stiller til valg og størrelse på kommunestyret) vil sammenslåing føre til færre partier å velge mellom. Det vil være SV som faller ut.</p> <p>På grunn av avstander, færre folkevalgte m.m., vil det i noe grad være behov for tiltak for å styrke lokaldemokratiet.</p> <p>Det vil fortsatt være behov for interkommunalt samarbeid i regionen etter en sammenslåing, noe som er negativt for lokaldemokratiet.</p>	37,5/100

2.13 Samlet oppsummering av alternativene

Tabell 19 oppsummerer i tabellform samlet poengsum og poeng knyttet til hvert hovedtema for hver av alternativene. Det er alternativ 1, 2 og 10 som får de høyeste poengsummene. Lavest poengsum har alternativ 11.

Alternativ 1 og 2 er det største sammenslåingsalternativene i utredningen, både i innbyggertall og areal. Det er flere årsaker til at disse alternativene gjør det godt. Størrelse i seg selv er en viktig faktor. Det vil være disse alternativene som i størst grad vil klare seg uten interkommunalt samarbeid i framtiden, og som kan påta seg nye oppgaver uten behov for samarbeid i framtiden. I tillegg vil disse alternativene utløse høyest økonomisk støtte i reformperioden. Hovedårsaken til at alternativ 2 gjør det bedre enn alternativ 1, er at 2 i større grad er et funksjonelt samfunnsutviklingsområde. I dette alternativet får en blant annet samlet alle kommunene som har over 25 prosent innpendling til Molde (Gjemnes, Fræna og Aukra), samt Eide, Nesset og Midsund som også har høy innpendling til regionsenteret.

Hovedårsakene til at alternativ 11 kommer godt ut, er todelt. For det første har Aukra god økonomi, og det gir god uttelling for de alternativene Aukra inngår i på økonomiområde. Samtidig er de to kommunene tett integrert, og Aukra har over 25 prosent innpendling til Molde. Siden det er

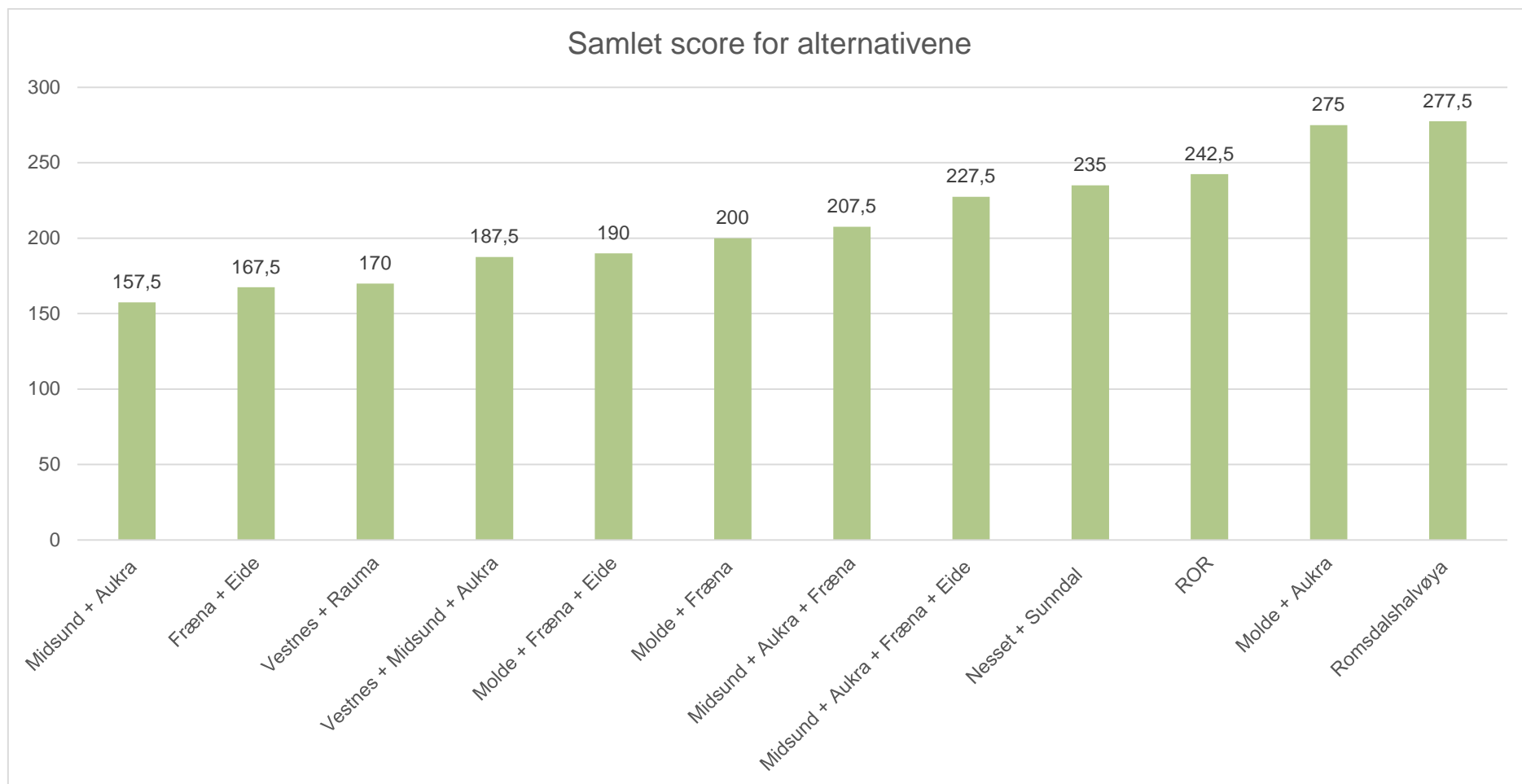
to kommuner som inngår i alternativet, er også de negative effektene knyttet til lokaldemokrati lavere enn en del av de andre kommunene.

Alternativ 11, Midsund + Aukra, er alternativet som gjør det dårligst i vurderingene. Dette er også det minste alternativet i folketall. Dette er også noe av årsaken til at alternativet kommer dårlig ut. Hovedmålet med kommunereformen er å etablere større, og mer robuste kommuner. Regjeringen har ikke sagt noen grense for innbyggertall, men med utgangspunkt i ekspertutvalgets anbefaling om 15 – 20 000 innbyggere blir Midsund + Aukra i minste laget og scorer dermed dårlig på en del av kriteriene. En slik kommunen vil for eksempel fortsatt ha behov for interkommunalt samarbeid, også dersom flere oppgaver skal overføres til kommunene, og begge kommunene er forholdsvis tett integrert med Molde.

Tabell 19 Samlet vurdering av alternativene 1-12

Alternativ	Kommuner	Samfunnsutvikling	Økonomi	Tjenester	Lokaldemokrati	Samlet
1	Hele ROR – Molde + Vestnes + Rauma + Nesset + Midsund + Aukra + Fræna + Eide	45	67,5	75	55	242,5
2	Romsdalshalvøya – Molde + Nesset + Midsund + Aukra + Fræna + Eide + Gjemnes	70	57,5	85	65	277,5
3	Midsund + Aukra + Fræna + Eide	35	80	75	37,5	222,5
4	Vestnes + Midsund + Aukra	35	57,5	60	35	187,5
5	Molde + Fræna + Eide	55	20	60	55	190
6	Nesset + Sunndal	45	67,5	75	47,5	235
7	Vestnes + Rauma	25	47,5	50	47,5	170
8	Molde + Fræna	55	25	60	60	200
9	Fræna + Eide	40	40	50	37,5	167,5
10	Molde + Aukra	60	70	85	60	275
11	Midsund + Aukra	30	62,5	35	30	152,5
12	Midsund + Aukra + Fræna	35	70	65	37,5	207,5

Figur 15 på neste side vises alternativene rangert fra alternativet med lavest poengscore til alternativet med høyest poengscore.

Figur 15 Samlet score for alternativene 1-12

3. Retningsvalg for hver kommune

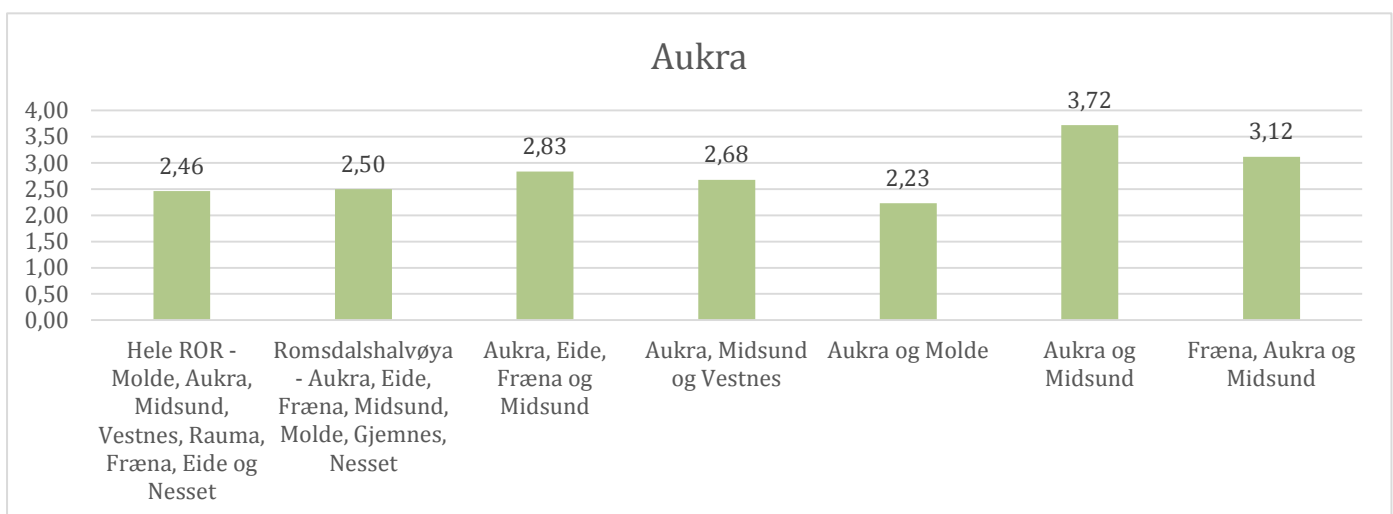
I dette kapittelet har vi sett nærmere på retningsvalg for den enkelte kommune. Som vi skal se i kapittel 5 om veien videre, så står kommunene i Molde-regionen nå ovenfor et veivalg. For det første må det avklares om en ønsker å gå videre i arbeidet mot kommunesammenslåing, og for det andre hvilken vei en skal gå.

Kommunene har ulike utgangspunkt, og dermed ulike preferanser for å ta sine retningsvalg. I det følgende har vi redegjort for preferansene til de ulike respondentene fra hver kommune, og hvilke mål de mener er viktigst med en eventuell kommunesammenslåing. Vi har også sett nærmere på spørsmålet om respondentene mener at økt interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor kommunesammenslåing. For enkelte kommuner kan det være et reelt alternativ til sammenslåing, blant annet dersom avstandene innad i en ny kommune blir veldig store. Til slutt har vi vurdert retningsvalget for hver kommune opp mot de sentrale målene i kommunereformen. Disse er, som redegjort for i innledningskapittelet, gode og likeverdige tjenester til innbyggerne, helhetlig og samordnet samfunnsutvikling, bærekraftige og robuste kommuner og styrket lokaldemokrati.

3.1 Aukra

3.1.1 Resultater fra spørreundersøkelsen

Figuren under viser Aukra-respondentenes holdning til strukturalternativene Aukra inngår i. Det er gjennomgående en negativ holdning til de ulike alternativene, med unntak av en sammenslåing mellom Aukra og Midsund. Dette alternativet får en svak støtte. Aukra kommune har også et kommunestyrevedtak, som sier at en sammenslåing av Aukra og Midsund kommuner kan gjennomføres når Kjerringsundforbindelsen er realisert. Det vil gi fast forbindelse mellom de to kommunene.

Figur 16 «Hvordan stiller du deg til følgende sammenslåingsalternativ?», på en skala fra 1-6. Gjennomsnitt. Respondenter fra Aukra.

Respondentene fra Aukra uttrykker at en sammenslåing av Aukra og Midsund kan gi et større fagmiljø og et godt tjenestetilbud, med nærhet til innbyggerne. Aukra og Midsund har historiske og kulturelle likheter, som også kan danne grunnlag for et godt samarbeid. Samtidig pekes det på at bruforbindelsen mellom to kommunene må være på plass før det kan bli en sammenslåing. Det uttrykkes en bekymring for om kommunen blir stor nok, om fagmiljøet blir for lite og sårbart og en fremdeles vil være avhengig av interkommunalt samarbeid for å løse oppgavene.

Respondentene er mest negative til en sammenslåing av bare Aukra og Molde. Det er ikke et uventet resultat. Molde er en mye større kommune enn Aukra, og følelsen av å «bli slukt» av en stor kommune vil være større ved et slikt alternativ enn for eksempel om det bygges en kommune bestående av Molde og flere av dagens nabokommuner som i alternativ 2 (Romsdalshalvøya) og alternativ 3 (Aukra, Eide, Fræna og Midsund).

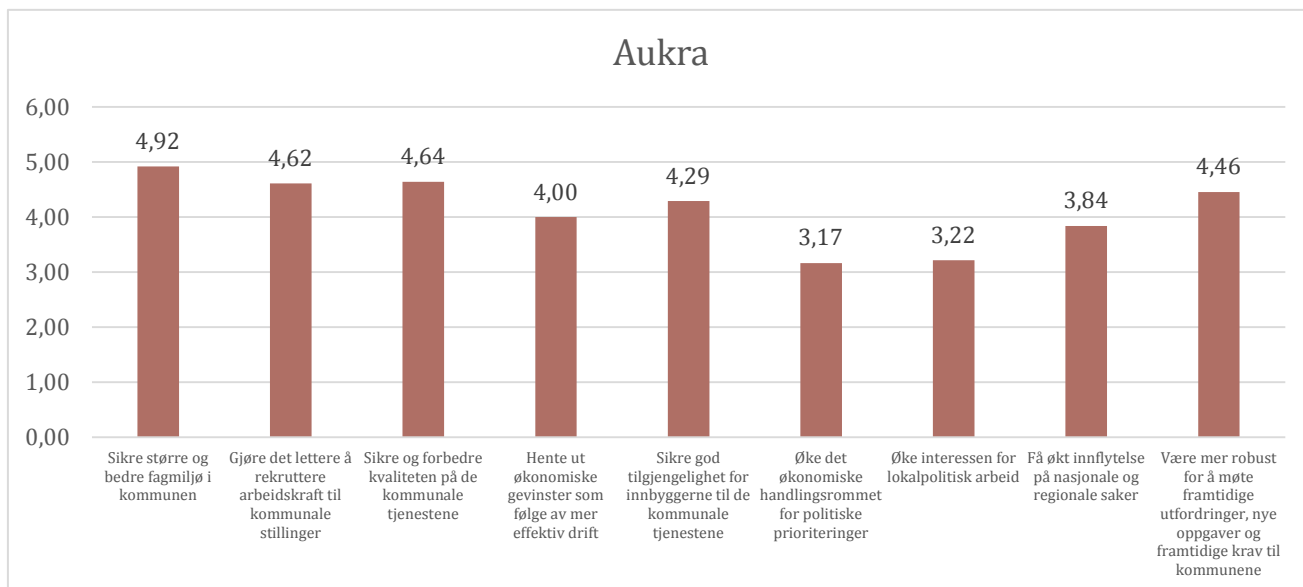
De som er positive til alternativ 1 (ROR) og alternativ 2 (Romsdalshalvøya), mener at disse alternativene kan gi sterkere fagmiljø og mer robuste tjenester. Kommunen blir også en større og mer helhetlig utviklingsaktør, samtidig som de uttrykker at det kan bli mindre lokaldemokrati, større avstand mellom brukere og tjenestetilbud og en viss uro over å bli overkjørt av Molde.

Det pekes på at Aukra, Eide, Fræna og Midsund har samme kulturelle bakgrunn, og kan som en kystkommune være en positiv motvekt til sentralisering i Molde. De fire kommunene har interkommunalt samarbeid og nokså like utfordringer i dag, og dermed mer likestilte i en sammenslåingsprosess. Men på en annen side risikerer man å få en kommune som blir for liten til å håndtere alle oppgavene.

Det gis tilbakemelding om at Aukra, Midsund og Vestnes er kommuner med mange likheter, blant annet næringsinteresser innen skipsindustri. Når Møreaksen og Kjerringsundforbindelsen kommer på plass, bedres kommunikasjon mellom kommunene og gir større muligheter for godt samarbeid. Samtidig kan kommunen bli for liten, med et for lite og sårbart fagmiljø.

Kommunene Fræna, Aukra og Midsund er, ifølge tilbakemeldinger fra respondentene, i stor grad likeverdige kommuner, som i dag har interkommunalt samarbeid og kjenner hverandre godt. Men samtidig er det ikke en naturlig bo- og arbeidsmarkedsregion, man er avhengig av mange ferjer og det er store geografiske avstander.

Når det gjelder hvilke mål som vil være viktige ved en sammenslåing, så er det mål som å «sikre større og bedre fagmiljø i kommunen», «gjøre det lettere å rekruttere arbeidskraft til kommunale stillinger» og «sikre og forbedre kvaliteten på de kommunale tjenestene» som blir trukket fram av respondentene i Aukra. Å «øke det økonomiske handlingsrommet» og «øke interessen for lokalpolitisk arbeid» er de to målsetningene som sees på som minst viktige. I utredningsarbeidet har vi sett at Aukra er den kommunen som har høyest inntektsnivå av utredningsnivået, det er derfor naturlig at å øke det økonomiske handlingsrommet ikke er et prioritert mål ved sammenslåing.

Figur 17 «Hvilke mål vil være viktig for deg dersom din kommune skal slå seg sammen med andre», på en skala fra 1-6. Gjennomsnitt. Respondenter fra Aukra.

På spørsmål om økt interkommunalt samarbeid er langt å foretrekke framfor en kommunesammenslåing, så svarer respondentene fra Aukra i gjennomsnitt 3,81. Det betyr at man er svakt positive til påstanden, og dermed i noe grad støtter at Aukra heller bør satse på interkommunalt samarbeid enn sammenslåing.

3.1.2 Vurdering av retningsvalg for Aukra kommune

Aukra kommune er den kommunen i utredningen som skiller seg mest ut i utredningen når det gjelder inntektsnivå, med utgiftskorrigerede frie inntekter (inkl. eiendomsskatt og konsesjonskraft) på 180 prosent av landsgjennomsnittet. Dette er knyttet til eiendomsskatteinntekter fra Ormen Lange-anlegget, som har ilandføring på øya. En liten andel av inntektene fordeles til fellesskapet i regionen gjennom GASS-ROR IKS. En kommunesammenslåing vil føre til at en større andel av inntektene kommer flere innbyggere i en ny kommune til gode.

Inntektsnivået gjør at Aukra kan tilby innbyggerne gode tjenester, blant annet er bygningsmassen i kommunen oppgradert. Men i forhold til målet om gode og likeverdige tjenester, så opplever kommunen delvis utfordringer med små og sårbare fagmiljøer, rekruttering og kommunen kan ha utfordringer med å håndtere økende krav til kommunale tjenester og overføring av nye tjenester. Løsningen på dette har for Aukra vært interkommunalt samarbeid, og Aukra inngår i til sammen 46 interkommunale samarbeid. Et av målene ved kommunereformen er å etablere robuste kommuner som kan håndtere oppgavene innenfor egen organisasjon, og få tilført flere oppgaver. Regjeringen peker også på at reduksjon av interkommunalt samarbeid vil styrke lokaldemokratiet.

Aukra har et tett integrert arbeidsmarked med Molde kommune, og litt over 26 prosent av innbyggerne i Aukra jobber i Molde. Regjerings ekspertutvalg har anbefalt at dersom kommuner har over 25 prosent innpendling til et regionsenter, så bør disse utgjøre samme kommune. Fastlandsdelen av Aukra ligger også tett på Fræna, blant annet kjøper Fræna ungdomsskoleplasser av Aukra. Det er også et argument for at disse to kommunene bør være en del av samme kommune for å skape en helhetlig og samordnet samfunnsutvikling.

I utredningen har Aukra inngått i en rekke alternativer. Det eneste alternativet som får noe støtte i spørreundersøkelsen, er en sammenslåing mellom Aukra og Midsund. En sammenslåing av Aukra og Midsund vil derimot ikke oppfylle målene i kommunereformen, og er også det alternativet som får dårligst score av samtlige i utredningen.

Alternativene respondentene i Aukra er «minst» negative til er Fræna, Aukra og Midsund. Når det gjelder økonomi og tjenester, scorer dette alternativet det bra. Men for å skape en helhetlig og samordnet samfunnsutvikling i Molde-regionen, er det vanskelig å se for seg en sammenslåing som ikke inkluderer Molde. Av alternativene hvor Molde og Aukra inngår, er en «minst» negativ til alternativ 2, som består av hele Romsdalshalvøya. Det er også dette alternativet i utredningen som er vurdert til det beste alternativet under samfunnsutvikling.

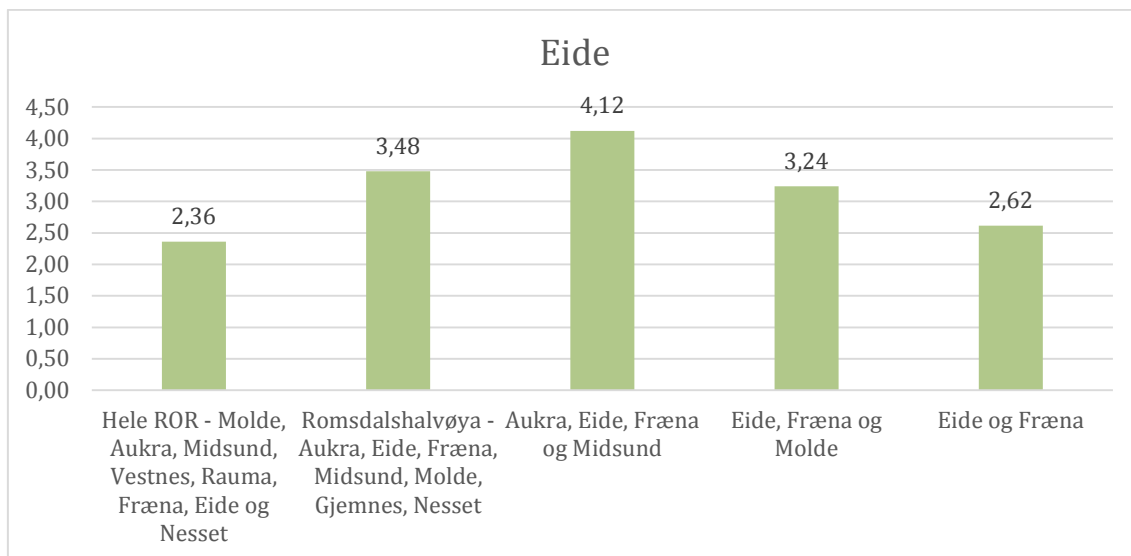
Dersom Aukra skal gå inn for en sammenslåing, vil de viktigste målsetningene være knyttet til tjenesteytingen. Både å sikre et større fagmiljø, sikre rekruttering og sikre og forbedre kvaliteten, er de tre målsetningene som respondentene fra Aukra gir høyest støtte til. I tillegg vil en sammenslåing ha som mål å etablere en kommune som er robust for å møte framtidige utfordringer, samt sikre god tilgjengelighet for innbyggerne til de kommunale tjenestene.

3.2 Eide

3.2.1 Resultater fra spørreundersøkelsen

Figuren under viser respondentene i Eide sin holdning til strukturalternativene Eide inngår i. Det er gjennomgående en negativ holdning til de ulike strukturalternativene, med unntak av sammenslåing mellom Aukra, Eide, Fræna og Midsund.

Dette alternativet vil ifølge respondentene fra Eide ha en passende størrelse, og det er mulig å opprettholde fagmiljøene. Som kystkommuner har de fire kommunene en god del kulturelle likheter. Samtidig føler respondenter fra Eide tilhørighet til Nordmøre framfor Romsdal, og det er en viss bekymring for at kommune kan bli for liten og «kveles av Molde i alt som skal foregå».

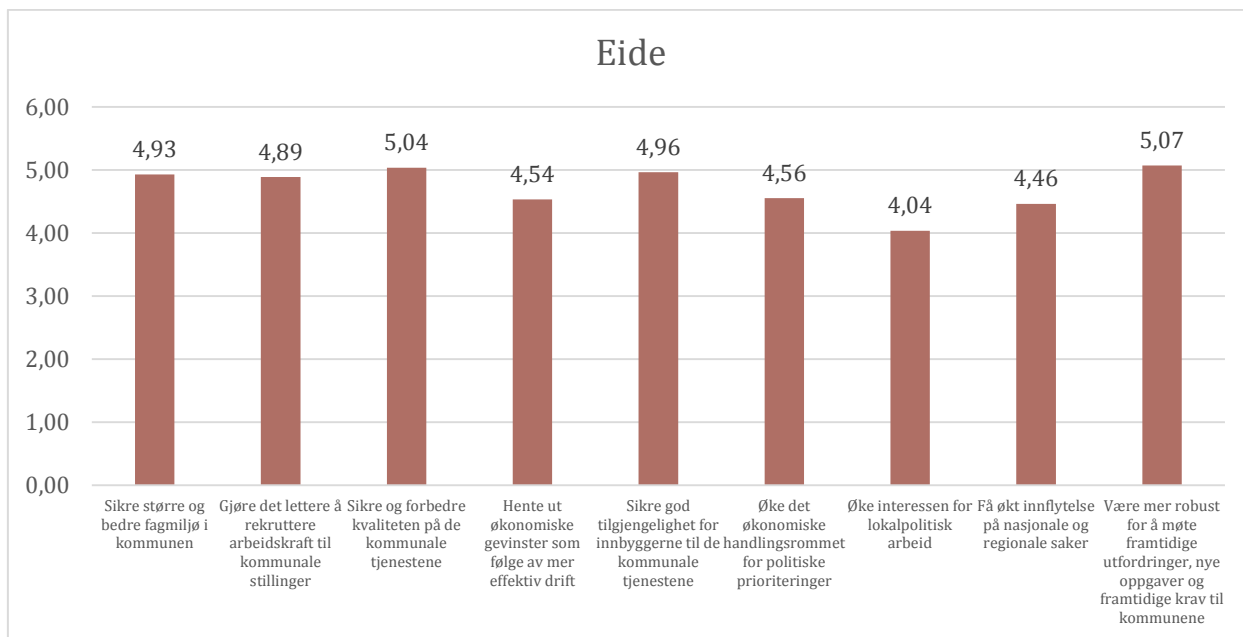

Figur 18 «Hvordan stiller du deg til følgende sammenslåingsalternativ?», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Eide

Respondentene er mest negative til alternativet med hele ROR og det pekes på store geografiske avstander, det blir en stor og uoversiktlig kommune, lokalpolitiske utfordringer og liten innflytelse på politiske avgjørelser. Samtidig kan man få større fagmiljø, mer robuste tjenester, bedre tilgang til kompetanse og større muligheter for rekruttering. Tilsvarende utfordringer og fordeler uttrykkes for alternativ 2 (Romsdalshalvøya).

Respondentene fra Eide uttrykker at Eide, Fræna og Molde kan utgjøre en oversiktlig kommune, og det kan være positivt for arbeid, kompetanse- og konkurransekraft i forhold til resten av landet, å være koblet til en by. Men samtidig risikerer Eide å bli en utkant med liten påvirkningskraft og fagmiljøene trekkes til Molde.

Når det gjelder alternativ 9 (Eide og Fræna), pekes det på geografisk nærhet, likheter mellom kommunene i kultur, utfordringer og samarbeid på en rekke områder. Men kommunen vil bli for liten til å kunne løse oppgaver alene, og vil samlet også ha økonomiske utfordringer. Det er interessant at alternativet med Eide og Fræna ved siden av hele ROR får lavest score.

Figur 19 «Hvilke mål vil være viktig for deg dersom din kommune skal slå seg sammen med andre», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Eide

Som figuren over viser, gir Eide støtte til alle målene ved kommunesammenslåing. Når det gjelder hvilke mål som vil være de viktigste ved en sammenslåing, er det mål som å «være mer robust for å møte framtidige utfordringer, nye oppgaver og framtidige krav til kommunene», «sikre og forbedre kvaliteten på de kommunale tjenestene», «sikre god tilgjengelighet for innbyggerne til de kommunale tjenestene» og «sikre større og bedre fagmiljø i kommunen», som blir trukket fram av respondentene i Eide. Å «øke interessen for lokalpolitisk arbeid» og «få økt innflytelse på nasjonale og regionale saker» er de to målsetningene som sees på som minst viktige. Eide er kommunen i Molde-regionen som har lavest inntekter med utgiftskorrigerte frie inntekter på 95 prosent av landsgjennomsnittet, og har heller ikke eiendomsskatt. Slik sett kunne vi kanskje forventet at å øke det økonomiske handlingsrommet for politiske prioriteringer skulle fått høyere score.

På spørsmål om økt interkommunalt samarbeid er langt å foretrekke framfor en kommunesammenslåing, så svarer respondentene fra Eide i gjennomsnitt 2,67. Det betyr at man er negative til påstanden, og at man dermed heller seg for seg en kommunesammenslåing enn økt interkommunalt samarbeid. Det er bare Molde som er mer for sammenslåing, istedenfor interkommunalt samarbeid, enn det Eide er.

3.2.2 Vurdering av retningsvalg for Eide kommune

Eide kommune er omtrent på størrelse med Aukra i innbyggertall, men har et helt annet økonomisk utgangspunkt med inntekter under landsgjennomsnittet. Eide mottar heller ingen regionalpolitiske tilskudd, eller småkommunetilskudd (de ligger 250 innbyggere over grensen for det). Også i Eide mener respondentene at kvaliteten på tjenestene er gode, men at den økonomiske situasjonen gjør det vanskelig å oppnå ønsket kvalitet. Videre blir det pekt på at små og sårbare fagmiljøer og økende krav til tjenestene er en utfordring. Rekrutteringen oppleves som ok. Eide har en rekke interkommunale samarbeid, og spesielt mot Fræna har de flere en-til-en samarbeid som feietjeneste, logoped, kreftkoordinator, lindrende behandling, regnskap og felles NAV-kontor. Det omfat-

tende samarbeidet er en medvirkende årsak til at respondentene i spørreundersøkelsen peker på sammenslåing framfor ytterligere interkommunalt samarbeid.

Eide har inngått i 5 alternativer i utredningen. Av disse er respondentene mest positive til alternativet med Aukra, Fræna, Eide og Midsund. Dette alternativet gjør det bra i forhold til lokaldemokrati og tjenester (bedre enn alternativet med Aukra, Fræna og Midsund – uten Eide), men dårligere på lokaldemokrati og samfunnsutvikling. Igjen vil det være målet med helhetlig og samordnet samfunnsutvikling en er lengst unna å nå, siden Molde ikke inngår i alternativet. For Eide sin del grenser ikke de til Molde, men også Eide har over 20 prosent innpendling til Molde og over 10 prosent til Fræna.

Når det gjelder tjenester, er det alternativ 2 med Romsdalshalvøya som gjør det best. Dette er også dette alternativet, som både Molde og Eide inngår i, som gjør det best blant respondentene i Eide. Respondentene er nesten nøytrale til alternativet med Romsdalshalvøya med et gjennomsnitt på 3,48. Respondentene er mest negative til alternativet med hele ROR. Alternativet Eide + Fræna får bare 167,5 poeng av 380 mulige i analysene. Det er dermed det alternativet som Eide inngår som gjør det dårligst. Respondentene er også negative til dette alternativet i spørreundersøkelsen.

Dersom Eide skal gå inn for en sammenslåing, vil de viktigste målsetningene være knyttet til tjenesteytingen. Spesielt å sikre og forbedre kvaliteten på de kommunale tjenestene, og å være mer robust for å møte framtidige utfordringer, nye oppgaver og framtidige krav til kommune. Disse to målsetningene får spesielt høy oppslutning i Eide.

Eide har en spesiell problemstilling knyttet til tilhørighet. Kommunen er både medlem i Romsdal regionråd, og i ORKidé (Ordfører og rådmannskollegiet for Nordmøre). Eide er definert som en Nordmørskommune, men har større integrasjon i arbeidsmarkedet sørover mot Molde. Pendlingen mot Molde er på 21,0 prosent, mens den tilsvarende er 2,8 prosent mot Kristiansund.

Eide vil også inngå i en videre utredning av kommunestrukturalternativer på Nordmøre, og vil inngå i følgende 3 alternativer:

- Storkommune Nordmøre (inkluderer Kristiansund, Averøy, Eide, Gjemnes, Tingvoll, Aure, Smøla, Halså og Surnadal)
- Kristiansund-Averøy-Halså-Gjemnes-Tingvoll-Eide
- Averøy og Eide

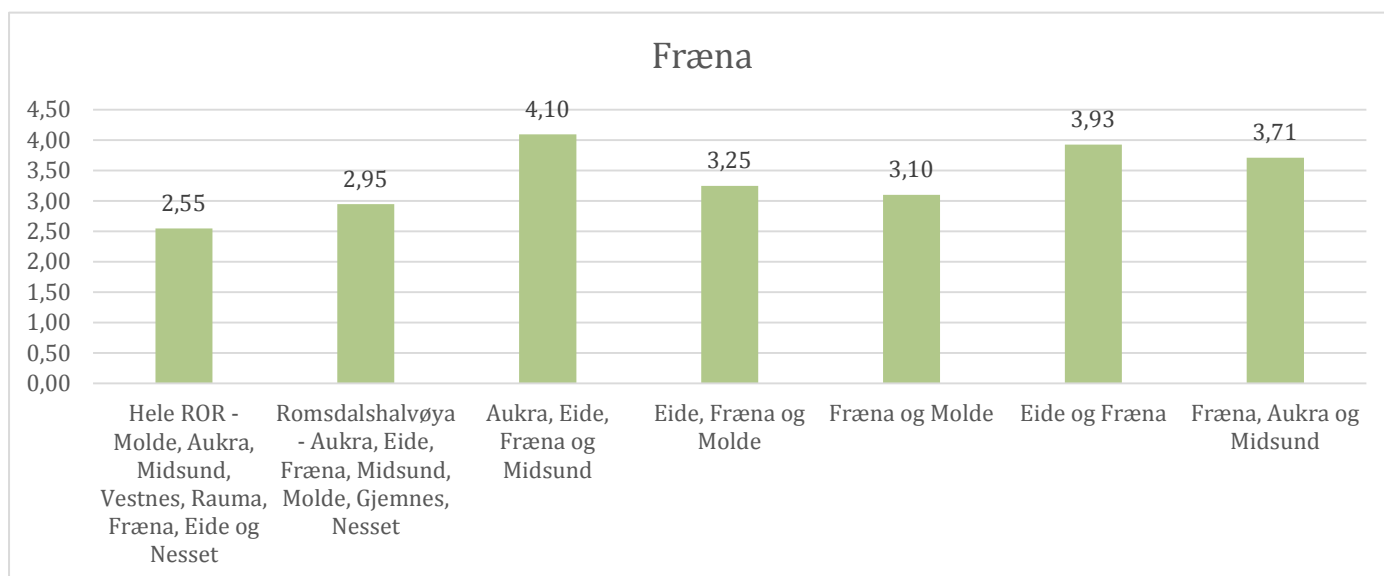
Det vil kunne gi Eide mer kunnskap om videre retningsvalg, men ut fra arbeidsmarkedintegrasjonen med Molde og Fræna, samt antallet interkommunalt samarbeid spesielt mot Fræna, tilsier at Eide ser mot Romsdal.

3.3 Fræna

3.3.1 Resultater fra spørreundersøkelsen

Figuren under viser respondentene i Fræna sin holdning til strukturalternativene Fræna inngår i. Det er stort sett en negativ holdning til de ulike strukturalternativene, med unntak av tre alternativer. Respondentene fra Fræna er mest positive til sammenslåing mellom Aukra, Eide, Fræna og

Midsund (alternativ 3), dernest til sammenslåing mellom Eide og Fræna og Fræna, Aukra og Midsund.

Figur 20 «Hvordan stiller du deg til følgende sammenslåingsalternativ?», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Fræna

Respondentene peker på at kommunene som inngår i alternativ 3 alle er kystkommuner, har felles utfordringer, mye lik næringsstruktur og har geografisk nærhet og mye samarbeid i dag. Det blir også uttrykt at kommunen kan få god økonomi og innbyggertall i samme størrelsesorden som Molde. Samtidig er det en viss skepsis til at Molde ikke er med i alternativet. Det blir uttrykt at «en slik kommune vil mangle et stort tettsted som kan fungere som en magnet for kommunen» og det vil være nødvendig å ha et fortsatt tett samarbeid med kommunen Molde blir en del av

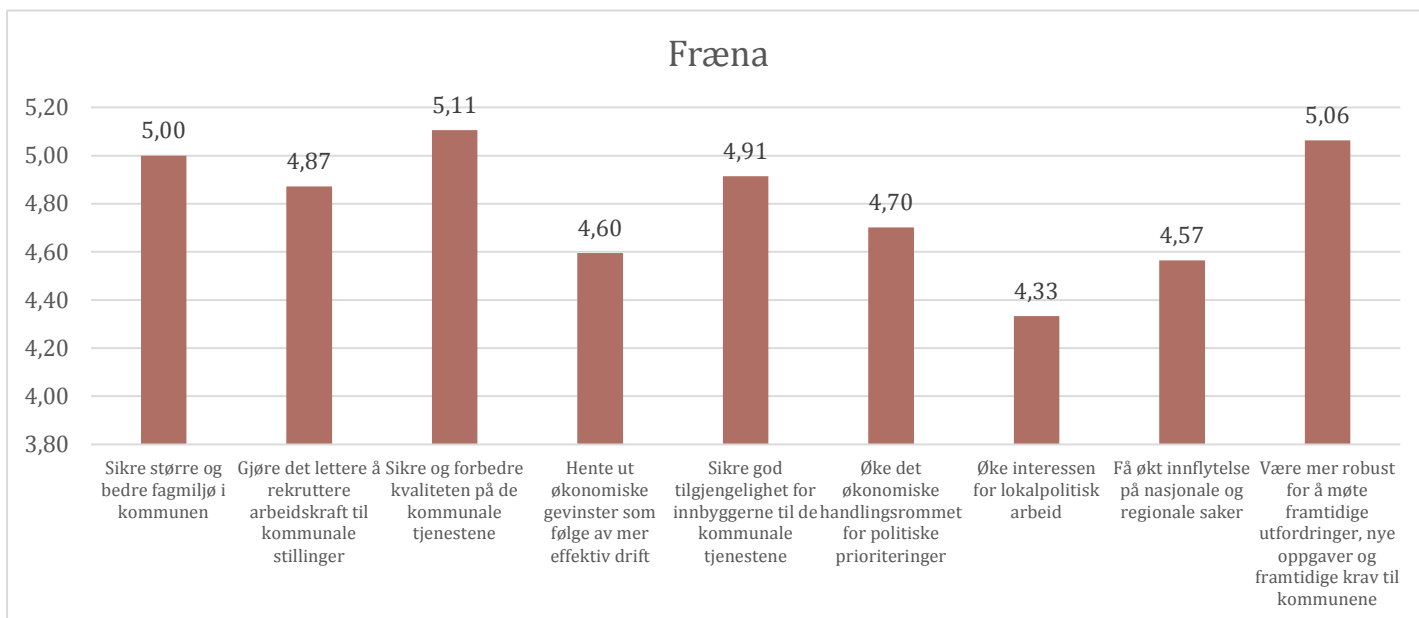
Hele ROR (alternativ 1) får lavest oppslutning blant respondentene, dernest Romsdalsalternativet (alternativ 2) og respondentene mener disse alternativene vil bli for store og oversiktlige, og vil føre til økt sentralisering, der landbrukskommunene vil tape og bli utkant med liten påvirkningskraft. På en annen side vil begge de to alternativene gi mulighet for bedre rekruttering av kompetent arbeidskraft, større og mindre sårbare fagmiljø, god kvalitet på tjenestene og større påvirkningskraft nasjonalt sett.

Eide, Fræna og Molde er ifølge tilbakemeldinger fra respondentene i Fræna en viktig bo- og arbeidsmarkedsregion. Det er korte geografiske avstander mellom de tre kommunene og en sammenslåing kan gi en slagkraftig kommune som kan levere gode tjenester til innbyggerne, i tillegg har Eide og Fræna allerede en del samarbeid. Det imidlertid en viss fare for at Molde kan bli dominerende og at Eide og Fræna blir utkanter.

Respondentene fra Fræna peker på at Fræna og Molde har geografisk nærhet, felles bo- og arbeidsmarkedsregion og man vil få et sterkt kommunesenter. Men samtidig kan Molde bli for dominerende og Fræna kan bli en utkant der alt sentraliseres til Molde.

Respondentene opplyser at Eide og Fræna er begge landbrukskommuner som samarbeider tett i dag. De har både geografisk og kulturell nærhet og et godt naboskap. Samtidig kan denne kommunen bli for liten og vil mangle en «sentralt motor som Molde».

Alternativ 12 (Fræna, Aukra og Midsund) kan, ifølge tilbakemelding fra respondentene, gi god økonomi, muligheter for en sterk region og for god rekruttering. Samtidig pekes det på at det kan være utfordrende med to øykommuner med kommunikasjon mellom kommunene og et godt samarbeid forutsetter fastlandsforbindelse.

Figur 21 «Hvilke mål vil være viktig for deg dersom din kommune skal slå seg sammen med andre», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Fræna

Når det gjelder hvilke mål som vil være viktige ved en sammenslåing, så får alle målsetningene støtte av respondentene fra Fræna. De målene som blir trukket fra som viktigst, er å «sikre og forbedre kvaliteten på de kommunale tjenestene», «være mer robust for å møte framtidige utfordringer, nye oppgaver og framtidige krav til kommunene» og «sikre større og bedre fagmiljø i kommunen». Fokuset er altså på tjenestetilbudet.

På spørsmål om økt interkommunalt samarbeid er langt å foretrekke framfor en kommunesammenslåing, så svarer respondentene fra Fræna i gjennomsnitt 3,26. Det betyr at man er svakt negativ til påstanden, og dermed i noe grad støtter at Fræna bør satse på kommunesammenslåing framfor ytterligere interkommunalt samarbeid.

3.3.2 Vurdering av retningsvalg for Fræna kommune

Fræna kommune er av en helt annen størrelse enn Eide og Aukra med sine 9 720 innbyggere. Fræna har også et inntektsnivået som er på landsgjennomsnittet, så er slik sett bedre stilt enn for eksempel Eide. Til tross for dette er det sterk støtte i spørreundersøkelsen om at den økonomiske situasjonen gjør det vanskelig å oppnå ønsket kvalitet på tjenestene. Fræna er da også registrert i ROBEK. Ellers har kommunen noe utfordringer med små og sårbare fagmiljøer, men gir tilbakemelding på at rekruttering går bra. Fræna er blant kommunene i Molde-regionen som har flest interkommunale tjenestesamarbeid, dette skyldes blant annet et tett samarbeid mot Eide hvor Fræna inngår som den største kommunen. I tillegg inngår Fræna i flere samarbeid mot Molde. Det kan være en medvirkende årsak til at det er svak støtte til at sammenslåing er å foretrekke framfor ytterligere interkommunalt samarbeid.

Fræna har inngått i 7 alternativer i utredningen. Av disse er respondentene mest positive til alternativet med Aukra, Fræna, Eide og Midsund. De er ellers positive til to andre alternativer; Eide og Fræna, samt Fræna, Aukra, Eide og Midsund. Alternativene hvor Aukra inngår gjør det bra på tjenester og økonomi, mens alternativet med bare Fræna og Eide er alternativet som gjør det nest dårligst i utredningen, kun Aukra + Midsund får dårligere score.

De fire øvrige alternativene er respondentene negative til. Gjennomgående for disse fire alternativene, er at Molde inngår i dem. Det er vel ikke et positivt resultat med tanke å skape helhetlig samfunnsutvikling i regionen. Fræna har et tett integrert arbeidsmarked med Molde kommune, og litt over 29 prosent av innbyggerne i Fræna jobber i Molde. Regjerings ekspertutvalg har anbefalt at dersom kommuner har over 25 prosent innpendling til et regionsenter, så bør disse utgjøre samme kommune. Fastlandsdelen av Aukra ligger også tett på Fræna, blant annet kjøper Fræna ungdomsskoleplasser av Aukra. Det er også et argument for at disse to kommunene bør være en del av samme kommune for å skape en helhetlig og samordnet samfunnsutvikling.

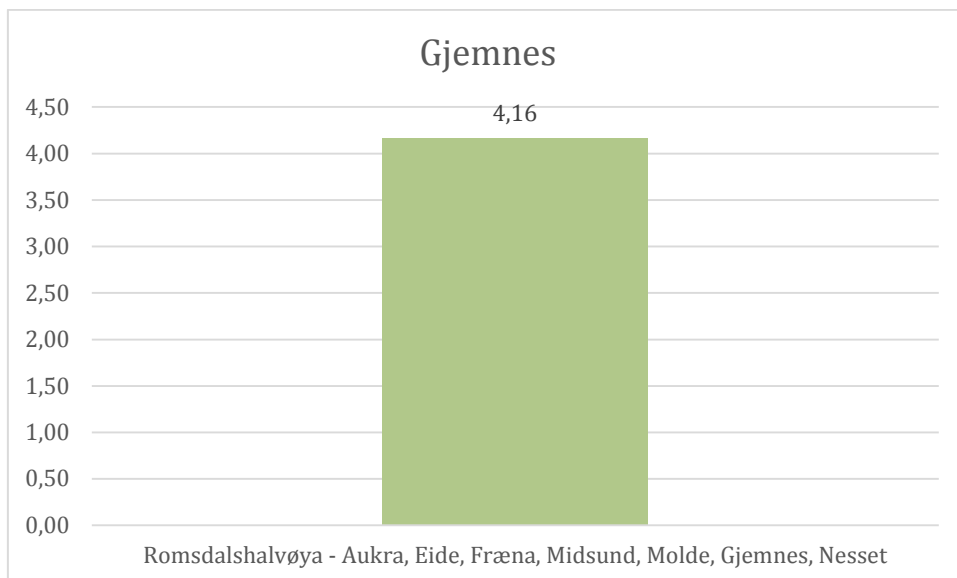
Respondentene er mest negative til alternativet med hele ROR. Alternativet med Romsdalshalvøya, som både gjør det bra i forhold til samfunnsutvikling og tjenesteproduksjon, er en noe mindre negative til med en gjennomsnittlig score på 2,95.

Dersom Fræna skal gå inn for en sammenslåing, vil de viktigste målsetningene være knyttet til tjenesteytingen. Spesielt å sikre og forbedre kvaliteten på de kommunale tjenestene, sikre større og bedre fagmiljø i kommunen og å være mer robust for å møte framtidige utfordringer, nye oppgaver og framtidige krav til kommune. Disse tre målsetningene får spesielt høy oppslutning i Fræna. Av alternativene Fræna inngår i er det Romsdalshalvøya som vurderes som det beste alternativet.

3.4 Gjemnes

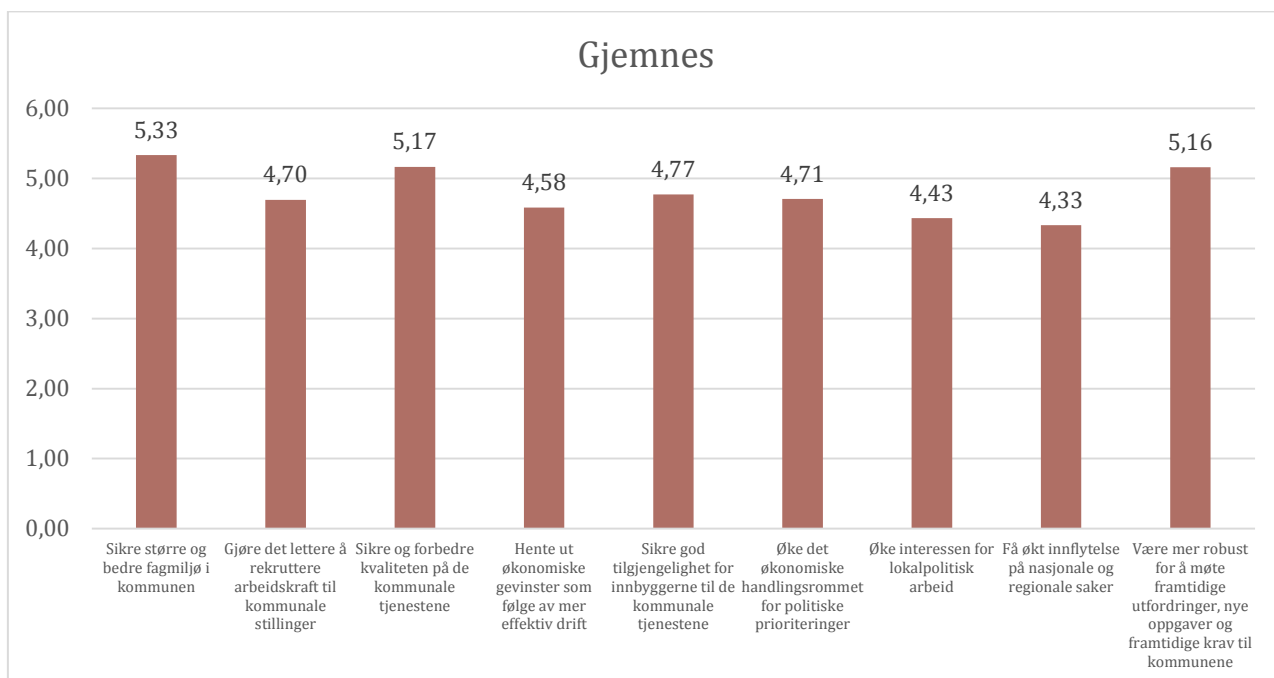
3.4.1 Resultater fra spørreundersøkelsen

Figuren under viser respondentene i Gjemnes sin holdning til strukturalternativet som Gjemnes inngår i, det vil si alternativ 2 (Romsdalshalvøya). Vi registrerer en positiv holdning til dette alternativet.

Figur 22 «Hvordan stiller du deg til følgende sammenslåingsalternativ?», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Gjemnes.

Den viktigste årsaken til at respondentene i Gjemnes er positive til dette alternativet, er muligheten for å få en stor og robust kommune, større fagmiljø, felles bo- og arbeidsmarkedsregion, samt at det er rimelige avstander til kommunesenteret i Molde. Samtidig uttrykker respondentene en viss skepsis til samarbeid med Molde og sentralisering av en del tjenester. Flere er bekymret for å bli en utkant.

Figur 23 «Hvilke mål vil være viktig for deg dersom din kommune skal slå seg sammen med andre», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Gjemnes.

Når det gjelder hvilke mål som vil være viktige ved en sammenslåing, så er det mål som å «sikre større og bedre fagmiljø i kommunen», «sikre og forbedre kvaliteten på de kommunale tjeneste-

ne» og «være mer robust for å møte framtidige utfordringer, nye oppgaver og framtidige krav til kommunene» som blir trukket fram av respondentene i Gjemnes. Fokuset er altså på tjenestetilbudet.

På spørsmål om økt interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor en kommunesammenslåing, svarer respondentene fra Gjemnes i gjennomsnitt 3,26 (akkurat samme som i Fræna). Det betyr at man er svakt negative til påstanden, og dermed i noen grad støtter at Gjemnes bør satse på kommunesammenslåing framfor ytterligere interkommunalt samarbeid.

3.4.2 Vurdering av retningsvalg for Gjemnes kommune

Gjemnes er den nest minste kommunen som inngår i utredningen med sine 2 580 innbyggere per 1. januar 2015. Det gjør at kommunen er definert som småkommune, og blant annet mottar småkommunetilskudd over inntektssystemet. Det bidrar blant annet til at inntektsnivået er på 109 % av landsgjennomsnittet. Allikevel har Gjemnes slitt økonomisk i flere år på grunn av overforbruk, men kommunen har mål om å komme ut av ROBEK i nær framtidig. Kommunen mener selv den har gode tjenester, men peker på utfordringer med rekruttering og spesielt små og sårbare fagmiljøer. Gjemnes har flere interkommunale samarbeid, med kommuner som ligger både sør og nord for Gjemnes. For eksempel har Gjemnes felles landbrukskontor, biblioteksjef og legevakt med Kristiansund, mens samarbeidet knyttet til PPT er med Eide og Fræna.

I denne utredningen inngår Gjemnes i ett alternativ; Romsdalshalvøya. Spørreundersøkelsen viste at respondentene er positive til dette alternativet, og mener det vil være positivt for den helhetlige samfunnsutviklingen i Molde-regionen siden Gjemnes har stor innpendling til Molde. Dette alternativet gjør det også bra knyttet til tjenesteyting. Ser vi på målsetningen for sammenslåing, er det mål knyttet til tjenesteyting som får høyest oppslutning i Gjemnes. Dette er å sikre og forbedre kvaliteten på de kommunale tjenestene, sikre større og bedre fagmiljø i kommunen og å være mer robust for å møte framtidige utfordringer, nye oppgaver og framtidige krav til kommunene.

Gjemnes har den samme problemstillingen knyttet til tilhørighet som Eide. Kommunen er en Nordmørskommune, men har stor integrasjon i arbeidsmarkedet sørover mot Molde. 26,3 prosent pendler mot Molde, mens 8 prosent pendler mot Kristiansund. Regjerings ekspertutvalg har anbefalt at dersom kommuner har over 25 prosent innpendling til et regionsenter, så bør disse utgjøre samme kommune.

Gjemnes er i dag medlem i ORKidé (Ordfører og rådmannskollegiet for Nordmøre), men var også medlem i Romsdal Regionråd tidligere. Nordmøre Næringsråd har satt i gang en lignende utredning som denne på Nordmøre, hvor Gjemnes vil inngå i følgende alternativer:

- Storkommune Nordmøre (inkluderer Kristiansund, Averøy, Eide, Gjemnes, Tingvoll, Aure, Smøla, Halså og Surnadal)
- Kristiansund-Averøy-Gjemnes-Tingvoll-Halså-Aure-Smøla
- Kristiansund-Averøy-Halså-Gjemnes-Tingvoll-Eide
- Kristiansund-Averøy-Gjemnes-Tingvoll

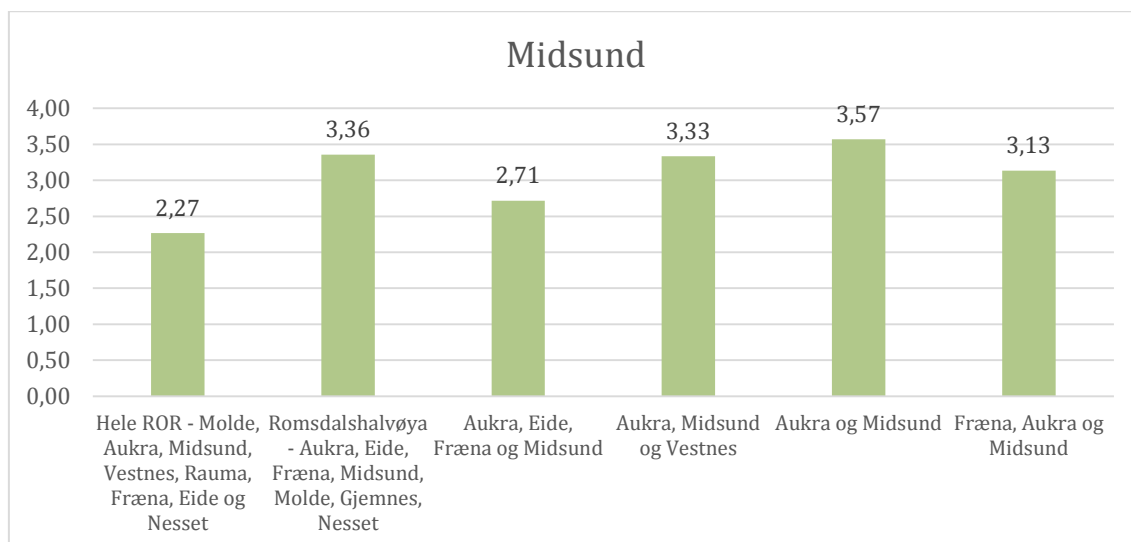
Siden Gjemnes er en «grensekommune», kan en slik utredning, samt innbyggerundersøkelse, gi Gjemnes mer kunnskap før de fatter sitt endelige retningsvalg.

3.5 Midsund

3.5.1 Resultater fra spørreundersøkelsen

Figuren under viser respondentene i Midsund sin holdning til strukturalternativene som Midsund inngår i. Det er gjennomgående en negativ holdning til strukturalternativene, med unntak av alternativ 11 (Aukra og Midsund), som får en svak støtte.

Respondentene fra Midsund peker på at Aukra og Midsund kommuner har mye felles, som kan gi grunnlag for et godt samarbeid. De har tidligere tilhørt samme kommune, begge er øykommuner og har mange likheter i kultur og næringsstruktur. I tillegg har Aukra god økonomi og Midsund god økonomistyring. Kjerringsundforbindelsen vil korte betydelig ned på reiseavstand og være forutsetning for effektivt samarbeid mellom kommunene. Det pekes videre på at kommunen vil være for liten, det vil være mangel på kompetanse og fagmiljø og man vil fremdeles være avhengig av interkommunale samarbeid. For at et slikt alternativ skal være aktuelt, er Kjerringsundforbindelsen nødvendig å realisere.

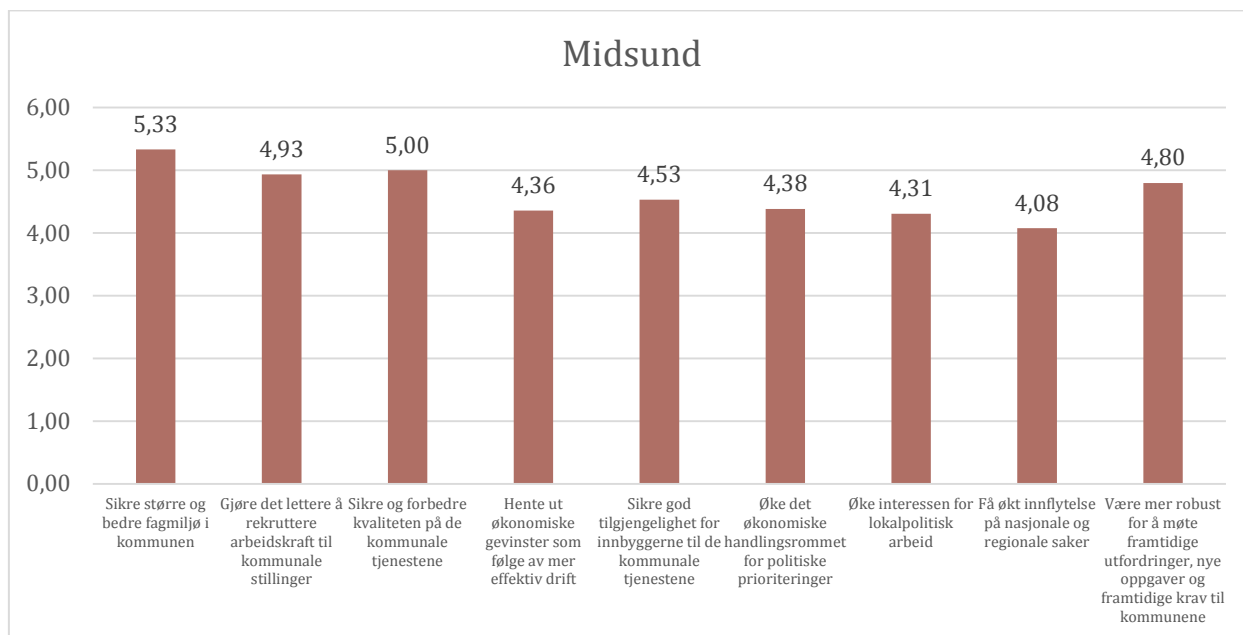

Figur 24 «Hvordan stiller du deg til følgende sammenslåingsalternativ?», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Midsund.

Respondentene er mest negative til alternativet hele ROR, og mener at kommunen blir for stor og uoversiktlig, oppgavene står i fare for å sentraliseres og Midsund vil få små muligheter for påvirkning. Det uttrykkes tilsvarende holdninger til alternativ 2 (Romsdalshalvøya), men samtidig tror respondentene det kan bli rom for mer innflytelse i denne kommunen. Fordeler med alternativ 1 og 2 vil være at den nye kommunen utgjør en naturlig arbeidsregion, og blir en robust kommune med stort fagmiljø og godt potensial for næringsutvikling.

Respondentene er gjennomgående negative til de tre øvrige alternativene og mener det blir for små og lite robuste kommuner, små fagmiljø og store geografiske avstander. Samtidig har kommunene som inngår i alternativene mye til felles innenfor for eksempel kultur og næring. Imidlertid er etablering av fastlandsforbindelse en gjennomgående betingelse for godt og effektivt samarbeid mellom kommunene. Situasjonen i dag er at en må ta ferje til Midsund fra Molde, og tilsvarende

fra fastlandsdelen av Aukra og ut til Aukra. Det er i dag ikke fergeforbindelse mellom Midsund og Aukra.

Figur 25 «Hvilke mål vil være viktig for deg dersom din kommune skal slå seg sammen med andre», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Midsund.

Når det gjelder hvilke mål som vil være viktige ved en sammenslåing, er det mål som å «sikre større og bedre fagmiljø i kommunen», «sikre og forbedre kvaliteten på de kommunale tjenestene» og «gjøre det lettere å rekruttere arbeidskraft til kommunale stillinger» som blir trukket fram av respondentene i Midsund. Fokuset er også på tjenestetilbudet, men rekruttering trekkes fram som viktigere enn i de foregående kommunene vi har sett på.

På spørsmål om økt interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor en kommunesammenslåing, svarer respondentene fra Midsund i gjennomsnitt 3,25. Det betyr at man er svakt negativ til påstanden, og dermed i noen grad støtter at Midsund bør satse på kommunesammenslåing framfor ytterligere interkommunalt samarbeid.

3.5.2 Vurdering av retningsvalg for Midsund kommune

Midsund er den minste kommunen i utredningen med sine 2 036 innbyggere. Kommunene har dermed, i likhet med Gjemnes, et småkommunetilskudd over inntektssystemet. Dette bidrar til at inntektsnivået er 109 % av landsgjennomsnittet. Kommunen mener selv de har gode tjenester, men i både intervjuene og spørreundersøkelsen kommer det fram at kommunen sliter med rekruttering og små, sårbare fagmiljøer. Midsund er også den kommunen i utredningen som har størst utfordringer med å håndtere stadig økende krav til de kommunale tjenestene, og føler seg heller ikke rustet til å ta på seg nye oppgaver og håndtere framtidige utfordringer.

I utredningen inngår Midsund i 6 alternativer, hvor kun alternativet med Aukra og Midsund får en svak støtte i spørreundersøkelsen. Når en legger til grunn målene ved kommunereformen, er det dette alternativet som kommer dårligst ut i utredningen. Av de fire utredningstemaene, gjør dette alternativet det på økonomi. Dette er blant annet knyttet til Aukras gode, finansielle situa-

sjon. Ellers scorer alternativet lavt både på samfunnsutvikling, tjenester og lokaldemokrati. Riktignok vil en sammenslåing mellom Aukra og Midsund, bety bedre kapasitet for Midsund. Men kommunen vil være langt unna målene i kommunereformen, og fortsatt være avhengig av interkommunale samarbeid for å løse dagens og framtidige oppgaver. Midsund inngår for øvrig i dag i en rekke interkommunale samarbeid, på tjenesteområdene omfatter dette blant annet legevakt, barnevern, PPT, renovasjon og krisesenter. I flere av samarbeidene er både Aukra og Molde samarbeidspartnere.

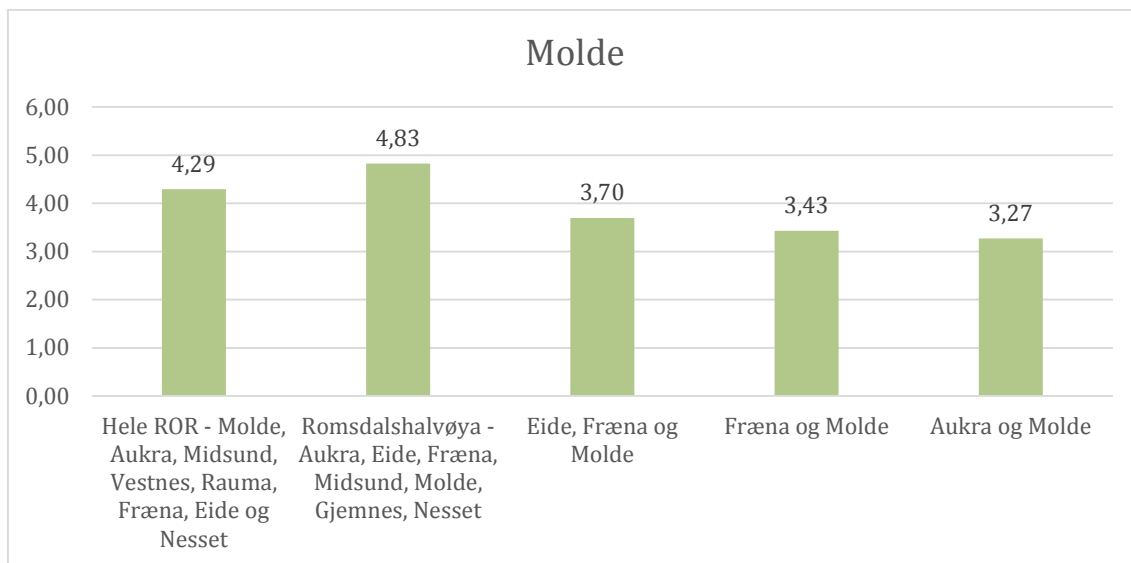
Alternativene respondentene i Midsund er minst negative til er Romsdalshalvøya, samt Aukra, Midsund og Vestnes. Det siste alternativet er kun aktuelt når ny E39 over Romsdalsfjorden realiseres i tillegg til Kjerringsundforbindelsen, men alternativet får dårligere støtte hos Aukra og Vestnes enn hos Midsund. Vi antar at de tre kommunene vil ha stor integrasjon til Molde også i framtiden, noe som gjør at alternativet kommer dårlig ut når det gjelder samfunnsutvikling.

Når det gjelder tjenester, er det alternativ 2 med Romsdalshalvøya som gjør det best. Ser vi på målsetningen for sammenslåing, er det mål knyttet til tjenesteyting som får høyest oppslutning i Midsund. Dette er å sikre og forbedre kvaliteten på de kommunale tjenestene, sikre større og bedre fagmiljø i kommunen og å gjøre det lettere å rekruttere kompetent arbeidskraft.

3.6 Molde

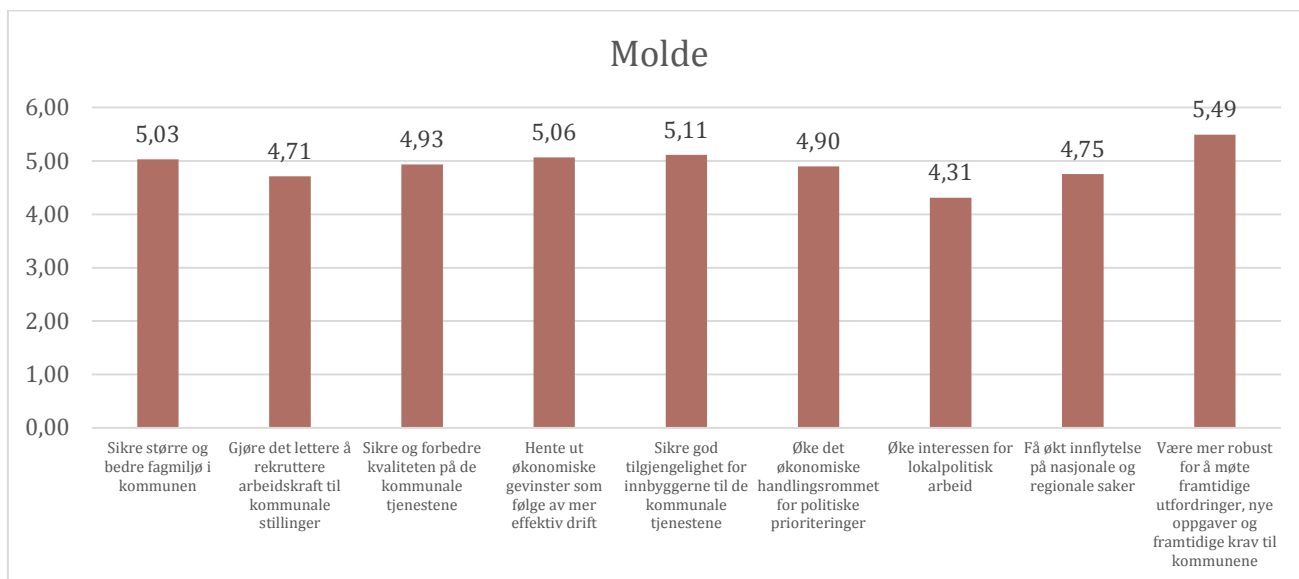
3.6.1 Resultater fra spørreundersøkelsen

Figuren under viser respondentene i Molde sin holdning til strukturalternativene som Molde inngår i, og respondentene er mest positive til alternativ 2 (Romsdalshalvøya). Respondentene vurderer også alternativ 1 (hele ROR) som aktuelt. Det pekes på at Romsdalshalvøya er stor nok og en godt egnet geografisk region. Det er en naturlig bo-, arbeids- og serviceregion med mye interkommunalt samarbeid. I en stor kommune vil man kunne hente ut stordriftsfordeler og få gode muligheter til en profesjonell og helhetlig styring av «sitt samfunnsoppdrag på en profesjonell og god måte». Tilsvarende fordeler uttrykkes for alternativ 1, samtidig som det pekes på at det kan bli for store geografiske og kulturelle avstander og «lokaldemokratiet vil svekkes og byråkratiet styrkes». Det uttrykkes også en frykt for sterk sentralisering.

Figur 26 «Hvordan stiller du deg til følgende sammenslåingsalternativ?», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Molde.

Respondentene er også litt positive til alternativ 5 (Eide, Fræna og Molde), men de er negative til alternativ 8 (Fræna og Molde) og alternativ 10 (Aukra og Molde). Det er en gjennomgående holdning at disse tre alternativene blir for små, samtidig som det er positivt at kommunene har geografisk nærhet og samarbeider allerede på en del områder.

Figur 27 «Hvilke mål vil være viktig for deg dersom din kommune skal slå seg sammen med andre», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Molde.

Når det gjelder hvilke mål som vil være viktige ved en sammenslåing, er det mål som å «være mer robust for å møte framtidige utfordringer, nye oppgaver og framtidige krav til kommunene», «sikre god tilgjengelighet for innbyggerne til de kommunale tjenestene» og «hente ut økonomiske gevinster som følge av mer effektiv drift» som blir trukket fram av respondentene i Molde som de viktigste. Kommunene vi har sett på tidligere har kun hatt mål knyttet til tjenester som de viktigste. I Molde er man også opptatt av den økonomiske muligheten.

På spørsmål om økt interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor en kommunesammenslåing, svarer respondentene fra Molde i gjennomsnitt 2,35. Det gjør Molde til den kommunen i utredningen som i størst grad ønsker sammenslåing framfor ytterligere interkommunalt samarbeid.

3.6.2 Vurdering av retningsvalg for Molde kommune

Molde er regionhovedstad i Romsdal (også fylkeshovedstad) med sine 26 048 innbyggere. Molde har et inntektsnivå på linje med landsgjennomsnittet, men har de siste årene hatt underskudd på budsjettene. Det er derfor ikke overraskende at respondentene i Molde er de som i størst grad mener økonomi er til hinder for å oppnå ønsket kvalitet på tjenestene. Ellers er tilbakemeldingen fra Molde at kvaliteten på tjenestene er god, en opplever noen utfordringer med rekruttering, små og sårbare fagmiljøer og utfordringer når det gjelder å håndtere økende krav til de kommunale tjenestene. Molde inngår i flest interkommunale samarbeid i Molde-regionen, det skyldes blant annet at de har én-til-én avtaler om brannsamarbeid med en rekke kommuner. Molde ville sannsynligvis klart seg uten en del av disse samarbeidene, men gjennom rollen som regionsenter har de inngått samarbeid med nabokommunene.

Molde har inngått i 5 alternativer i utredningen, og de største alternativene med hele ROR og Romsdalshalvøya får mest støtte. Det er ikke overraskende at Molde, som den største kommunen i regionen, er mest positiv av alle kommunene til de største alternativene. Ofte er en bekymret for at en stor kommune skal «sluke» de mindre kommunene rundt. Men i dette tilfellet vil det være flere innbyggere i kommunene rundt Molde enn i Molde både i alternativ 1 og 2. Begge disse alternativene scorer best på tjenester, Romsdalshalvøya scorer noe bedre enn hele ROR. På samfunnsutvikling scorer Romsdalshalvøya best, ikke minst fordi en her får samlet Aukra, Fræna og Gjemnes, som er de tre kommunene med innpendling på over 25 prosent til Molde. Rauma, som er et eget bo- og arbeidsmarkedsområde, er ikke med i dette alternativet. Hele ROR gjør det derimot litt bedre enn Romsdalshalvøya på økonomi, mens Romsdalshalvøya gjør det bedre enn ROR på lokaldemokrati.

Respondentene er litt negative eller litt positive til de tre andre alternativene Molde inngår i. En er mest negativ til alternativet med Molde og Aukra. Dette alternativet kommer derimot godt ut i vurderingene i delrapporten, og har høyest score. Det skyldes ikke minst god score på tjenester og økonomi. Men dette alternativet, i likhet med de andre alternativene Molde inngår i, scorer noe dårligere på samfunnsutvikling. Det skyldes blant annet at dette alternativet ikke utgjør et funksjonelt samfunnsutviklingsområde uten de største pendlingskommunene inn til Molde samlet i en kommune.

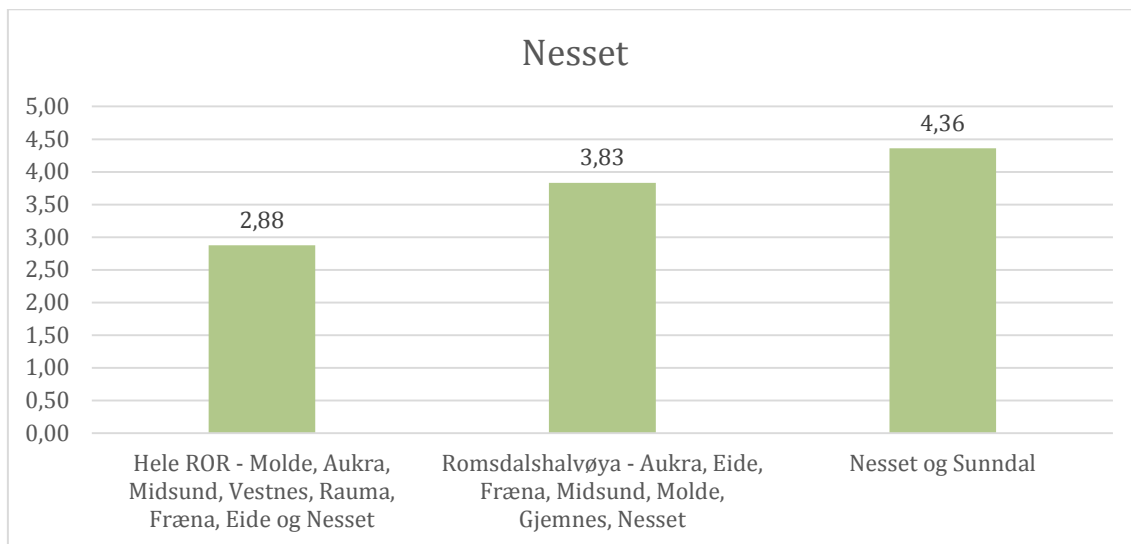
Dersom Molde skal gå inn for en sammenslåing, vil de viktigste målsetningene være knyttet til tjenesteytingen og økonomi. Av alternativene Molde inngår i, er det Aukra og Molde som scorer best på disse indikatorene.

3.7 Nesset

3.7.1 Resultater fra spørreundersøkelsen

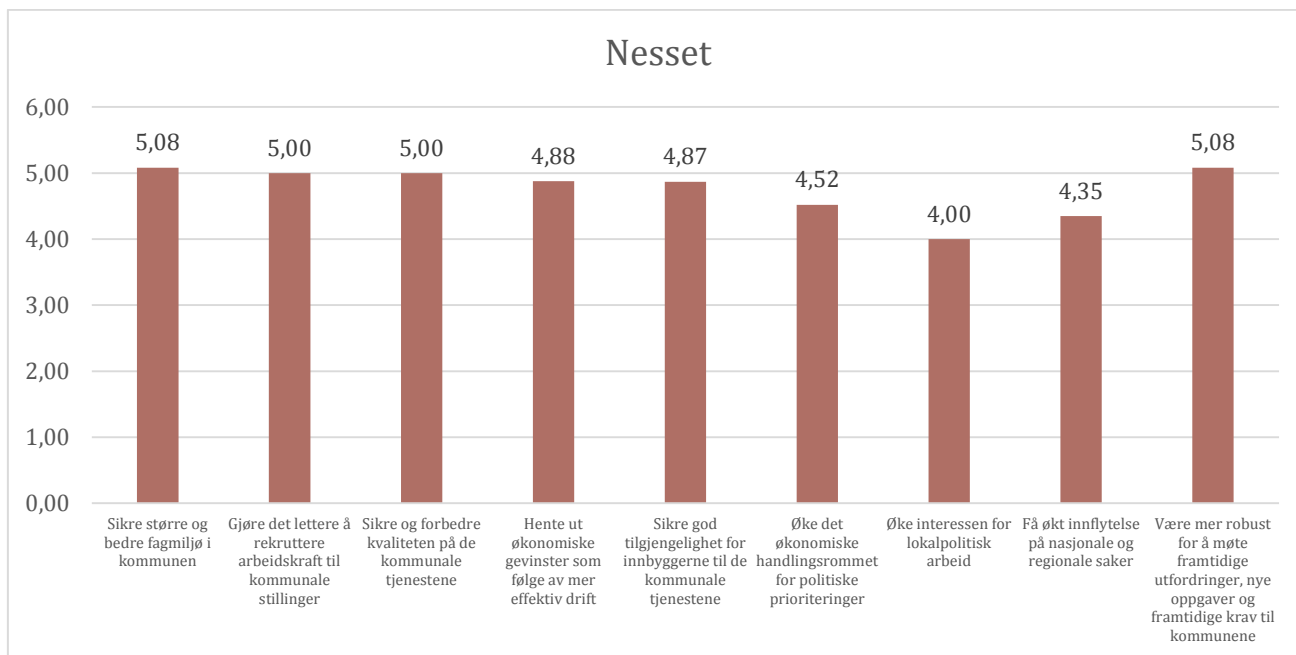
Figuren under viser respondentene i Nesset sin holdning til strukturalternativene som Nesset inngår i. Respondentene er mest positive til alternativet Nesset og Sunndal, og mener dette er et alter-

nativ som gir en robust kommune og samlet sett et godt tilbud til innbyggerne og god balanse i lokaldemokratiet. Kommunene har felles interesser når det gjelder kraft og fjellområder, som kan utvikles videre gjennom en sammenslåing. På en annen side kan kommunen bli liten, med små fagmiljøer, og fremdeles, på en god del områder, være avhengig av samarbeid med andre kommuner.

Figur 28 «Hvordan stiller du deg til følgende sammenslåingsalternativ?», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Nesset.

Respondentene er også positive til Romsdalshalvøya, og det pekes på at man vil få en større og robust kommune med et stort handlingsrom, større fagmiljøer og muligheter for å levere god tjenester med høy kvalitet. Men respondentene mener også at Nesset kan komme til å bli en utkant, med liten påvirkningskraft av politiske prosesser i eget nærmiljø. Respondentene har en negativ holdning til alternativet med hele ROR og mener det blir for stort og for lange avstander. Nesset risikerer å bli en utkant, lokaldemokratiet forsvinner og lokale tjenester sentraliseres til Molde, mener respondentene. Men det uttrykkes også at ROR vil bli en stor og robust kommune, med stort fagmiljø og høy kvalitet på tjenestene.

Figur 29 «Hvilke mål vil være viktig for deg dersom din kommune skal slå seg sammen med andre», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Nesset.

Når det gjelder hvilke mål som vil være viktige ved en sammenslåing, er det mål som å «sikre større og bedre fagmiljø i kommunen», «være mer robust for å møte framtidige utfordringer, nye oppgaver og framtidige krav til kommunene», «gjøre det lettere å rekruttere arbeidskraft til kommunale stillinger» og «sikre og forbedre kvaliteten på de kommunale tjenestene» som blir trukket fram av respondentene i Nesset. Å «øke interessen for lokalpolitisk arbeid» og «få økt innflytelse på nasjonale og regionale saker» er de to målsetningene som sees på som minst viktige. Igjen er Nesset, i likhet med de fleste av kommunene tidligere, mest opptatt av mål knyttet til tjenestyringen.

På spørsmål om økt interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor en kommunesammenslåing, svarer respondentene fra Nesset i gjennomsnitt 3,54. Det betyr at de er omtrent nøytrale til påstanden, men i liten grad mener at Nesset bør satse på interkommunale samarbeid framfor sammenslåing.

3.7.2 Vurdering av retningsvalg for Nesset kommune

Neset kommune er også en av småkommunene i utredningen, og har 3 001 innbyggere. Det gjør at kommunen får småkommunetilskudd over inntektssystemet. I tillegg har kommunen inntekter fra vannkraft, og det bidrar til at Nesset har et inntektsnivå som er 108 prosent av landsgjennomsnittet. Nesset har derimot slitt med nedgang i folketallet, og det gjør det krevende å tilpasse de kommunale tjenestene til stadig lavere inntekter. Til tross for at respondentene mener at kvaliteten på tjenestene er bra, så opplever de at den økonomiske situasjonen gjør det vanskelig å oppnå ønsket kvalitet på tjenestene. Samtidig peker de på at det er noen utfordringer knyttet til rekruttering, små og sårbare fagmiljøer og det å håndtere stadig økende krav til de kommunale tjenestene.

Noen av disse utfordringene har kommunene kompensert for gjennom interkommunale samarbeid. Nesset er blant kommunene i Molde-regionen som har flest interkommunale tjenestesamar-

beid, blant annet samarbeider deom bibliotek med Sunndal, om kulturskole og PPT med Gjemnes og om barnevern med Sunndal og Tingvoll. Men vi ser allikevel at respondentene ikke gir støtte til at sammenslåing er å foretrekke framfor interkommunalt samarbeid. Det kan tyde på at en er fornøyd med de interkommunale samarbeidene som finnes i dag.

Neset har inngått i 3 alternativer i utredningen. Neset og Sunndal får høyest støtte fra respondentene. Dette alternativet gjør det best på kriteriene knyttet til økonomi og tjenester. Kommunen blir derimot av en slik størrelse at det vil være nødvendig med interkommunale samarbeid også fremover for å løse noen av dagens og nye oppgaver. Som nevnt ovenfor har man allerede i dag et samarbeid med Tingvoll om barnevern og PPT.

Respondentene er videre negative til alternativet med hele ROR, men noe positive til Romsdals-halvøya. Som nevnt tidligere, er det dette alternativet som gjør det best i vurderingene når det gjeldertjenesteyting. Dersom Neset skal gå inn for en sammenslåing, vil de viktigste målsetningene være knyttet til tjenesteytingen.

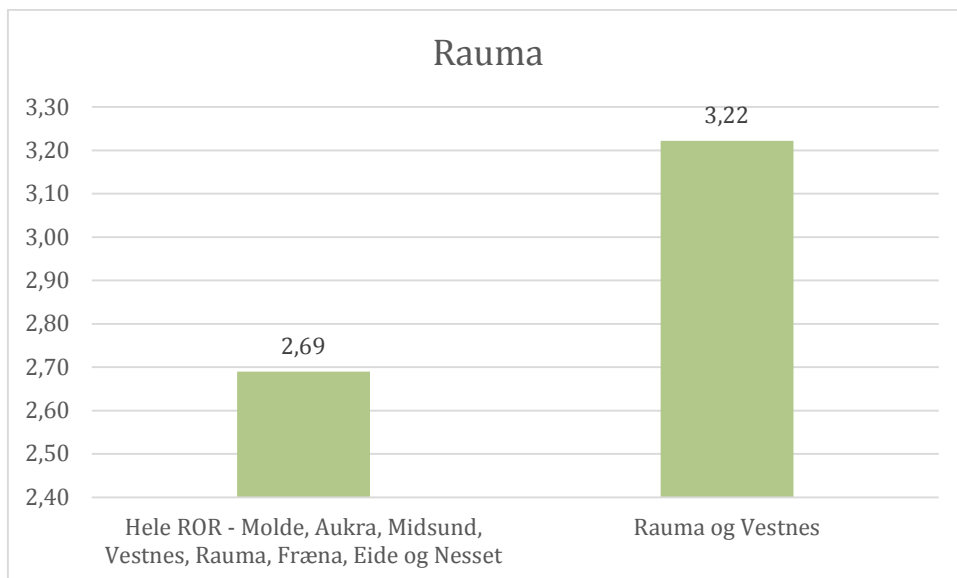
I løpet av arbeidet med prosjektet i Molde-regionen, vedtok kommunestyret i Neset å utrede «Neset som egen kommune». Det er gjort parallelt med denne sluttrapporten, og vil bli offentliggjort samtidig. Her blir respondentene bedt om å vurdere Neset som egen kommune, noe som \ får et gjennomsnitt på 2,65. Det betyr at respondentene er negative til dette alternativet, og alternativet får også en dårligere score enn hele ROR. Vurderingen i rapporten viser at det er fordeler og ulemper knyttet til «Neset som egen kommune». I lys av de overordnede målene i kommunereformen, er ulempene større enn fordelene.

I den tidligere nevnte utredningen på Nordmøre, vil Neset inngå i et alternativ bestående av Neset, Sunndal og Tingvoll.

3.8 Rauma

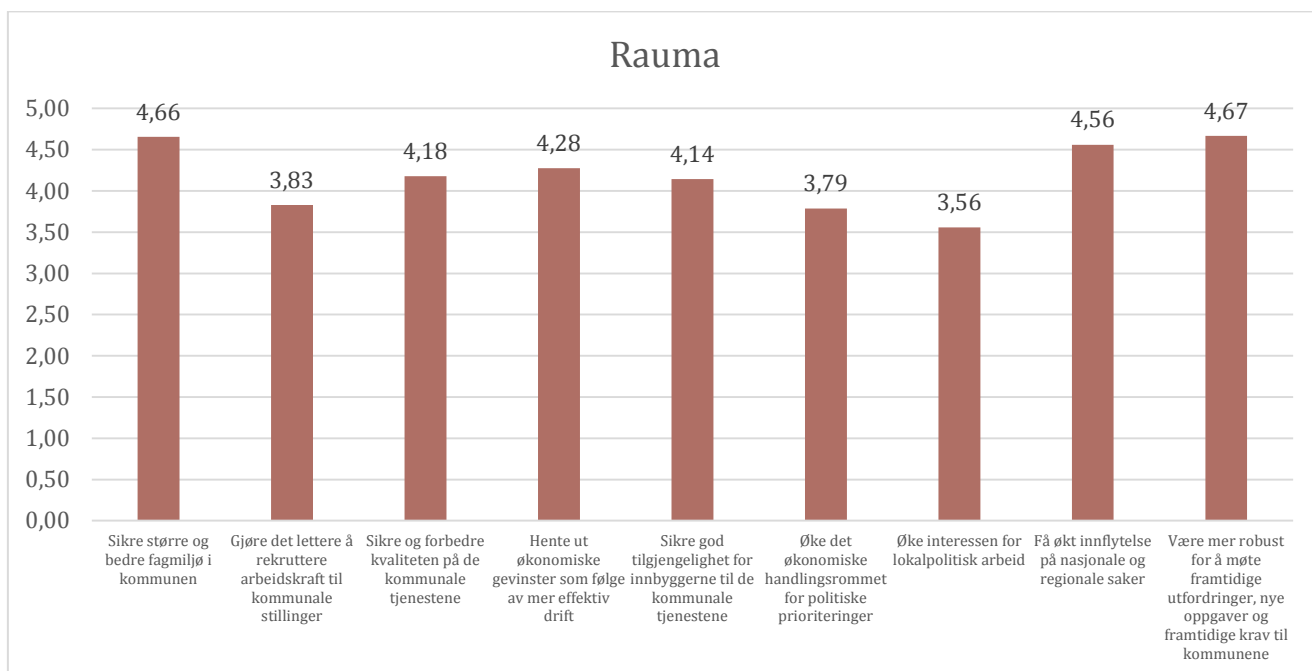
3.8.1 Resultat fra spørreundersøkelsen

Figuren under viser respondentene i Rauma sin holdning til strukturalternativene som Rauma inngår i. Respondentene har en negativ holdning til begge alternativene, men er minst negativ til alternativet med kun Rauma og Vestnes. De viktigste årsakene til at respondentene er minst negative til dette alternativet er geografi, jevnbyrdige kommuner, tidligere erfaring med samarbeid, samt god kommunikasjon når Tresfjordbrua åpner. Samtidig mener man at det er lange avstander, et lite tydelig sentrum, lite samarbeid mellom kommunene i dag og fare for at tjenestetilbud kan bli flyttet bort fra innbyggerne.

Figur 30 «Hvordan stiller du deg til følgende sammenslåingsalternativ?», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Rauma.

Respondentene er mest negative til alternativ 1 (hele ROR) og mener det blir for store avstander og kommunikasjonsmessige utfordringer. Det pekes på at Rauma blir en utkant der innbyggerne kan oppleve dårligere tjenestetilbud og det kan bli stor sentralisering av kompetansearbeidsplasser. På en annen side vil det kunne bli en stor og robust kommune med større handlekraft til planlegging og utvikling av samferdsel, utdanning, næringsliv og miljø.

Figur 31 «Hvilke mål vil være viktig for deg dersom din kommune skal slå seg sammen med andre», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Rauma.

Når det gjelder hvilke mål som vil være viktige ved en sammenslåing, er det mål som å «være mer robust for å møte framtidige utfordringer, nye oppgaver og framtidige krav til kommunene», «sik-

re større og bedre fagmiljø i kommunen» og «få økt innflytelse på nasjonale og regionale saker» som blir trukket fram av respondentene i Rauma. Rauma er den første kommunen så langt som peker på økt innflytelse på regionale og nasjonale saker som en av de viktigste målsetningene med en sammenslåing. Generelt er støtten til mange av målene lavere i Rauma enn i flere av de andre kommuner.

På spørsmål om økt interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor en kommunesammenslåing, svarer respondentene fra Rauma i gjennomsnitt 4,07. Det gjør Rauma til den kommunen i utredningen som i sterkest grad gir uttrykk for at de foretrekker ytterligere interkommunalt samarbeid framfor kommunesammenslåing.

3.8.2 Vurdering av retningsvalg for Rauma kommune

Rauma er en mellomstor kommune i Molde-regionen med 7 453 innbyggere. Kommunen har et inntektsnivå akkurat på landsgjennomsnittet, blant annet bidrar inntekter fra vannkraft til at kommunen ikke ligger på et lavere nivå. I spørreundersøkelsen vurderes tjenestene som gode, og en opplever ikke at den økonomiske situasjonen gjør at kommunen ikke oppnår ønsket kvalitet på tjenestene. Det er liten grad utfordringer med rekruttering, men i noen grad utfordringer med små og sårbare fagmiljøer og økte krav til kommunale tjenester. Rauma er, sammen med Vestnes, den kommunen i Molde-regionen med færreste interkommunale tjenestesamarbeid. Det kan være en av årsakene til at respondentene foretrekker ytterligere interkommunalt samarbeid framfor kommunesammenslåing.

Rauma inngår i to alternativer i utredningen, og respondentene er negative til begge. De er mest negative til hele ROR, og i noen grad negative til Vestnes og Rauma. Samlet sett i utredningen er det alternativet med hele ROR som har gjort det best, spesielt knyttet til tjenester og økonomi. Men blant annet det at Rauma er en egen bo- og arbeidsmarkedsregion trekker ned vurderingen på samfunnsutvikling. Vestnes og Rauma scorer best på tjenester, men samlet sett av alle alternativene er dette rangert som tredje dårligst.

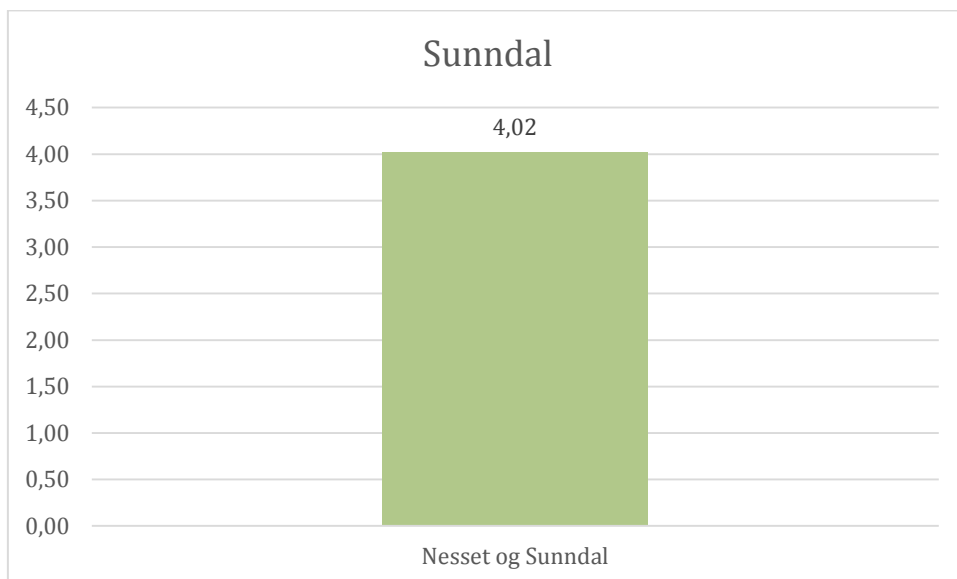
I løpet av arbeidet med prosjektet i Molde-regionen, vedtok kommunestyret i Rauma å utrede «Rauma som egen kommune». Det er gjort parallelt med denne sluttrapporten, og vil bli offentliggjort samtidig. Her blir respondentene bedt om å vurdere Rauma som egen kommune, og det får et gjennomsnitt på 4,65. Det betyr at respondentene er positive til dette alternativet. Vurderingen i rapporten viser at det er fordeler og ulemper knyttet til «Rauma som egen kommune», og i lys av de overordnede målene i kommunereformen er fordelene større enn ulempene.

3.9 Sunndal

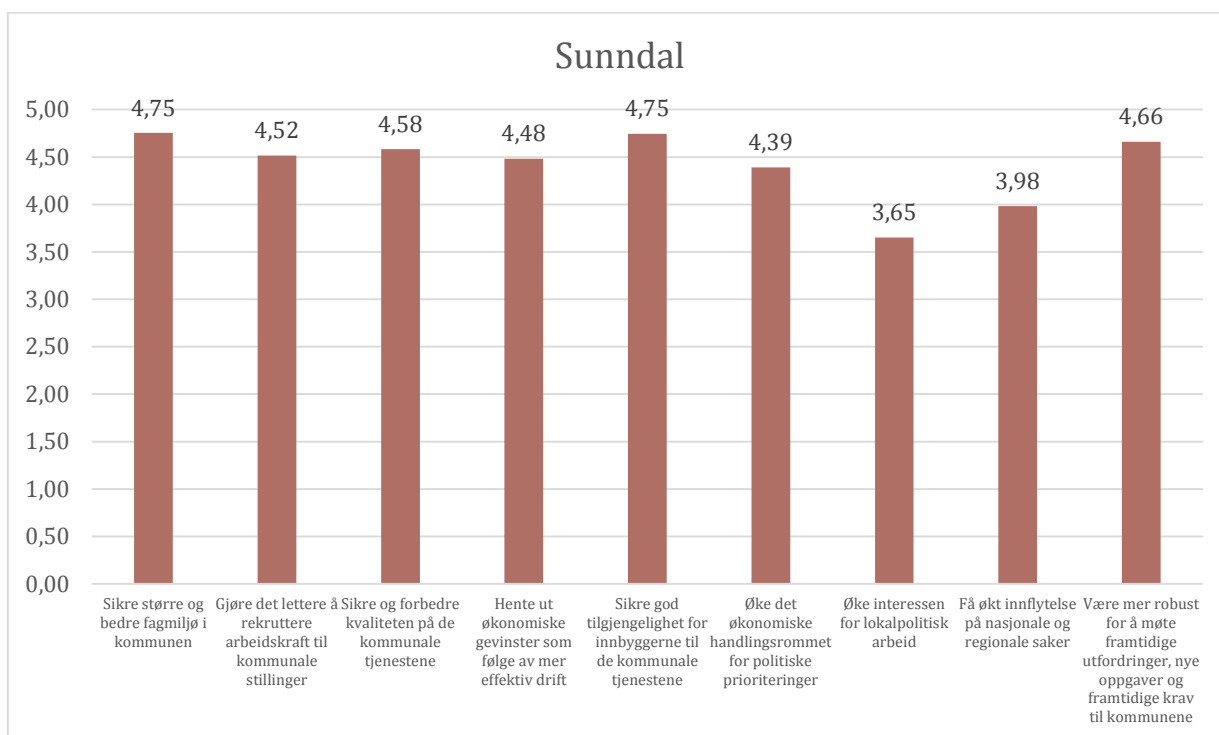
3.9.1 Resultater fra spørreundersøkelsen

Figuren under viser at respondentene i Sunndal har en positiv holdning til strukturalternativet som Sunndal inngår i, det vil si til alternativet med Sunndal og Nesset. Respondentene fra Sunndal peker på at Sunndal og Nesset er to kraftkommuner med store fjellareal, de har sammenfallende interesser og utfordringer, og samarbeid på enkelte kommunale oppgaver. Det blir imidlertid uttrykt at det store kulturforskjeller mellom de to kommunene og at en sammenslåing av Sunndal og Nes-

set vil resultere i en liten kommune med dårlig økonomi. Dersom vi ser på inntektene til de to kommunene, skulle det derimot tilsa at det siste ikke blir en realitet.

Figur 32 «Hvordan stiller du deg til følgende sammenslåingsalternativ?», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Sunndal.

Figur 33 «Hvilke mål vil være viktig for deg dersom din kommune skal slå seg sammen med andre», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Sunndal.

Når det gjelder hvilke mål som vil være viktige ved en sammenslåing, er det mål som å «sikre større og bedre fagmiljø i kommunen», «sikre god tilgjengelighet for innbyggerne til de kommunale tjenestene» og «være mer robust for å møte framtidige utfordringer, nye oppgaver og framtidige krav

krav til kommunene» som blir trukket fram av respondentene i Sunndal. Igjen er at det altså målsetninger knyttet til tjenesteyting som trekkes fram som de viktigste.

På spørsmål om økt interkommunalt samarbeid erå foretrekke framfor en kommunesammenslåing, svarer respondentene fra Aukra i gjennomsnitt 4,06. I likhet med Rauma gir dermed respondentene i Sunndal uttrykk for at de foretrekker ytterligere interkommunalt samarbeid framfor kommunesammenslåing.

3.9.2 Innbyggerundersøkelse om tilhørighet og veivalg for Sunndal kommune

NIVI Analyse har i samarbeid med Respons Analyse gjennomført en innbyggerundersøkelse om tilhørighet og veivalg for Sunndal kommune (Vinsand et al. 2015). Undersøkelsen viser at innbyggerne har en meget sterk sted- og kommunetilhørighet, sammenliknet med tilsvarende målinger i andre kommuner. Innbyggerne i Sunndal har først og fremst sin regionale tilhørighet til Nordmøre og til Møre og Romsdal fylke, og betydelig lavere tilhørighet til Kristiansund, Molde eller Trøndelag.

Undersøkelsen viser videre at et flertall i dag er imot kommunesammenslutning for Sunndal kommune, samtidig som det framkommer bred støtte til at kommunen bør stille seg positiv dersom én eller flere nabokommuner tar initiativ til kommunesammenslåing. Den viktigste enkeltårsaken til at innbyggerne er imot kommunesammenslåing er at Sunndal kommune vil klare seg godt alene og at kommunen er stor nok som den er.

Dersom det skal gjennomføres en kommunesammenslåing, peker innbyggerne på fire aktuelle nabokommuner, herunder Nettet, Tingvoll, Oppdal og Surnadal. Den viktigste enkeltbegrunnelsen som taler for kommunesammenslåing, er at Sunndal ikke kan stå alene og at kommunen vil bli berørt av kommunereformen. Innbyggerne er delt i hvilken retning kommunen bør gå i kommunereformen. 23 prosent peker mot Oppdal, 19 prosent mot Molde/Nettet, 17 prosent mot Tingvoll/Kristiansund og 14 prosent mot Surnadal/Rindal. 16 prosent ser for seg en annen løsning med de involverte kommunene.

Videre tyder svarene på at innbyggerne forventer informasjon og mulighet for dialog om kommunereformen gjennom flere kanaler, og det er bred støtte til lokal folkeavstemning.

3.9.3 Vurdering av retningsvalg for Sunndal kommune

Sunndal er en mellomstor kommune i utredningen med 7 171 innbyggere. Sunndal har også inntekter knyttet til vannkraft, og inntekter på 119 prosent av landsgjennomsnittet. Dette inkluderer også eiendomsskatt på hele kommunen. Respondentene i Sunndal er de som i spørreundersøkelsen i størst grad mener at kvaliteten på tjenestene i egen kommune er svært god. De opplever heller ikke at økonomien er til hinder for å oppnå ønsket kvalitet på tjenestene. Små og sårbare fagmiljøer er en liten utfordring, mens man er ganske nøytral til om kommunene er rustet til å møte stadig økende krav til de kommunale tjenestene. Sunndal inngår i flere interkommunale samarbeid, blant annet knyttet til barnevern, PPT og renovasjon.

Sunndal inngår kun i ett alternativ i utredningen i Molde-regionen, nemlig Nettet-Sunndal. Respondentene i Sunndal er positive til dette alternativet. I vurderingene gjør dette alternativet det bra

på økonomi og tjenester. Det passer bra, siden den målsetningen ved kommunesammenslåing som får høyest støtte i Sunndal er knyttet til tjenesteyting.

Sunndal er videre medlem i ORKidé (Ordfører og rådmannskollegiet for Nordmøre). Nordmøre Næringsråd har satt i gang en lignende utredning som denne på Nordmøre, hvor Sunndal vil inngå i følgende alternativer:

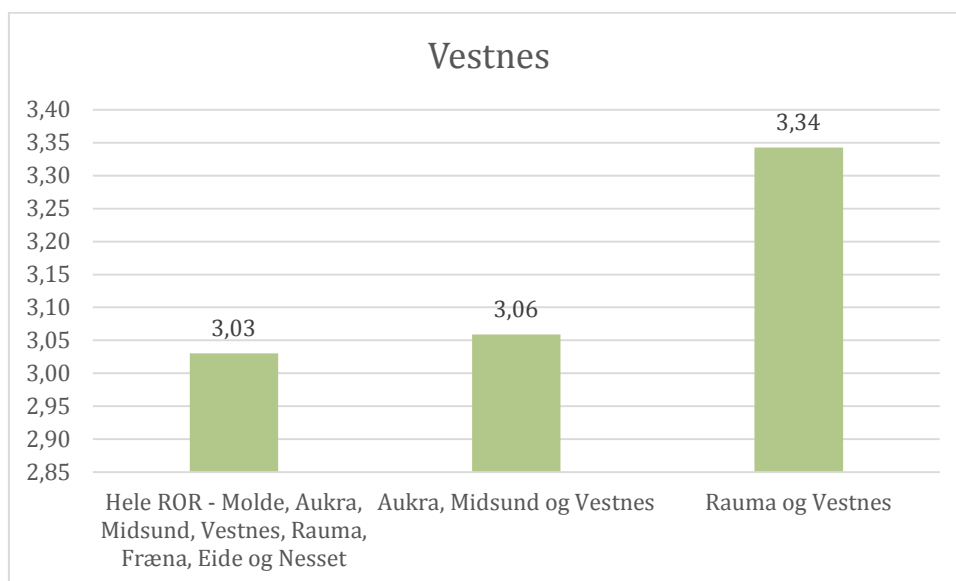
- Sunndal, Nesset og Tingvoll
- Sunndal og Oppdal

En slik utredning vil gi Sunndal mer kunnskap før de fatter sitt endelige retningsvalg. Gjennom innbyggerundersøkelsen har kommunen kartlagt at innbyggerne er delt i hvilken retning Sunndal skal gå i kommunereformen, og at et flertall er imot kommunesammenslåing.

3.10 Vestnes

3.10.1 Resultater fra spørreundersøkelsen

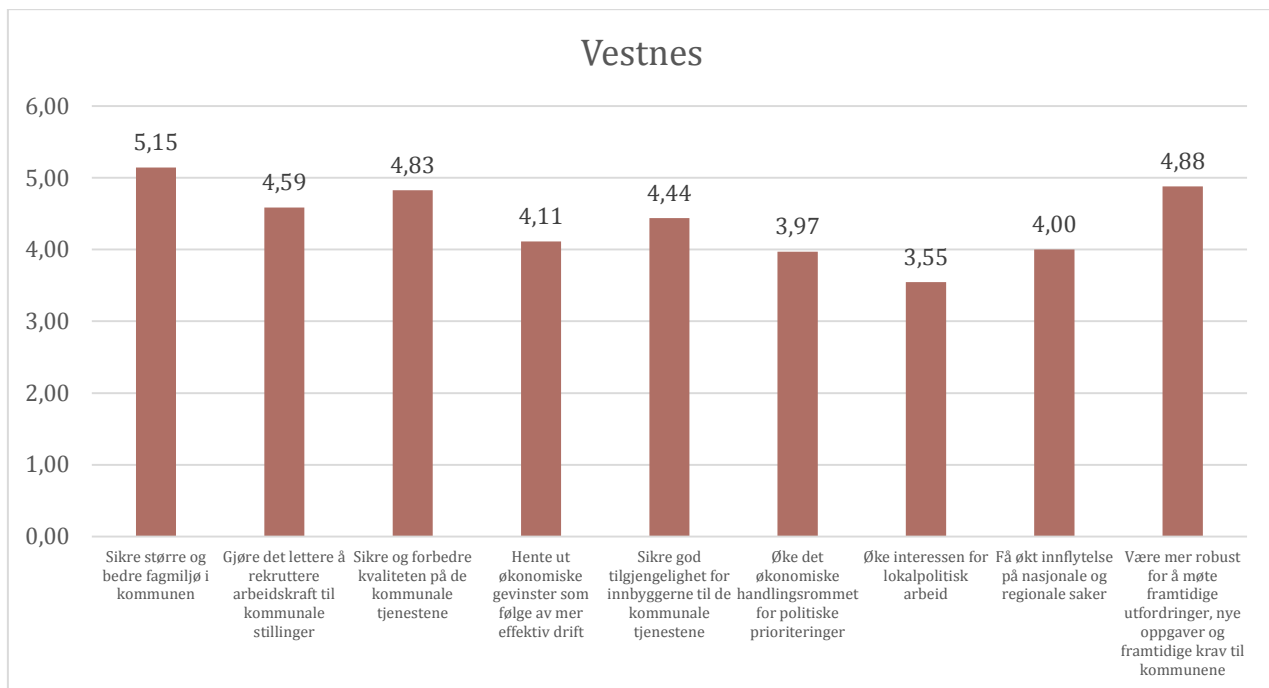
Figuren under viser respondentene i Vestnes sin holdning til strukturalternativene som Vestnes inngår i. Gjennomgående er respondentene negative til de tre strukturalternativene, men minst negativ til alternativ 7, som omfatter Rauma og Vestnes. Respondentene er omtrent like negative til alternativene som omfatter hele ROR og Aukra, Midsund og Vestnes.

Figur 34 «Hvordan stiller du deg til følgende sammenslåingsalternativ?», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Vestnes.

Respondentene i Vestnes peker på at Rauma og Vestnes har geografisk nærhet til hverandre, men samtidig er det stor avstand mellom sentrum i de to kommunene. De har samarbeid på flere områder, og det er gode muligheter for utvikle bedre kommunale tjenester. Men avstandene kan også skape utfordringer med hensyn til brukernes nærhet til tjenestetilbudet. Respondentene peker videre på at det kan bli rivalisering om funksjonen som kommunesenter.

Alternativ 1 med hele ROR oppleves som en for stor og langstrakt kommune, der man er avhengig av ferge for å komme til kommunesenteret. Vestnes risikerer slik sett å bli en utkant. Men det pekes samtidig på at ROR kan bli en robust kommune som er godt rustet for å møte dagens og fremtidens utfordringer. Respondentene uttrykker at Aukra, Midsund og Vestnes, som inngår i alternativ 4, har flere likheter og sammenfallende utfordringer og interesser, som blant annet gir grunnlag for et godt lokaldemokrati. Men denne kommunen blir liten, og den har også geografiske utfordringer før eventuell fastlandsforbindelse er på plass.

Figur 35 «Hvilke mål vil være viktig for deg dersom din kommune skal slå seg sammen med andre», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Vestnes.

Når det gjelder hvilke mål som vil være viktige ved en sammenslåing, er det mål som å «sikre større og bedre fagmiljø i kommunen», «være mer robust for å møte framtidige utfordringer, nye oppgaver og framtidige krav til kommunene» og «sikre og forbedre kvaliteten på de kommunale tjenestene» som blir trukket fram av respondentene i Vestnes som de viktigste.

På spørsmål om økt interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor en kommunesammenslåing, svarer respondentene fra Vestnes i gjennomsnitt 3,59. Det betyr at man er omtrent nøytral til påstanden, men en liten overvekt støtter at Vestnes heller bør satse på interkommunalt samarbeid enn sammenslåing.

3.10.2 Vurdering av retningsvalg for Vestnes kommune

Vestnes er den tredje av de mellomstore kommunene i utredningen, og har et innbyggertall på 6 615 innbyggere. Vestnes er, sammen med Eide, den eneste kommunen i Molde-regionen som har inntekter under landsgjennomsnittet. Vestnes har inntekter på 97 prosent av landsgjennomsnittet. Respondentene i Vestnes mener at kvaliteten på tjenestene er god, men at den økonomiske situasjonen gjør det vanskelig å oppnå ønsket kvalitet på tjenestene. Det pekes også på at små og sårbare fagmiljøer kan være en utfordring, men det er få utfordringer med rekruttering. Det er i noen

grad krevende å håndtere stadig økende krav til de kommunale tjenestene. Noen av disse utfordringene kunne vært redusert gjennom interkommunale samarbeid. Vestnes er den kommunen i Molde-regionen som har færrest interkommunale tjenestesamarbeid. En kunne derfor kanskje forvente at respondentene var mer åpne for mer interkommunalt samarbeid framfor kommunesammenslåing i spørreundersøkelsen. Men de er omtrent nøytrale til dette. Det er verdt å peke på at Vestnes har mer omfattende interkommunalt samarbeid mot Romsdal, enn mot Sunnmøre.

Vestnes inngår i tre alternativer i utredningen. Respondentene i Vestnes er negative til alle alternativene. Spesielt er de negative til hele ROR samt Aukra, Midsund og Vestnes. Av disse to er det ROR-alternativet som gjør det best i vurderingene i delrapportene, spesielt knyttet til økonomi og tjenester. Respondentene er minst negative til alternativet med Vestnes og Rauma. Vestnes og Rauma scorer best på tjenester, men samlet sett av alle alternativene er dette rangert som tredje dårligst.

I forlengelsen av denne utredningen, har kommunestyret i Vestnes også bedt om en utredning knyttet til «Vestnes som egen kommune» og «landkommune Sunnmøre», som består av Vestnes, Haram, Sandøy, Skodje, Ørskog, Stordal og Norddal. Disse utredningene vil offentliggjøres primo juni 2015, og vil kunne bidra til å gi Vestnes mer kunnskap om videre retningsvalg i kommunereformen.

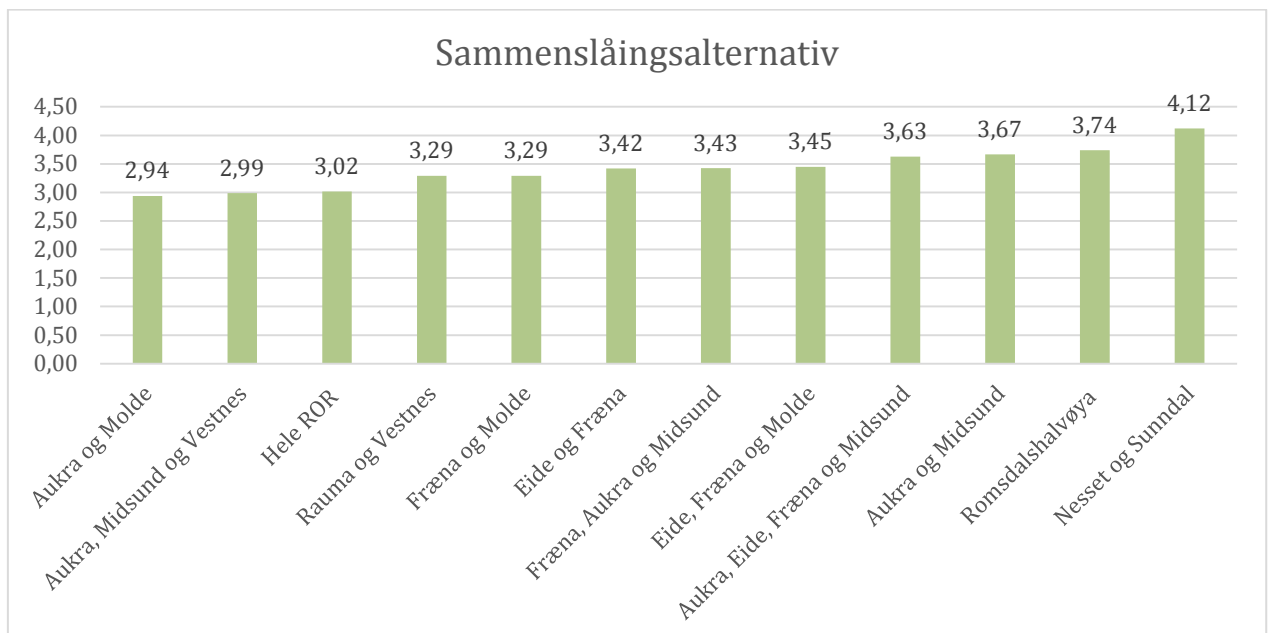
4. Samlet vurdering

Utredningen av samfunnskONSEKVENSER av ulike kommunestrukturrendringer i Molde-regionen er gjort med utgangspunkt i premissene for kommunereformen, som er gitt fra Regjeringens ekspertutvalg og Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Regjeringen framhever følgende overordnede mål med kommunereformen:

- Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne
- Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling
- Bærekraftige og robuste kommuner
- Styrket lokaldemokrati

Hver av delrapportene i utredningen har vurdert strukturalternativene opp mot disse målsetningene. Tabell 19 viser en slik samlet vurdering av hvert av de 12 alternativene. Alternativet som scorer best målt opp mot disse målsetningene er alternativ 2 – Romsdalshalvøya. Dette alternativet består av Molde, Nesset, Midsund, Aukra, Fræna, Eide og Gjemnes. Spesielt scorer dette alternativet bra på samfunnsutvikling og tjenester. Videre er det alternativ 10 (Aukra og Molde), alternativ 1 (Hele ROR med kommunene Molde, Vestnes, Rauma, Nesset, Midsund, Aukra, Fræna og Eide) og alternativ 6 (Nesset og Sunndal) som gjør det best samlet sett i utredningen.

Figur 36 viser samlet oppslutning for hvert av alternativene. Gjennomsnittstallene er basert på svar på spørreundersøkelsen. Respondentene er positive til fire alternativer, riktignok noen av dem ganske marginalt. Disse er Nesset og Sunndal, Romsdalshalvøya, Aukra og Midsund og Aukra, Eide, Fræna og Midsund. De to alternativene som både gjør det godt i vurderingene i delrapportene, og får en positiv vurdering i spørreundersøkelsen, er Nesset og Sunndal, samt alternativet med Romsdalshalvøya.

Figur 36 Svar på vurdering av ulike sammenslåingsalternativ fra alle respondenter. Gjennomsnitt.

Hvilke alternativ kommunene endelig vurderer som de beste, vil avhenge av hvilke mål en setter som de viktigste. Noen av alternativene scorer bra på ett område, og dårlig på et annet. For eksempel er alternativet med Molde og Fræna blant de beste på lokaldemokrati, men også et av de dårligste på økonomi. Det vil derfor være viktig å forsøke å finne en løsning som i best mulig grad ivaretar de ulike målsetningene ved kommunereformen.

Med utgangspunkt i rammene for kommunereformen, mener vi det er et reformbehov knyttet til dagens kommuneinndeling i Romsdal. Kommuneinndelingen bryter med funksjonelle inndelingsprinsipper og kommunestrukturen innebærer ulike forutsetninger for likeverdig velferdsproduksjon blant annet på grunn av ulikheter i inntekt. Eventuelle endringer i kommunenes rammebetingelser vil kunne forsterke reformbehovet.

Med utgangspunkt i dette mener vi at en endret kommunestruktur i Molde-regionen bør ta utgangspunkt i alternativ 2, Romsdalshalvøya. En slik kommune vil utgjøre et funksjonelt samfunnsutviklingsområde, noe som er et viktig mål ved reformen. En av fordelene med dette alternativet er at Aukra, Fræna og Gjemnes er med. Alle disse tre kommunene har innpendling på over 25 prosent til Molde. Avstandene i en ny kommune vil være overkommelige, og bli kraftig forbedret ved realisering av E39 Romsdalsfjorden og Kjerringsundforbindelsen. En vil da ha en fergefri kommune. Vår vurdering er at en ikke vil få en funksjonell kommune i Romsdal uten å inkludere Molde. Mange av alternativene uten Molde fremstår som mindre tilpasset definerte mål og kriterier for kommunereformen.

Noen av kommunene ligger i grenseland til dette alternativet, og kan også velge å gå en annen vei. Men det fremstår for oss at i hvert fall Midsund, Aukra, Fræna, Molde og Eide bør utgjøre én kommune på Romsdalsøya. Eide har i dag så mange tjenestesamarbeid med Fræna, at vi vurderer det som naturlig at disse to kommunene inngår i en ny kommune sammen. Eide har også en del utpendling både til Fræna og til Molde.

Gjemnes skal nå i gang med en prosess hvor de vurderer strukturalternativer nordover også. Ut fra interaksjonen med Molde, bør de inngå i alternativet på Romsdalshalvøya. Men identitet og andre mål kan gjøre at kommunene velger en annen vei. Det samme gjelder Nesset. Integrasjonen med Molde er høyere enn med Sunndal, men Nesset kan velge å gå begge veier. Alternativet med Nesset og Sunndal som én kommune får ganske god score i vurderingene i delrapporten. Nesset og Sunndal er også det alternativet som får høyest oppslutning i spørreundersøkelsen.

Vestnes og Rauma er ikke inkludert i alternativ 2. Hovedgrunnene til at vi velger å ikke foreslå alternativet med hele ROR, er at avstandene innad i kommunene og samferdselsløsningene ikke er lagt til rette for en slik kommune. Alternativet får også dårlig oppslutning i spørreundersøkelsen. For Vestnes og Rauma kan det være et alternativ å slå seg sammen, men våre vurderinger i utredningen er at dette alternativet er et av de dårligste når det gjelder å nå målene ved kommunereformen. Geografisk sett gjør det at Rauma står igjen alene. Utredningen av Rauma som egen kommune viser at det er større fordeler enn ulemper knyttet til å nå målene i kommunereformen. Dersom Rauma som egen kommune skulle bli utfallet, må en være oppmerksom på at Rauma vil være av en slik størrelse at det kan være nødvendig med ytterligere interkommunalt samarbeid for å løse framtidige oppgaver og eventuelle endringer i inntektssystemet kan gjøre det mindre gunstig i framtiden å bestå som egen kommune. Vi har ikke utredet alternativet østover (Nesset, Sunndal) eller sørover (Lesja) for Rauma i denne utredningen. Men dette er alternativet som også har blitt nevnt i løpet av utredningsarbeidet.

Vestnes er i en annen geografisk situasjon enn Rauma. Vestnes er i gang med å utrede «landkommune Sunnmøre», samt «Vestnes som egen kommune». Disse utredningene vil gi mer svar til Vest-

nes om hvilket valg de skal ha. Vi er av den oppfatning at selv om Vestnes ikke har inngått i utredningen av alternativ 2, så kan det være aktuelt for Vestnes å inngå i forhandlinger med en kommune på Romsdalshalvøya. For Vestnes vil en slik kommune først være funksjonell når E39 over Romsdalsfjorden er realisert.

5. Veien videre

Vi har i dette kapitlet sett på en mulig vei videre for kommunene i Molde-regionen i arbeidet med kommunereformen. En prosess knyttet til kommunesammenslåing kan grovt sett deles inn i fem faser (Brandtzæg 2014). Disse fem fasene er:

1. Sonderingsfase
2. Utredningsfase
3. Debattfase
4. Gjennomføringsfase. Kan deles inn i:
 - a. Planleggingsfase
 - b. Implementeringsfase
5. Driftsfase

5.1 Sonderingsfase

Sonderingsfase er starten på en kommunesammenslåingsprosess, hvor man kartlegger hvilke sammenslåingsalternativ(er) man ønsker å utrede og å se nærmere på.

5.2 Utredningsfase

I utredningsfasen er hovedoppgaven å få opp et kunnskapsgrunnlag om ulike alternativer, og videre forhandlinger knyttet til hvordan en ny kommune skal bygges. I hovedsak er de 10 kommunene som inngår i denne utredningen nå i utredningsfasen. Men noen av grensekommunene mellom Nordmøre og Romsdal (Gjemnes, Eide og Sunndal), vil også sondere flere alternativer og inngå i flere utredninger. Vestnes vil få en tilleggsutredning som egen kommune og «landkommune Sunnmøre» overlevert primo juni. Slik sett kan vi si at noen av kommunene befinner seg i grenseland mellom sonderingsfasen og utredningsfasen.

Utredningen av kommunestrukturalternativer i Molde-regionen på vegne av Romsdal regionråd er med denne rapporten slutført. Samlet sett har kommunene nå en rekke fakta knyttet til samfunnsutvikling, økonomi, tjenesteyting og lokaldemokrati tilgjengelig for å videre veivalg i kommunereformen. Mange av kommunene bør med bakgrunn i disse rapportene og planlagte innbygggerhøringer gå videre i utredningsfasen.

Neste trinn i utredningsfasen er å starte forhandlinger og utarbeide en intensjonsplan. I praksis har kommunene tre alternative valgmuligheter på nåværende tidspunkt:

1. Gå inn i forhandlinger med kommuner i ett strukturalternativ
2. Gå inn i forhandlinger med kommuner i flere alternativ (men dette vil være arbeidskrevende)
3. Velge å ikke delta i forhandlinger – i praksis på nåværende tidspunkt si nei til sammenslåing med de konsekvenser det får. For eksempel mer omfattende interkommunalt samarbeid.

Utarbeidelse av intensjonsplan er en viktig milepæl i en eventuell kommunesammenslåing. Dette dokumentet vil legge føringer for hvordan en ny kommune skal bygges. I spørreundersøkelsen ble respondentene spurt om det var særskilte spørsmål de ønsket svar på i vurderingene rundt en eventuell kommunesammenslåing. Noen av disse spørsmålene er vurdert gjennom dette utredningsarbeidet, mens andre vil måtte avklares i forhandlinger. Eksempler på slike spørsmål er:

- Lokalisering av kommunesenter
- Fordeling og lokalisering av oppgaver i en ny kommune. Hvor skal barnehager, skoler og sykehjem ligge? Er det aktuelt med samlokalisering av tjenester? Skal det etableres service-torg i «gammel» kommune? Hva skal eventuelt disse servicetorgene inneholde av tjenester til innbyggerne?
- Hvor stort skal kommunestyret være? Er det aktuelt å etablere lokalutvalg/bydelsutvalg?
- Hva skjer med de ansatte etter en sammenslåing?
- Kan det være aktuelt med grensejustering i noen kommuner i forbindelse med etablering av ny kommunestruktur?
- Hvordan skal den administrative og politiske organiseringen være i en ny kommune?

Kommunen må selv ta en vurdering på hva de ønsker å diskutere seg fram til og skrive ned i en intensjonsavtale, og hva som skal arbeides fram/vedtas etter at vedtak om sammenslåing er gjort. Flere av de frivillige sammenslåingene som har vært i Norge i nyere tid, har utarbeidet en intensjonsavtale. Innholdet i disse har i stor grad vært i tråd med spørsmålene ovenfor. For eksempel kan en intensjonsavtale avklare:

- Mål for sammenslåing
- Sammenslåingstidspunktet
- Avklaring rundt kommunesenter
- Avklaring rundt kommunevåpen
- Avklaring rundt kommunenavn
- Størrelse på kommunestyret
- Innhold i kommunesenteret – fordeling av tjenester andre steder i kommunen
- Håndtering av ansatte

Når en intensjonsavtale er utarbeidet, kan kommunene gå videre til debattfasen.

5.3 Debattfasen

Fasen fra intensjonsavtalen og fram til endelig vedtak i kommunestyrene har vi kalt debattfasen. Her bør innbyggerne høres før endelig vedtak fattes. Det er anbefalt at innbyggerne får si sin mening om en kommunesammenslåing, noe som kan gjøres på flere ulike måter. Figuren under viser ulike høringsmåter i den loddretteaksen, vurdert ut fra ulike kriterier i den vannretteaksen (Brandtzæg 2014). Kriterier det er lagt vekt på er om høringsmetoden gir:

- Representative svar fra befolkningen
- Innbyggerne kunnskap og innsikt om konsekvenser av en sammenslutning

- Muligheter til å skape god dialog mellom kommunen og innbyggerne
- Muligheter for innbyggerne til å fremme sine synspunkter
- Politikerne et godt beslutningsgrunnlag for selv å avgjøre spørsmålet om kommunesammenslåing eller ikke

5 betyr at kriteriet er godt ivaretatt, mens 1 betyr at kriteriet er dårlig ivaretatt.

Høringsmåter	Repre- sentativitet	Kunnskap og innsikt om konse- kvenser	Be- tydning for dia- log	Innbyggernes muligheter til å fremme sine synspunkter	Politikernes muligheter til å ta en selv- stendig av- gjørelse
Rådgivende folke- avstemming	4	1	1	1	1
Opinionsunder-søkelse ved telefonintervju	5	1	2	2	3
Opinionsundersøkelse ved postale eller nett- baserte skjema	4	1	2	3	3
Utvida folkehøringer	3	3	4	4	4
Fokusgrupper	2	4	5	5	4
Høring	2	2	2	3	4

Figur 37 Ulike høringsmåter vurdert ut fra aktuelle kriterier. 5 betyr at kriteriet er godt ivaretatt. 1 betyr at kriteriet er dårlig ivaretatt.

For eksempel vil opinionsundersøkelse ved telefonintervju kunne sikre et fullt representativt utvalg av befolkningen. Men det vil være en lite egna måte å gi innbyggerne kunnskap og innsikt om konsekvenser for sammenslåing, og rom for dialog. Innbyggerne får derimot i noen grad muligheten til å fremme sine synspunkter.

Etter høring av innbyggerne, kan politikerne gjøre endelige vedtak knyttet til kommunesammenslåing eller ikke.

5.4 Gjennomføringsfasen og driftsfasen

Etter at vedtak om sammenslåing er fattet, er det en gitt tid fram til sammenslåingen trer i kraft. Vi har kalt denne fasen gjennomføringsfasen. Denne fasen kan deles i en planleggingsfase og en implementeringsfase. Hvor lang denne perioden skal være vil kanskje avgjøres av hvor mange kommuner som er involvert og hvor komplekse organisasjonene som skal slås sammen er. Erfaringer fra tidligere sammenslåinger viser derimot at en periode på 1,5 er i det korteste laget, mens en periode på nesten 4 år er litt lenge.

Fra sammenslåingen formelt gjennomføres, går kommunen over i driftsfasen og over til ordinær drift etter formelt godkjent sammenslåing.

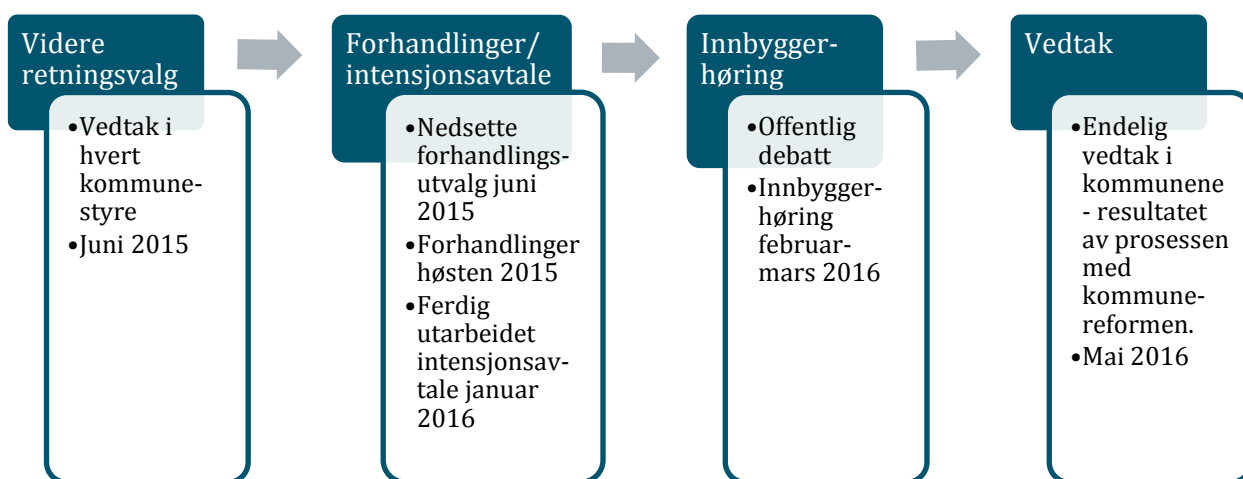
5.5 Tidsplan

Regjeringen har lagt opp til at kommunene skal gjøre vedtak knyttet til kommunereformen enten høsten 2015 eller våren 2016. Hvilket tidspunkt man velger, vil være avgjørende for når en sammenslåing kan gjennomføres.

Dersom kommunene gjør lokale vedtak innen høsten 2015, vil departementet legge til rette for nasjonale vedtak i løpet av våren 2016. Med et slikt løp kan kommunesammenslåingen tre i kraft 1.1. 2018.

Løp 2 er at kommunene gjør lokale vedtak våren 2016. Disse sammenslåingene vil behandles i en felles proposisjon til Stortinget våren 2017 om en helhetlig kommunestruktur. Disse kommunesammenslåingene vil kunne tre i kraft 1.1.2020.

På nåværende tidspunkt er det kun ett år til alle kommuner skal ha fattet sine vedtak i forbindelse med kommunereformen. Kommunene i Molde-regionen ligger godt an for å fatte disse vedtakene neste år. Noen kommuner kan være klare til å fatte vedtak høsten 2015, men for en samlet Molde-region mener vi det blir for knapp tid. Vi anbefaler derfor at kommunene i Molde-regionen følger løp 2 med endelig vedtak i mai 2016. Under følger et forslag til milepælsplan.

Figur 38 Forslag til videre prosess for kommunereformen i Molde-regionen.

Det første kommunene må gjøre er et videre retningsvalg. Det er naturlig at dette gjøres ganske kort tid etter at denne sluttrapporten er levert. Dersom kommunen vedtar å gå videre mot forhandlinger med en eller flere nabokommuner, bør det settes ned et forhandlingsutvalg. Det bør tas hensyn til at det er kommunevalg i september 2015, så det kan være lurt å knytte roller (som ordfører, rådmann) til disse forhandlingsutvalgene. Dersom det er mulig, kan en starte å sondere før valget. Men vi ser for oss at hovedarbeidet knyttet til forhandlinger vil foregå utover høsten 2015 med ferdigstilling av en intensjonsavtale i januar 2016.

Denne avtalen bør innbyggerne få si sin mening om i februar-mars 2016. Kommunene kan med fordel allerede nå avklare hvilken metode for innbyggerhøring som skal brukes, slik at innbyggerne kan gjøres kjent med at de vil høres om sammenslåing en siste gang før vedtak.

Vi har lagt opp til at endelig vedtak gjøres i mai 2016. Siste frist er innen utgangen av juni. Dersom noen kommuner ønsker å gå for sammenslåing, vil lov om fastsetjing og endring av kommu-

ne- og fylkesgrenser (inndelingslova) tre i kraft. Denne loven angir hvilke elementer som må være på plass i en videre sammenslåingsprosess.

5.6 Politisk lederskap

Det videre arbeidet med kommunereformen i Molde-regionen vil, i større grad enn det har vært til nå, være politikernes arena. Som politiker må en vise vei og tørre å diskutere hvilke utfordringer en har i sin kommune, og hvordan en kan løse dem. Det kan være flere løsninger, og kanskje er en kommunesammenslåing en av dem. Politikerne får neppe alle svar ved å lese utredningsrapportene, men de bidrar med et faglig grunnlag som gir en retning.

Politikerne vil nå måtte ta retningsvalg videre for sin kommune i kommunereformen. Skal kommunen inngå i forhandlinger eller ikke? Det er et valg å si nei, men da må man stå for det dersom det gjøres endringer nasjonalt som ikke er fordelaktig for egen kommune (for eksempel i inntekts-systemet). Er det aktuelt for kommunen å gå en vei i retning av mer interkommunalt samarbeid framfor sammenslåing? Hvordan kan eventuelt et slikt arbeid organiseres? Er nabokommunene interessert i det? Dette er noen av spørsmålene politikere må ta tak i. Det er nå den politiske jobben begynner for alvor.

Referanser

Brandtzæg, Bent. 2014. Hvordan gjennomføre en kommunesammenslåing? Erfaringer og innspill fra frivillige sammenslåinger. TF-notat nr. 35/2014.

Hjelseth, A., Sudbø, B.W., Brandtzæg, B.A. og Nygaard, M.O. 2014. Kommunestruktur i Molde-regionen – delrapport 1 om helhetlig samfunnsutvikling. TF-notat 49/2014.

Hjelseth, A. og Thorstensen, A. 2014. Kommunestruktur i Molde-regionen – delrapport 2 om bærekraftige og økonomisk robuste kommuner. TF-notat 3/2015.

Hjelseth, A., Thorstensen, A. og Brandtzæg, B.A. 2014. Kommunestruktur i Molde-regionen – delrapport 3 om gode og likeverdige tjenester. TF-notat 13/2015.

Hjelseth, A. og Sudbø, B.W. 2014. Kommunestruktur i Molde-regionen – delrapport 4 om endret lokaldemokrati. TF-notat 19/2015.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet. 2014. Kriterier for god kommunestruktur – delrapport fra ekspertutvalget for kommunereformen. Mars 2014.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet. 2014. Kriteriet for god kommunestruktur – slutt-rapport fra ekspertutvalget for kommunereformen. Desember 2014.

Prop. 95 S (2013-2014) Kommuneproposisjonen 2015

Meld.St.14 (2014-2015) Kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner

Vinsand, G. og Langset, M. Innbyggerundersøkelse om tilhørighet og veivalg for Sunndal kommune. NIVI Rapport 2015:4.

Nettside:

- Kommunereformen.no – lokale og regionale prosesser:
<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kmd/kampanjer/kommunereform/rammebetingelser.html?id=751062> (Lastet ned 20.04.15)

Vedlegg

Spørreskjema

Spørreundersøkelse om kommunestruktur Molde-regionen

Bakgrunn

Hvilken kommune representerer du?

- (1) Aukra
- (2) Eide
- (3) Fræna
- (4) Gjemnes
- (5) Midsund
- (6) Molde
- (7) Nesset
- (8) Rauma
- (9) Sunndal
- (10) Vestnes

Hva slags funksjon har du i din kommune (flere svar mulig)?

- (1) Administrativ lederstilling
- (3) Politiker
- (4) Tillitsvalgt
- (5) Ungdomsråd
- (6) Eldreråd

Situasjonen i kommunen i dag

Hvordan vil du vurdere det kommunale tjenestetilbudet i din kommune? Angi i hvilken grad du er enig eller uenig i følgende påstander. (Svar på en skala fra 1-6, der 1 er helt uenig og 6 er helt enig)

	1	2	3	4	5	6	Ingen formening
Kvaliteten i tjenestetilbudet er svært bra	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(12) ☐

	1	2	3	4	5	6	Ingen formening
Den økonomiske situasjonen i kommunen gjør det vanskelig å oppnå ønsket kvalitet på tjenestene	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(12) ☐
Det er ingen utfordringer med å rekruttere kompetent arbeidskraft	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(12) ☐
Små og sårbare fagmiljøer er en utfordring	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(12) ☐
Kommunen har ikke utfordringer når det gjelder å håndtere stadig økende krav til de kommunale tjenestene	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(12) ☐
Regjeringen ønsker å overføre flere statlige og regionale oppgaver til kommunene. Vår kommune er godt rusta til å håndtere nye oppgaver og framtidige utfordringer	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(12) ☐

Hvilke tjenesteområder er mest krevende for kommunen, og hva er det største utfordringene?

Hvordan vil du vurdere lokaldemokratiet i din kommune? Angi i hvilken grad du er enig eller uenig i følgende påstander. (Svar på en skala fra 1-6, der 1 er helt uenig og 6 er helt enig)

	1	2	3	4	5	6	Ingen formening
Lokaldemokratiet i min kommune fungerer bra	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Det politiske handlingsrom-	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐

1	2	3	4	5	6	Ingen formening
---	---	---	---	---	---	-----------------

met i min kommune er lite

Er det noen utfordringer med lokaldemokratiet i din kommune, eventuelt hvilke utfordringer?

Hvordan vil du vurdere følgende påstander om interkommunalt samarbeid? (Svar på en skala fra 1-6, der 1 er helt uenig og 6 er helt enig)

1	2	3	4	5	6	Ingen formening
---	---	---	---	---	---	-----------------

Økt interkommunalt samarbeid er langt å foretrekke framfor en kommunesammenslåing

(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------

Det interkommunale samarbeidet er så omfattende at samarbeidsulempene begynner å bli større enn fordelene

(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------

Det går en grense for hvor omfattende det interkommunale samarbeidet kan være før en kommunesammenslåing blir mer fordelaktig

(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------

Mål ved kommunesammenslåing

Hvilke mål vil være viktig for deg dersom din kommune skal slå seg sammen med andre kommuner? (Svar på en skala fra 1-6, der 1 er svært uviktig og 6 er svært viktig)

	1	2	3	4	5	6	Ingen formening
Sikre større og bedre fagmiljøer i kommunen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Gjøre det lettere å rekruttere arbeidskraft til kommunale stillinger	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Sikre og forbedre kvaliteten på de kommunale tjenestene	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Hente ut økonomiske gevinster som følge av mer effektiv drift	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Sikre god tilgjengelighet for innbyggerne til de kommunale tjenestene	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Øke det økonomiske handlingsrommet for politiske prioriteringer	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Øke interessen for lokalpolitisk arbeid	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Få økt innflytelse på nasjonale og regionale saker	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Være rustet for å møte framtidige utfordringer, nye oppgaver og framtidige krav til kommunene	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐

Sammenslåingsalternativ

Hvordan stiller du deg til følgende sammenslåingsalternativ? (Svar på en skala fra 1-6, der 1 er svært negativ og 6 er svært positiv)

	1	2	3	4	5	6	Ingen formening
Hele ROR - Molde, Aukra, Midsund, Vestnes, Rauma, Fræna, Eide og Nesset	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(10) ☐
Romsdalshalvøya - Aukra, Eide, Fræna, Midsund, Molde, Gjemnes og Nesset	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(10) ☐
Aukra, Eide, Fræna og Midsund	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(10) ☐
Aukra, Midsund og Vestnes	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(10) ☐
Eide, Fræna og Molde	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(10) ☐
Nesset og Sunndal	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(10) ☐
Rauma og Vestnes	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(10) ☐
Fræna og Molde	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(10) ☐
Eide og Fræna	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(10) ☐
Aukra og Molde	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(10) ☐
Aukra og Midsund	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(10) ☐
Fræna, Aukra og Midsund	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(10) ☐
Nesset som egen kommune	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(10) ☐

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med hele ROR - Molde, Aukra, Midsund, Vestnes, Rauma, Fræna, Eide og Nesset?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med hele ROR - Molde, Aukra, Midsund, Vestnes, Rauma, Fræna, Eide og Nesset?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Romsdalshalvøya - Molde, Aukra, Midsund, Fræna, Eide, Gjemnes og Nesset?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Romsdalshalvøya - Molde, Aukra, Midsund, Fræna, Eide, Gjemnes og Nesset?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Aukra, Eide, Fræna og Midsund?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Aukra, Eide, Fræna og Midsund?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Aukra, Midsund og Vestnes?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Aukra, Midsund og Vestnes?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Eide, Fræna og Molde?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Eide, Fræna og Molde?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Nettet og Sunddal?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Nettet og Sunddal?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Rauma og Vestnes?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Rauma og Vestnes?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Fræna og Molde?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Fræna og Molde?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Eide og Fræna?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Eide og Fræna?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Aukra og Molde?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Aukra og Molde?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Aukra og Mid-sund?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Aukra og Mid-sund?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Fræna, Aukra og Midsund?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Fræna, Aukra og Midsund?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Nesset som egen kommune?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Nesset som egen kommune?

Avslutning

Er det særskilte spørsmål du ønsker svar på i vurderingene av en mulig kommunesammenslåing?

Har du andre kommentarer og synspunkter?

Takk for at du tok deg tid til å svare på spørreundersøkelsen!